

בבלי ירושלמי תוספתא

חוברת שבועית ללימוד בי"ת
ביחד עם **תכשיטי הבית**
פרק נ"ך ליום

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

פרשת
ויחי
ח' – י"ד טבת תשפ"ו

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב, עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלִּמּוּד:
לִמּוּד הַבַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא וּנְבִיאִים כְּתוּבִים יְהִיֶה לְעִלּוּי
הַשְׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם, גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצָּלָחָה לְכֻלָּל
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מְשִׁיחַ־צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים
וּבְנִין בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

רש"י

בתר רוב האבר והוה ליה כמאן דלא נפק ואין כאן רוב הבהמה לחוץ ולענין טומאת בגדים מחוץ למחנה בעי (האי מיעוטא דאבר שיצא לחוץ): **אלא שיצא חציו.** של פר ברוב אבר בחצי הפר (הג"ה) יצא רוב אחד מן האברים ומיעוטו בחצי הפר שבפנים האי מיעוטא דאבר שנשאר בפנים בתר רובא דאבר שיצא שדינן ליה והוה ליה כמאן דנפק ואשתכח רוב בהמה מבחוץ: **או דלמא בתר בהמה.** דמיחבר בה והיכא דאיתא שדינן לה ואע"ג דלאו רובא דבהמה היא אלא פלגא וליכא למימר כדאמרן לעיל שבקינן רובא דבהמה אפילו הכי כיון דאין האבר נתוק לא אזלינן ביה בתר רובא ולא הויא יציאה ואם נטמא הפר שורפו בפנים: **מתני לה.** להך בעיא ברובא דמניינא דגברי: **שיצאו וחזרו מהו.** קס"ד לענין טומאת בגדים של אלו שהוציאום קמיבעיא ליה: **אימו לחו.** בגדיהם: **כיון דהדור הדור.** והוו להו כמי שלא יצאו: **הנך דאיכא גוואי נמי נטמאו.** דהא יציאה לענין טומאת בגדים בפרים כתיבא יוציא אל מחוץ למחנה ושרפו וגו' ומיניה ילפינן לקמן בפירקין (דף קה:) לומר לך כיון שיצא הפר חוץ למחנה אחת מטמא בגדים אע"פ דלא נפוק גברי נטמאו אלא לאו משום דאמר דאי הדר הדור וכל שכן אלו שמוחזרים ועומדין שהרי לא יצאו: **אמר רבא ותסברא.** דדך דקמייתי ראיה מילתא היא: **הא בעינן ואחר יבא אל המחנה.** אלמא קרא בדנפיק לבראי קאי דכל כמה דלא נפק לא קרינא ביה ואחר יבא וכיון דלא קרינא ביה ואחר יבא לא קרינא ביה יכבס בגדיו: ופרכינן **אלא ר' אלעזר היכי בעי לה.** דכיון דבהכי תליא מילתא מכי נפק קרינא ביה יכבס בגדיו ואי אהדרינהו ואתו אחריני לאפוקינהו אפי' חשבת להו מוציאין לא מטמאו הנך בתראי עד דנפקי דהא לא קרינא בהו ואחר יבא: **דנקיטי לה בבקולסי.** שאחזום במקלות ועומדין מבחוץ להוציאם לאחר שחזרו וקמיבעיא ליה מי אמרינן כיון שיצאו חוץ לעזרה כל העסוקים בהן מכאן ואילך חוץ לעזרה מטמאין בגדים או דלמא כיון דהדור הדור ועד דנפקי לא מטמאו: בקולסי בלשון הש"ס ירושלמי מקל וראיתי דוגמתו בצילמי תרח נטל בקולסא ותברינון: **השורף פרה אדומה ופרים הנשרפים מטמאין בגדים.** פרה בהדיא כתיב בה (במדבר יט) פרים פר כהן משיח ופר העדה ופר יום הכיפורים גמרי מקרא יתירא דחטאת חטאת בשילהי כל הזבחים שנתערבו (לעיל פג.) ופר יוה"כ בהדיא כתיב (ויקרא טז): **והן אינן מטמאין בגדים.** פרה ופרים עצמן אין מטמאין בגדים הנוגעין בהן בלא מתעסקין אבל מטמאין אוכלין ומשקין הנוגעין בהן ולקמן מפרש טעמא: **כדתנא דבי ר' ישמעאל מה זרעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה.** כגון אדם ובגדים: **וצריכין הכשר.** דבר המכשירן לקבל טומאה כגון נתינת מים ומגע שרץ: **אף כל שאין סופו לטמא כו'.** כגון שאר אוכלין אבל הני פרה ופרים ושעיר הואיל וסופן לטמא אדם ובגדים כגון המתעסקין בהן אין צריכין הכשר טומאה הלכך מטמאו מחיים ואע"ג דלא איטמויי שאר בעלי חיים דעלמא: **אלא לרבנן אי דאית להו דתנא דבי רבי ישמעאל אפי' שעיר המשתלח ואי לית להו דתנא דבי רבי ישמעאל פרה ופרים מנא להו.** הרי טהורין הן ולא נאמרה בהן טומאה אלא למתעסקים בהן: **אמרי במערבא צריכין הכשר טומאה ממקום אחר.** הא דתנא דבי רבי ישמעאל ה"ק כל שאין סופו לטמא טומאה חמורה צריך הכשר טומאה ממקום אחר שיגע בשרץ או בנבילה ולא שיטמאו מאיליו אבל מי שסופו לטמא טומאה חמורה אין צריך ליגע בטומאה ומטמא טומאת אוכלין מאיליו כגון פרה ופרים אבל חזי לטומאה מיהת בעלמא בעינן ולא בעלי חיים דלא אשכחן בבהמות בעלי חיים מטמאין: **מהו שיטמאו בפנים אוכלין ומשקין.** הואיל ועדיין לא הגיעו להיות מטמאין טומאה חמורה לא מטמאו טומאה קלה או דלמא הואיל וסופן לטמא לכשיצאו מטמאו: **נבלת. עוף טהור.** מטמאה טומאה חמורה בבית הבליעה בכזית: **מהו שיטמא.** לרבי מאיר אוכלין ומשקין בכזית לרבנן לא תיבעי לך דאמרי מידי דחזי לטומאה בעינן ובכזית אין לזו טומאה אלא בבית הבליעה אבל לענין מגע ליכא שיעורא בכזית אלא לרבי מאיר דאמר כל שסופו לטמא טומאה חמורה אין צריך ראויה לטומאה מהו שתטמא בכזית מאליה: **דמחתא על ארעא לא תיבעי לך.** דלא מיטמאה דהא אכתי לא הוגעה לסוף טומאה חמורה שמא לא תיבנס לבית הבליעה לעולם: **דנקט בפומיה לא תיבעי לך.** דאם היו אוכלים אחרים לתוך פיו מטמאתן דהא הגיעה לטומאה חמורה בהאי שיעורא כי תיבעי לך כו':

הכי

או דלמא בתר בהמה אזלינן. תימה אם הבהמה בפנים פשיטא דגברי טהורים כדמוכח בולה שמעתין ויש לומר דה"ק בתר בהמה דוקא אזלינן בתר רובא אבל בגברי לא: **או** דלמא כיון דהדור הדור. פי' בקונטרס דמבעיא ליה לענין טומאת בגדים של אלו שהוציאו וקשה אטו מחיצות עזרה מקום טהרה דכיון שנטמאו מי יטהרם ונראה לפרש דמבעיא ליה לענין הנוגע בפנים דדלמא כיון דיצאו בחוץ אע"ג דחזרו הנוגע בפנים טמא ומסיק דמיבעיא ליה כיון דנקטי בבקולסי ומיירי בעומד בחוץ ואוחזו במקלות להוציאם לאחר שיחזרו כדפירש בקונטרס. הג"ה:

פרים הנשרפים. שיצאו הפרים והאנשים וחזרו הפרים וגברי מהו פשיטא האנשים וגם בגדים שהיו עליהם טמאים ובחזרתן לא נטהרו אלא אם אנשים אחרים נכנסו בעזרה ויתעסקו בהוצאתן או הראשונים לבשו בגדים אחרים מי הוו טמאים בעסק זה קודם שיצאו חוץ לעזרה כיון שיצאו הפרים כבר חשוב כאילו מוציאים אותם מפתח עזרה ולחוץ וקאמר מי תלי מילתא בהוצאת הפר לבדו אע"פ שלא יצאו האנשים א"כ גבי סובלין אותן במוטות כיון שיצא הפר ולכך נטמאו הראשונים אם כן גם דגואי נטמאו ותסברא שיהא תלוי ביציאת הפר לבדו והא בעינן ואחר יבא אל המחנה אלא פשיטא דבעיא גם שיצאו האנשים עם הפרים ולכך דגואי לא מטמאי וגם בבעיא דילך אנשים אחרים שמעולם לא יצאו פשיטא דטהורין או גברי קדמאי אם לבשו בגדים אחרים אלא רבי אלעזר הכי בעי דנקטי בבקולסי שהפרים יצאו וחזרו אנשים אחרים ועמדו חוץ לעזרה ומוציאין הפרים שבתוך העזרה במקלות מי אמרינן כיון שהפרים כבר יצאו והאנשים עומדים בחוץ חשוב כאילו מוציאין אותן מפתח עזרה ולחוץ וטמאין או חשוב כאילו לא יצאו הפרים מעולם לחוץ וטהורים אבל אם נכנסו בפנים גברי חדשים או הראשונים בבגדים חדשים כיון שמעולם אלו לא יצאו פשיטא דטהורים אע"פ שיצאו כבר הפרים. מה שבפנים אינו מבואר וזה עיקר. ברוך ד"ך: **מחוסר** יציאה במחוסר מעשה דמי או לא. וא"ת אי מטמאו בפנים אם כן יטמאו את האימורים ויש לומר דמחוסר חתיכה פשיטא דהוי כמחוסר מעשה ולא תטמאו בשעת פרישתן דמיירי בניתזין בעל כרחו

ובירושלמי

בָּתַר רוֹב אֵבֶר שָׁדִינַן לֵיהּ, וְהָא נָפַק לֵיהּ. אוֹ דִלְמָא, בָּתַר בְּהֵמָה שָׁדִינַן לֵיהּ, תֵּיקוּ. רַבָּה בַּר רַב הוּנָא, מַתְנֵי לָהּ בְּגִבְרֵי. בְּמִתְעַסְּקִין בּוֹ חֲמִשָּׁה בְּנֵי אָדָם, וְנָפְקוּ תְּלָתָא, וּפָשׁוּ לְהוּ תְּרֵי, מַאי. בָּתַר רוֹב מִתְעַסְּקִין אָזְלִינַן, אוֹ בָּתַר בְּהֵמָה אָזְלִינַן, תֵּיקוּ. בָּעֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, פָּרִים [הַנִּשְׂרָפִין] וּשְׁעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, שֶׁיָּצְאוּ וְחָזְרוּ, מַהוּ. מִי אָמְרִינַן, כֵּיוָן דְּנָפְקִי לְהוּ, אִיטַּמּוּ לְהוּ. אוֹ דִלְמָא, כֵּיוָן דְּהָדוּר, הָדוּר. אָמַר רַבִּי אַבָּא בַּר מַמָּל, תָּא שְׁמַע, הָיוּ סוֹבְלִין אוֹתָן בְּמוֹטוֹת, הָרִאשׁוֹנִים יָצְאוּ חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה, וְהָאַחֲרוֹנִים לֹא יָצְאוּ, הָרִאשׁוֹנִים שֶׁיָּצְאוּ חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה, מְטַמְּאִין בְּגָדִים. וְהָאַחֲרוֹנִים, אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים עַד שֶׁיֵּצְאוּ. וְאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ, כֵּיוָן דְּנָפְקִי לְהוּ, אִיטַּמּוּ. הָנָךְ דְּאֵיכָּא גַּוַּאי, לִיטַּמֵּא. אָמַר רַבִינָא, וְתִסְבְּרָא. הָא בָּעֵינָא ׳וְאַחַר יָבֹא אֶל הַמַּחֲנֶה׳, וְלֵיכָּא. אֶלָּא, רַבִּי אֶלְעָזָר הֵיכִי בָּעֵי לָהּ, כֵּיוָן דִּנְקִיטִי לָהּ בְּבַקּוּלְסֵי. תָּנוּ רַבָּנָן, פָּרִים וּפָרָה וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, הַמְשַׁלְּחָן, הַשּׂוֹרְפָן, וְהַמּוֹצִיאָן, מְטַמְּאִין בְּגָדִים. וְהֵן עַצְמָן, אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. אֲבָל מְטַמְּאִין אוֹכָלִין וּמַשְׁקִין, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, פָּרָה וּפָרִים, מְטַמְּאִין אוֹכָלִין וּמַשְׁקִין. שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, אֵינוֹ מְטַמֵּא שֶׁהוּא חַי, וְחַי אֵינוֹ מְטַמֵּא אוֹכָלִין וּמַשְׁקִין. בְּשִׁלְמָא לְרַבִּי מֵאִיר, כִּדְתָנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. דְּתָנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, ׳עַל כָּל זֶרַע זָרוּעַ׳, מַה זְּרָעִים, שֶׁאֵין סוֹפָן לִיטַּמֵּא טוּמְאָה חֲמוּרָה, וְצְרִיכִין הֶכְשֵׁר. אַף כֹּל, שֶׁאֵין סוֹפָן לִיטַּמֵּא טוּמְאָה חֲמוּרָה, צְרִיכִין הֶכְשֵׁר. יָצְתָה נִבְלַת עוֹף טָהוֹר, שֶׁסּוֹפָהּ לִיטַּמֵּא טוּמְאָה חֲמוּרָה, וְאֵין צְרִיכָה הֶכְשֵׁר. אֶלָּא לְרַבָּנָן, אִי אִית לְהוּ דְּתָנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, אֲפִילּוּ שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ. אִי לֵית לְהוּ, אֲפִילּוּ פָּרָה וּפָרִים, מְנָלָן. כִּי אָתָא רַב דִּימִי אָמַר, אָמְרִי בְּמַעֲרָבָא, צְרִיכִין הֶכְשֵׁר טוּמְאָה מִמָּקוֹם אַחֵר. בָּעֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, פָּרִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים, מַהוּ שֶׁיִּטַּמְּאוּ אוֹכָלִין וּמַשְׁקִין, בְּפָנִים כְּבַחוּץ. מְחוּסַּר יְצִיאָה, כִּמְחוּסַּר מַעֲשֶׂה דָּמֵי, אוֹ לֹא. בָּתַר דְּבַעְיָא, הָדַר פַּשְׁטָהּ. מְחוּסַּר יְצִיאָה, כִּמְחוּסַּר מַעֲשֶׂה דָּמֵי. בְּעָא מִינֵּיהּ רַבִּי אַבָּא בַּר שְׁמוּאֵל מֵרַבִּי חִיָּיא בַּר אַבָּא, נִבְלַת עוֹף טָהוֹר לְרַבִּי מֵאִיר, מַהוּ שֶׁיִּטַּמֵּא בְּכַזַּיִת. דְּמַחֲתָא לְאַרְעָא, לֹא תֵּיבָּעֵי לָךְ. דְּנָקִיט בְּפוּמֵיהּ, לֹא תֵּיבָּעֵי לָךְ. כִּי תֵּיבָּעֵי לָךְ, דְּנָקִיט לֵיהּ בִּידֵיהּ. מְחוּסַּר קְרִיבָה, כִּמְחוּסַּר מַעֲשֶׂה דָּמֵי, אוֹ לֹא. (בָּתַר דְּבַעְיָא, הָדַר פַּשְׁטָהּ).

מחוסר

ובירושלמי גרסינן בסוף פרק שני שעירים רבי אליעזר שאל פרים הנשרפין ושעירים הנשרפים מהו שיטמאו בגדים בלא הכשר ובלא טומאה מפני שסופן לטמאות טומאה חמורה השיב רבי שמואל קפודקיא מעתה יטמאו אימורים אלא כשפרשו ואפילו תימא דלא פירשו כהדא אין מי חטאת מטמאין דבר לחזור ולטמאות ממנו:

ומטמא טומאת אוכלין בכביצה. פי' בקונטרס מדקתני צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר אלמא בדנקיט ליה בידיה עסקינן דאי מחתא אארעא אמאי אינה צריכה הכשר ואי דנקיט ליה בפומיה אמאי צריכה מחשבה אין לך מחשבה גדולה מזו וקתני כביצה אין כזית לא ושקשה כיון דיש בו כביצה אע"ג דמחית אארעא מטמא בלא הכשר משום דסופו לטמא טומאה חמורה ולא דמי למחוסר יציאה דבפנים אין ראוי כלל לטמא ומשום הכי לא מבעיא ליה לרבנן בכביצה דנקיט בידיה ונראה לפרש דהיינו טעמא דמשמע ליה דמיירי בנקיט בידיה משום דאז איכא חידוש לאשמועינן דבעי כביצה ולא חשיב בנקיט בפומיה אבל במחית אארעא פשיטא דבעי כביצה (ופי' הקונטרס יש לישב כמו שפירשתי לעיל בהגהה וכן עיקר):

ומדסיפא ר"מ רישא נמי ר"מ. הוה מצי למימר ולימא דלא כרבי מאיר דקסבר אינו מצטרף אלא בטהורה בפרק גיד הנשה (חולין דף קב:) (כדפרישית לעיל): **חיבורי** אוכלין ע"י משקין. פי' בקונט' חצי זית נבלה מכאן וחצי זית נבלה מכאן ומשקה טופח באמצע ונוגע בשניהן מחברן לטמא אוכלין ומשקין הנוגעין באחד מן החצאין האלו ואין חיבור לטומאה חמורה לטמא אדם וכלים וטעמא לא ידענא וכענין זה פירש בהקומץ רבה (מנחות דף כד.) גבי צירוף כלי וחיבור מים מהו דפירש התם בקונטרס כלומר חצי עשרון שנטמא בצירוף כלי מהו שמטמא אחר בחיבור מים בגון אם יש שתי חצאי עשרון בכלי ואין נוגעין וחצי עשרון יש חוץ לכלי השני וחיבור מים בגון ניצוק או צינור מחבר את של חוץ לכלי ואת שבתוך הכלי ונגע טומאה לזה שבכלי שאין נוגע במים ונטמא חבירו משום צירוף כלי מהו שיטמא זה את של חוץ בחיבור מים ודבר תימה הוא לומר שמשקין מחברין אוכלין לקבל טומאה ולטמא אחרים דאפילו עור אין מצרפו כדאיתא בהעור והרוטב (חולין דף קיז:) ועוד שפירש שמחברין ע"י ניצוק והלא אפי' למים עצמן קי"ל דאין ניצוק חיבור לטומאה וקצת היה נראה לפרש דמיירי בשנימוחו ע"י המים ונדבקו יחד ומיהו בעין פירוש הקונטרס יש משנה אחת במסכת טהרות (פ"ח מ"ח) עריבה שהיא קטפרס וניצוק מלמעלן ומשקה טופח למטן וג' חתיכות בכביצה אינן מצטרפות וב' מצטרפות ור' יוסי אומר אף שתים אינן מצטרפות אלא א"כ רוצצות משקה ואם היה משקה עומד אפי' כעין החרדל מצטרף ובתוספתא תניא אתרוג שנפרץ ותחבו בכוש או בקיסם אינו חיבור שאין חיבורי אדם חיבור עיסה שנילושה במי פירות טהורה שאין לך דבר שהוא מחבר את האוכלין אלא שבעה משקין ודבר תימה הוא אם אין לישת פירות מועלת לחבר את הקמח ושמא לשה לאו דוקא אלא אורחא דמילתא נקט [דבר שאדם] לש במי פירות פעמים שמי פירות מחברים שני חצאי זיתים של עיסה במשקים הבאים מזה לזה: **מה** כאן חוץ לשלש מחנות ביום הכיפורים אף להלן בפרה אדומה כן. תימה הא בפר יוה"כ לא ידעי' שלש מחנות אלא מהיקשא דלפר זה פר יום הכיפורים בפרק ב"ש (לעיל דף לט.) כדפירש בקונט' ומספקינן אי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בג"ש או לא ואפי' תימצי לומר דאתא מריבוי דחטאת דבסוף התערובת (לעיל פג.) ההוא נמי היקשא הוא ושמא ג"ש הוא ויש לפרש דפרה קדשי בדק הבית היא והשתא נמי אתי שפיר דיליף בג"ז מזרחה של ירושלים אע"ג דשריפת פרה ילפא מהזאתה לקמן בפרק בתרא (דף קיג.):

מְחוּפַּר קְרִיבָה, לָאו כִּמְחוּפַּר מַעֲשֶׂה דָּמֵי. אֵיתִיבֵיהּ, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דְּבָרִים נֶאֶמְרוּ בְּנִבְלַת עוֹף טָהוֹר, וְזֶה אֶחָד מֵהֶן. צְרִיכָה מַחֲשָׁבָה, וְאֵין צְרִיכָה הֶכְשֵׁר, וּמְטַמְּאָה טוּמְאַת אוֹכָלִין בִּכְבֵיצָה. מַאי לָאו. רַבִּי מֵאִיר הִיא. לָא, רַבָּנַן הִיא. וְהָא קָתָנֵי רֵישָׁא, צְרִיכָה מַחֲשָׁבָה וְאֵין צְרִיכָה הֶכְשֵׁר. וּמַאן שְׁמַעַת לֵיהּ הַאי סְבָרָא, רַבִּי מֵאִיר. מִדְּרֵישָׁא רַבִּי מֵאִיר, סֵיפָא נַמִּי רַבִּי מֵאִיר. מִידֵּי אִירְיָא. הָא כִּדְאִיתָא, וְהָא כִּדְאִיתָא. וְהָא, מִדְּקָתָנֵי סֵיפָא, שְׁחִיטָתָהּ וּמְלִיקָתָהּ מְטַהֶרֶת טְרֵיפָתָהּ מִטּוּמְאָתָהּ. מַאן שְׁמַעַת לֵיהּ הַאי סְבָרָא, רַבִּי מֵאִיר. רֵישָׁא וְסֵיפָא, רַבִּי מֵאִיר, וּמְצִיעָתָא רַבָּנַן. אִין, רֵישָׁא וְסֵיפָא רַבִּי מֵאִיר, וּמְצִיעָתָא רַבָּנַן. אָמַר לֵיהּ רַב הַמְנוּנָא לְרַבִּי זֵירָא, לֹא תֵּיתֵיב אַפַּרְעָךְ, עַד דְּאָמְרַת לִי הָא מִילְּתָא. נִבְלַת עוֹף טָהוֹר, לְרַבִּי מֵאִיר מוֹנִין לָהּ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, אוֹ אֵין מוֹנִין רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי. אָמַר לֵיהּ, כָּל הֵיכָא דְּמִטַּמֵּא אָדָם בְּמַגָּע, מוֹנִין בּוֹ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי. כָּל הֵיכָא דְּאֵין מְטַמֵּא אָדָם בְּמַגָּע, אֵין מוֹנִין בּוֹ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי. בְּעָא מִינֵּיהּ רַבִּי זֵירָא מֵרַבִּי אַמִּי בַּר חִיָּיא, וְאָמְרִי לָהּ מֵרַבִּי אָבִין בַּר כַּהֲנָא. הָא דְּתָנַן, חִיבּוּרֵי אוֹכָלִין עַל יְדֵי מַשְׁקִין, חִיבּוּר לְטוּמְאָה קַלָּה, וְאֵין חִיבּוּר לְטוּמְאָה חֲמוּרָה. מוֹנִין בּוֹ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, אוֹ אֵין מוֹנִין בּוֹ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי. אָמַר לֵיהּ, כָּל הֵיכָא דִּמְטַמֵּא אָדָם, מוֹנִין בּוֹ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי. אֵין מְטַמֵּא אָדָם, אֵין מוֹנִין בּוֹ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי: יָצְאוּ אֵלּוּ וְאָלוּ: מְנָא הָנֵי מִילֵּי. דְּתָנוּ רַבָּנָן, לְהַלָּן הוּא אוֹמֵר, חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. וְכָאן, לְמַחֲנֶה אַחַת. לוֹמַר לְךָ, כֵּיוָן שֶׁיָּצָא חוּץ לְמַחֲנֶה אַחַת, מְטַמֵּא בְּגָדִים. וְהֵיא גּוּפָהּ, מְנָלָן. דְּתָנוּ רַבָּנָן, 'וְהוֹצִיא אֶת כָּל הַפָּר אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה', חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. אַתָּה אוֹמֵר, חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. אוֹ אֵינוֹ, אֶלָּא מַחֲנֶה אַחַת. כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר בְּפַר הָעֲדָה 'מִחוּץ לַמַּחֲנֶה', שֶׁאֵין צָרִיךְ לוֹמַר, שֶׁהֲרֵי כְּבָר נֶאֱמַר 'כַּאֲשֶׁר שָׂרַף אֶת הַפַּר הָרִאשׁוֹן', לִיתֵּן לוֹ מַחֲנֶה שְׁנִיָּה. כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר 'מִחוּץ לַמַּחֲנֶה' בְּדֶשֶׁן, שֶׁאֵין צָרִיךְ לוֹמַר, שֶׁהֲרֵי כְּבָר נֶאֱמַר 'עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף'. לִיתֵּן לוֹ מַחֲנֶה שְׁלִישִׁית. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן, הַאי 'מִחוּץ לַמַּחֲנֶה', מַאי עָבִיד לֵיהּ. מִיבָּעֵי לֵיהּ לְכִדְרַבָּנָיְא, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, נֶאֱמַר כָּאן 'חוּץ לַמַּחֲנֶה', וְנֶאֱמַר לְהַלָּן 'חוּץ לַמַּחֲנֶה'. מָה (להלן) [כָּאן], חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. אַף (כאן) [לְהַלָּן], חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. וּמָה לְהַלָּן, לְמִזְרָחָהּ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם.

אף

אדומה במזרחו של ירושלים דכתיב בה והזה אל נוכח פני אהל מועד אלמא עומד במזרח ופניו למערב כנגד פתחו של היכל שהוא בכותל מזרחי ופתחו למזרח

אף

הכי גרסינן **אמר** ליה מחוסר קריבה **לאו כמחוסר מעשה דמי: צריכה מחשבה.** להצטרף פחות מכזית ממנה להשלים פחות מכביצה אוכלין לקבל טומאת אוכלין במגע: **ואינה צריכה הכשר.** לטמא לא למים ולא למגע שרץ שמאליה מטמאה הואיל וסופה לטמא טומאה חמורה: **ומטמאה טומאת אוכלין בכביצה.** מדקתני צריכה מחשבה ואינה צריכה הכשר אלמא בדנקיט ליה בידיה עסקינן דאי מחתא אארעא אמאי אינה צריכה הכשר ואי דנקיט ליה בפומיה אמאי צריכה מחשבה אין לך מחשבה גדולה מזו וקתני כביצה אין כזית לא: ה"ג שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה: **האי סברא ר' מאיר.** בפרק חטאת העוף (לעיל סט.): **נבלת עוף טהור לר' מאיר.** דמטמא טומאת אוכלין מאליה בכזית מונין בו ראשון ושני או לא: **כל היכא דלא מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני.** דגמר משרץ דכתיב ביה מנין ראשון ושני דכתיב (ויקרא יא) כל אשר בתוכו יטמא דהוה ליה הכלי ראשון והאוכל שני ונבלת עוף טהור לא מטמא אדם במגע: **חיבורי אוכלין על ידי משקין.** חצי זית נבלה מכאן וחצי זית נבלה מכאן ומשקה טופח באמצע ונוגע בשניהם מחברן לטמא אוכלין ומשקין הנוגעים באחד מן החצאין האלו: **ואין חיבור לטומאה חמורה.** לטמא אדם וכלים וטעמא לא ידענא: ה"ג להלן אתה נותן להם שלש מחנות וכאן מחנה אחת א"כ למה נאמר אל מחוץ למחנה לומר לך ביון שיצא חוץ למחנה אחת מטמאים בגדים והא מתניא בת"כ גבי פר יוה"כ דכתיב (ויקרא טז) ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא וגו' וקמתמה תנא ואמר להלן בפר העדה וכהן משיח אתה נותן להם מקום שריפתן חוץ לשלש מחנות כדיליף לקמיה וכאן אתה אומר אל מחוץ למחנה ושרפו דמשמע ששורפן חוץ לעזרה מיד בהר הבית והלא אף אלו פנימיים ואייתי לכולהו כי הדדי בריבויא דחטאת החטאת בשילהי כל הזובחים ואמר נמי בפ' בית שמאי (לעיל לט.) לפר זה פר יום הכיפורים: **אם כן למה נאמר אל מחוץ למחנה.** לענין טומאת בגדים דכתיבי בקרא דבתריה קאמר (ויקרא טז) אל מחוץ למחנה והשורף אותם יכבס בגדיו: **לומר לך ביון שיצאו חוץ לעזרה.** המתעסקין בהן מטמאין בגדים: **מחוץ למחנה בדשן.** בהוצאת דשן המזבח והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה (שם ו): **שאין ת"ל.** אין מלמד כלום דאנא ידענא דאל מחוץ למחנה מוציאין אותו דכתיב בפרים הנשרפים (שם ד) אל שפך הדשן וכתיב בהו אל מחוץ: **ור' שמעון.** דאמר במתני' אין מטמאין בגדים עד שיוצת האור ברובו האי מחוץ למחנה דכתיב בפר ושעיר של יום הכיפורים מאי עביד ליה: **נאמר כאן.** בפר יום הכיפורים: **ונאמר** להלן. בפרה אדומה (במדבר יט) והוציא אותה אל מחוץ: **מה כאן.** בפרים הנשרפים חוץ לג' מחנות אף שחיטת פרה אדומה חוץ לג' מחנות: **מה** להלן. בפרה

אַף כָּאן, לְמִזְרָחָהּ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם. אֶלָּא לְרַבָּנָן, הֵיכָא שָׁרֵיף לְהוּ. לְאֵיזוּ רוּחַ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם: לִצְפוֹנָהּ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, חוּץ לְשָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, אֲבִית הַדֶּשֶׁן נִשְׂרָפִין. אָמַר רָבָא, מַאן תַּנָּא דְּפָלֵיג עֲלֵיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הִיא. דְּתַנְיָא, ׳עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף׳, שֶׁיִּהֵא שָׁם דֶּשֶׁן, (שֶׁיַּקְדִּים לְשָׁם דֶּשֶׁן). רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, שֶׁיִּהֵא מְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ. אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵי, דִּילְמָא בְּמְקוֹמוֹ מְשׁוּפָּךְ, פְּלִיגִי. תָּנוּ רַבָּנָן, ׳וְהַשּׁוֹרֵף׳, הַשּׁוֹרֵף מְטַמֵּא בְּגָדִים, וְלֹא הַמּוֹצִיא אֶת הָאוּר מְטַמֵּא בְּגָדִים, וְלֹא הַמְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה מְטַמֵּא בְּגָדִים. וְאֵיזֶהוּ הַשּׁוֹרֵף, הַמְסַיֵּעַ בְּשָׁעַת שְׂרֵיפָה. יָכוֹל, אַף מְשֻׁנֶּעֱשׂוּ אֵפֶר, מְטַמְּאִין בְּגָדִים, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳אוֹתָם׳. אוֹתָם, מְטַמְּאִין בְּגָדִים. וְמְשֻׁנֶּעֱשִׂין אֵפֶר, אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, ׳אוֹתָם׳ מְטַמְּאִין בְּגָדִים, נִיתַּךְ הַבָּשָׂר, אֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים. מַאי בֵּינַיְיהוּ. אָמַר רָבָא, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ, דְּשַׁוְּיֵיהּ חֲרִיכָא:

הדרן עלך טבול יום

הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ, חַיָּיב עַל הַשְּׁחִיטָה וְחַיָּיב עַל הָעֲלָאָה. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, שָׁחַט בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חַיָּיב. שָׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, פָּטוּר, שֶׁלֹּא הֶעֱלָה אֶלָּא דָּבָר פָּסוּל. אָמְרוּ לוֹ, אַף הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וּמַעֲלֶה בַּחוּץ, כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיאוֹ, פְּסָלוֹ. הַטָּמֵא שֶׁאָכַל, בֵּין קֹדֶשׁ טָמֵא, בֵּין קֹדֶשׁ טָהוֹר, חַיָּיב. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר, חַיָּיב. וְטָמֵא שֶׁאָכַל טָמֵא, פָּטוּר, שֶׁלֹּא אָכַל אֶלָּא דָּבָר טָמֵא. אָמְרוּ לוֹ, אַף טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַטָּהוֹר, כֵּיוָן שֶׁנָּגַע בּוֹ, טִמְּאוּהוּ. וְטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא, פָּטוּר, שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא עַל טוּמְאַת הַגּוּף: **גמרא** בִּשְׁלָמָא הֶעֱלָה, כְּתִיב עוֹנֶשׁ, וּכְתִיב אַזְהָרָה. עוֹנֶשׁ, דִּכְתִיב ׳וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ׳. אַזְהָרָה, דִּכְתִיב ׳הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלוֹתֶיךָ׳. וְכִי הָא דְּאָמַר רַבִּי אָבִין אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר ׳הִשָּׁמֶר׳, ׳פֶּן׳ וְ׳אַל׳, אֵינוֹ אֶלָּא לֹא תַעֲשֶׂה. אֶלָּא שְׁחִיטָה, בִּשְׁלָמָא עוֹנֶשׁ, דִּכְתִיב ׳וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ׳. אֶלָּא אַזְהָרָה, מְנָלָן. אָמַר קְרָא ׳וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד׳. הַאי, מִיבָּעֵי לֵיהּ לְכִדְרַבִּי אֶלְעָזָר דְּאָמַר, מִנַּיִן לְזוֹבֵחַ בְּהֶמָה לְמַרְקוֹלִים, שֶׁהוּא חַיָּיב, דִּכְתִיב ׳וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם׳. אִם אֵינוֹ עִנְיָן לְכִדְרָכָהּ, דִּכְתִיב ׳אֵיכָה יַעֲבְדוּ׳. תְּנוּהוּ עִנְיָן לְשֶׁלֹּא כִּדְרָכָהּ. אָמַר רַבָּה, קְרֵי בֵּיהּ ׳וְלֹא יִזְבְּחוּ׳, וּקְרֵי בֵּיהּ ׳וְלֹא עוֹד׳. אַבַּתְּי מִיבָּעֵי לֵיהּ לְכִדְרַבִּי אֶלְעָזָר, עַד כָּאן הוּא מְדַבֵּר בְּקָדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת, וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת,

אף כאן כו׳: **ורבנן.** דמפקי ליה לקרא לטומאת בגדים ולית להו ג״ש: **היכא שריף להו.** לאיזו רוח של ירושלים: **לצפונה של ירושלים.** שכל מעשה חטאת בצפון: **אבית הדשן.** צריך שיקדים לשם דשן מזבח שיהא נקרא קודם לכן מקום שפך הדשן מכלל דלת״ק לא צריך: **רבי אליעזר בן יעקב היא.** דאמר לא אשמועינן על שפך אלא שיהא מקומו מדרון שיהא דשנו משתפך: **ודילמא במקומו משופך הוא דפליגי.** ומודה רבי אליעזר בן יעקב שיקדים שם דשן אלא דבעי נמי מקומו משופך: **השורף.** המתעסק בצרכי שריפתן כגון המסייע בשעת שריפה והאי תנא אית ליה כרבי שמעון דאין מטמאין בגדים עד שיוצת בהן האור: **דשוייה חריבא.** דהוי ניתך הבשר ואפר מיהא לא הוה לתנא קמא מטמאין עד שיעשו אפר דאותם קרינא בהו אבל אפר לא מיקרי ולרבי אלעזר ברבי שמעון אין מטמאין בגדים:

הדרן עלך טבול יום

השוחט. קדשים בחוץ והעלה בחוץ. בהעלם אחד: **חייב על השחיטה וחייב על העלייה.** שהן שני גופי עבירה דתרוייהו כתיבי אשר ישחט ואשר יעלה (ויקרא יז): **שלא העלה אלא דבר פסול.** ואנן מתקבל בפנים בעינן דכתיב ואל פתח אהל מועד לא יביאנו (שם): **כיון שהוציאו פסלו.** ואפ״ה חייב וה״ה לשוחט בחוץ ומעלה בחוץ: **הטמא שאכל כו׳.** משום דפליגי ר׳ יוסי הגלילי ורבנן בתרוייהו ודמו הנך פלוגתא להדדי תנינהו גבי הדדי: **כיון שנגע בו טמאוהו.** ואפ״ה [כי] הדר אכיל ליה מחייב ומה לי נטמא בשר על ידו מה לי נטמא ע״י אחרים: **שאינו חייב אלא על טומאת הגוף.** כדכתיב וטומאתו עליו ונברתה ודרשינן בפ׳ בית שמאי (לעיל דף מג.) בטומאת הגוף הכתוב מדבר מי שטומאה פורחת ממנו: **גמ׳** שחיטה והעלאה ב׳ פרשיות סמוכות זו לזו באחרי מות: **אלא אזהרה מנלן.** דקא מחייבינן ליה עליה חטאת שאין חטאת באה אלא על לאו וכרת כדתנן הפסח והמילה מצות עשה ואין חייבין עליהן חטאת במסכת כריתות (דף ב.): **למרקולים.** אע״פ שעבודתו דרך בזיון לסקלו באבנים וזה עובדו דרך כבוד ולא קרינא ביה איכה יעבדו ואעשה כן ואפ״ה מניין שהוא חייב: **קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד.** דאי לכדרבי אלעזר לכתוב ולא עוד את זבחיהם לשעירים והאי דכתיב ולא יזבחו לאוהרת שחוטי חוץ אתא דסמיך להההיא פרשתא: **ע״כ.** עד המקרא הזה דלא יזבחו כל הענין העליון שנענש ברת על שחיטת חוץ ועל העלאת חוץ: **מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות.** משהוקם המשכן דאילו הנך דהוקדשו מעיקרא אי לא מרבי להו קרא בהדיא מסתמא לא שמעינן להו:

השוחט והמעלה: **כיון** שנגע בו טימאהו. אע״ג דמשכחת לה כשתחב לו חבירו בבית הבליעה סתמא דמילתא מיירי קרא אפילו בנותן לתוך פיו: **אזהרה** מנלן. פי׳ בקונטרס דקא מחייבי ליה עלה [חטאת] שאין חטאת באה אלא על לאו וכרת כדתנן הפסח והמילה מצות ואין חייבין עליהן חטאת במסכת כריתות (דף ב.) וקשה לפי׳ דבריש אלו הן הלוקין (מכות דף יג:) משמע דקרבן לא בעי אזהרה דפריך התם ודילמא אזהרה לקרבן הוא דהא פסח ומילה דלית בהו אזהרה לא מייתי קרבן ומשני התם היינו טעמא משום דאיתקוש כל התורה כולה לעבודה זרה מה עבודה זרה שב ואל תעשה לאפוקי הני דקום עשה נינהו ונראה לפרש דהאי דבעי הכא אזהרה מנא לן היינו משום דחשיב ליה בפרק אלו הן הלוקין (שם.) השוחט והמעלה בחוץ ולאו אמתני׳ קאי והאי דקתני בכריתות (דף ב.) הפסח והמילה מצות עשה היינו כלומר דקום עשה נינהו ולהכי לית בהו חטאת ומיהו לקמן בשמעתין משמע דלאפוקי לאו קאתיא דפריך רבא הא דתנן פסח ומילה מצות עשה תיתי בק״ו ממותיר ומה מותיר שלא ענש הזהיר כו׳ וכן פ׳ המוצא תפילין (עירובין דף צו.) יצא פסח [ומילה] שהן מצות עשה [ופריך] הא כתיב ושמרת את החוקה וא״ר אילעאי כל מקום שנאמר השמר פן ואל הוי לא תעשה אלמא הוי פירושא יצא פסח [ומילה] שיש בעשה היינו שאין בהן לאו ואזהרה ואין לומר דסוגיא דידן כרבינא דמשני שינויא אחרינא בפרק אלו הן הלוקין (מכות דף יג:) ומצי למימר אליביה דקרבן קבעי אזהרה דמ״מ קשיא דרבא אדרבא דהיינו רבא בשמעתין והזהיא מסקנא דמכות דקרבן לא בעי אזהרה אליבא דרבא ולפירוש הקונטרס נמי קשה קצת דאמאי תלי טעמא דפסח ומילה משום דלית בהו לאו תיפוק ליה משום דלית בהו מעשה דאפילו לר״ע דאמר לא בעי מעשה הא אמר ריש לקיש בריש כריתות (דף ג:) נהי דלא בעי ר״ע מעשה רבה מעשה זוטא בעי מיהו איבא לאוקמה שמעתין כרבי יוחנן דאמר ר״ע לא בעי מעשה כלל ונראה לפרש דלישנא דמתני׳ קא דייק דקתני פסח ומילה מצות עשה היינו שהם בקום עשה ומשמע נמי הלשון דלית בהו אזהרה כלל:

מניין לזובח בהמה למרקוליס שהוא חייב. פי׳ בקונטרס אע״פ שעבודתו דרך בזיון לסקלו באבנים וזה עובדו דרך כבוד ולא קרינא ביה איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן אפ״ה מניין שחייב ונראה דכל הנהו דלאו אורחייהו בזביחה אע״ג דמכובדים נינהו לא נפקא מאיכה יעבדו כדמוכח בפרק ארבע מיתות (סנהדרין דף סג.) דאמר אביי שלש השתחואות בעבודה זרה [למה] אחת לכדרכה ואחת לשלא כדרכה ואחת לחלק ופריך כדרכה מאיכה

שֶׁהֲרֵי עוֹנֶשְׁן אָמוּר ׳וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׳. אַזְהָרָה, דִּכְתִיב ׳הַשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלוֹתֶיךָ׳. מִכָּאן וְאֵילַךְ, בְּזִבְחִים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת הֶיתֵּר הַבָּמוֹת, וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר ׳לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זֹבְחִים׳, זְבָחִים שֶׁהִתְּרֵיתִי לְךָ כְּבָר. ׳עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה׳, לוֹמַר לְךָ, הַזּוֹבֵחַ בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת, מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִילּוּ הִקְרִיב עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה. ׳וְהֵבִיאוּם לַה״, זוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה. לֹא תַעֲשֶׂה, מְנַיִן. תַּלְמוּד לוֹמַר ׳וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד׳. יָכוֹל, יְהֵא עָנוּשׁ כָּרֵת, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדֹרוֹתָם׳, ׳זֹאת לָהֶם׳, וְלֹא אַחֶרֶת לָהֶם. אֶלָּא אָמַר (רַבִּי אָבִין), קַל וָחוֹמֶר, וּמַה בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא עָנַשׁ, הִזְהִיר. מָקוֹם שֶׁעָנַשׁ, אֵינוֹ דִין שֶׁהִזְהִיר. אָמַר לֵיהּ רַבִינָא לְרַב אַשִׁי, אִם כֵּן, לֹא יֵאָמֵר לָאו בְּחֵלֶב, וְתֵיתֵי קַל וָחוֹמֶר מִנְּבֵילָה. מַה נְּבֵילָה שֶׁלֹּא עָנַשׁ, הִזְהִיר. חֵלֶב שֶׁעָנַשׁ, אֵינוֹ דִין שֶׁהִזְהִיר. אָתָא לְקַמֵּיהּ דְּרָבָא, אָמַר לֵיהּ, מִנְּבֵלָה נַמִי לֹא אָתֵיָא. דְּאֵיכָּא לְמֵיפְרַךְ, מַה לִּנְבֵלָה, שֶׁכֵּן מְטַמֵּא מִשְׁרָצִים טְמֵאִין. מַה לִּשְׁרָצִים טְמֵאִין, שֶׁמְּטַמְּאִין בְּמַשָּׁהוּ. מִשְׁרָצִים טְהוֹרִים. מַה לִּשְׁרָצִים טְהוֹרִים, שֶׁאִיפּוּרָן בְּמַשָּׁהוּ. מֵעֲרָלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם. מַה לְּעֲרָלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם, שֶׁכֵּן אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה. מִשְׁבִּיעִית. מַה לִּשְׁבִיעִית, שֶׁכֵּן תּוֹפֶסֶת דָּמֶיהָ. מִתְרוּמָה, שֶׁכֵּן לֹא הוּתַּר מִכְּלָלָה. מִכּוּלְּהוּ נַמִי, שֶׁכֵּן לֹא הוּתְּרוּ מִכְּלָלָן. אָמַר רָבָא, אִי קַשְׁיָא לִי, הָא קַשְׁיָא לִי. הָא דְּתָנֵן, פֶּסַח וּמִילָה מִצְוַת עֲשֵׂה, תֵּיתֵי בְּקַל וָחוֹמֶר מִמּוֹתִיר. מַה מּוֹתִיר, שֶׁלֹּא עָנַשׁ, הִזְהִיר. פֶּסַח וּמִילָה, שֶׁעָנַשׁ, אֵינוֹ דִין שֶׁהִזְהִיר. אָמַר רַב אַשִׁי, אַמְרִיתָהּ לִשְׁמַעְתָּא קַמֵּיהּ דְּרַב כַּהֲנָא, וְאָמַר לִי, מִמּוֹתִיר לֹא אָתֵיָא, דְּאֵיכָּא לְמֵיפְרַךְ, מַה לְּמוֹתִיר, שֶׁכֵּן אֵין לוֹ תַּקָּנָה. תֹּאמַר [בְּ]פֶסַח, יֵשׁ לוֹ תַּקָּנָה. וְכִי מַזְהִירִין מִן הַדִּין. אֲפִילּוּ לְמַאן דְּאָמַר עוֹנְשִׁין מִן הַדִּין, אֵין מַזְהִירִין מִן הַדִּין. אֶלָּא כְּדְרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר אָתְיָא ׳הֲבָאָה׳ ׳הֲבָאָה׳. מַה לְּהַלָּן, לֹא עָנַשׁ אֶלָּא אִם כֵּן הִזְהִיר. אַף כָּאן, לֹא עָנַשׁ אֶלָּא אִם כֵּן הִזְהִיר.

רבא

מאיכה יעבדו נפקא אלא אחת לשלא כדרכה ואפילו לשלא כדרכה כלל שעובדין אותה בבזיון כגון פעור ומרקוליס ואחת כדרכה ושלא כדרכה פי׳ כדרכה בעבודת כבוד אלא שאין דרכה בהשתחואה ואם תאמר מנלן הכא זובח בהמה למרקוליס אימא כי אתא קרא למכובדים שאין דרכן בזביחה אבל למבוזין כגון פעור ומרקוליס לא וי״ל דגלי ליה בהשתחואה דמכובדים ומבוזין שוין הוא הדין בזביחה ור״ת מפרש דתרי קראי בזביחה כתיבי האי קרא דהכא ולא יזבחו ועוד כתיב זובח לאלהים יחרם דדרשינן בפ׳ ארבע מיתות (סנהדרין דף סא.) דייצתה זביחה ללמד על הכלל לחייב בכל עבודת פנים אפילו בשלא כדרכה וקשה לפי׳ דמהאי קרא לא שמעינן אלא אזהרה אל ענוש במבזין מנא לן ועוד תרוייהו למכובדין צריכי חד לעונש וחד לאזהרה ועוד דלא ה״ל לאיתויי איכה יעבדו אלא הוה ליה למימר אם אינו ענין לכדרכה של מכובדין דכתיב זובח לאלהים יחרם תנהו ענין לשלא כדרכה כלומר מבזין אלא כמו שפירשנו נראה דרבי אלעזר אכל שלא כדרכה אתא לאשמועי׳ דחייב אלא דנקט מרקוליס לרבותא ומהשתחואה נפקא לן דאין חילוק בין מכובדין למבוזין כדפרי׳ תדע דהא אמר בפרק ד׳ מיתות (שם דף סד:) ג׳ כריתות בעבודה זרה למה אחת לכדרכה ואחת לשלא כדרכה ואחת למולך ולא מיבעיא לן קרא אחרינא חד למכובדין וחד למבוזין וק״ק הא דפריך בפ׳ ד׳ מיתות אימא יצתה השתחואה ללמד על הכלל כולו ודקאמרת זובח למה לי לגופיה דמחשבין מעבודה לעבודה ומתמה עליה הש״ס אלא הא דקאמר רבי אלעזר מניין לזובח בהמה למרקוליס כו׳ מהשתחואה נפקא מאי קושיא דילמא איצטריך לאזהרה במחשב מעבודה לעבודה דהא לעולם הוא כך דלא יזבחו אזהרה לעונש דזובח לאלהים יחרם וי״ל דאם איתא דהשתחואה ללמד על הכלל א״ב לא תעבדם דאוקמינן (סנהדרין דף ס:) למגפף ומנשק הוה מייתר לן לאזהרה אזביחה דמהשתחואה הוה ילפינן אפילו חיוב מיתה במגפף ומנשק:

אזהרה מניין ת״ל השמר לך פן תעלה עולותיך. הא דמייתי אזביחה אזהרה דהעלאה אמסקנא סמיך דילפי הבאה הבאה או שם שם אבל לאביי דבסמוך קשה דק״ו הו״ל לאתויי: **מקום** שענש אינו דין שהזהיר. ולא שייך למימר פסח ומילה יוכיחו דאיכא למיפרך שכן קום עשה:

מה לשרצים טהורים שכן אסורין במשהו. פי׳ בקונטרס דתניא במסכת מעילה בפר קדשי מזבח (דף טז:) ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו׳ פתח הכתוב באבילה וסיים בטומאה לומר כשיעור טומאתן של שרצים טמאים שיעור אביליתן של כל השרצים דהא כולהו כייל להו בהאי קרא ובכל אשר תרמוש וגו׳ ושיעור טומאתן נפקא לן בהכל חייבין (חגיגה דף יא:) שכן חומט תחילת ברייתו בכעדשה עד כאן לשון הקונטרס ואגב חורפיה לא עיין בה ובהדיא מסיק התם דוקא בשרצים טמאים ולא בטהורים דאמרינן במובדלין דיבר הכתוב דכתיב בסיפיה דקרא אשר הבדלתי לכם לטמא וצ״ל דכל שהוא דהכא בבריה קמיירי דבכל שהוא מיחייבי משום בריה כדאמרינן בפ״ק דחגיגה (דף י.) ובפ׳ כהן גדול ונזיר (נזיר דף נב.) ובמכות (דף יז.) ובפ׳ גיד הנשה (חולין דף צו.): **מבולהו** שכן לא הותר מכללן. תימה נילף בכולהו כרת בק״ו מחלב שהותר מכללו: **תיתי** בק״ו ממותיר. הא דנקט מותיר טפי מגזל וגניבה וכמה לאוין שבתורה משום דמותיר לא עביד מעשה דומיא דפסח ומילה ומש״ה לא נקט נמי הנך דלעיל דאיכא למיפרך שכן יש בהן מעשה:

ה״ג

שהרי עונשן אמור. כלומר דמסתמא בהו משתעי קרא לאסור והרי עונשן אמור כאן: מכאן ואילך בו׳. שנאמר למען אשר יביאו וגו׳ דמדכתיב אשר הם זובחים משמע שהיו עומדים לישחט בבמה ומכאן ואילך והביאום לה׳: כזובח בשדה. שלא לשם שמים: (מצות) לא תעשה. בהנך דהוקדשו בשעת היתר מניין: ת״ל ולא יזבחו עוד. משמע מעכשיו אסורין ועד עכשיו מותרין: זאת להם. עונש עשה ולא תעשה: ולא אחרת להם. כרת: מקום שלא ענש. כגון בקדשים שהקדישן בשעת היתר: הזהיר. כדאמרן כאן: שענש. כשהוקדשו בשעת איסור: אינו דין שהזהיר. ולקמן פריך וכי מזהירין מן הדין: משרצים. וא״ת תיתי אזהרה בחלב בק״ו משרצים טמאין כגון שמונה שרצים: במשהו. טומאתן בכעדשה אבל חלב בכזית: משרצים טהורים. שאין מטמאין כגון צפרדע ונמלה: שכן אסורין במשהו. לאבילה בכעדשה כדתניא במעילה בגמרא בפרק קדשי מזבח (דף טז:) ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו׳ פתח הכתוב באבילה וסיים בטומאה לומר לך כשיעור טומאתן של שרצים טמאים שיעור אביליתן של כל השרצים דהא כולהו כייל להו בהאי קרא ובכל אשר תרמוש האדמה וגו׳ ושיעור טומאתן נפקא לן בהכל חייבים (חגיגה דף יא:) שכן חומט תחילת ברייתו בכעדשה: שכן תופסת את דמיה. בגאיסורא כדתניא במסכת סוכה (דף מ:) קדש תהיה לכם מה קדש תופס את דמיו אף שביעית תופסת את דמיה: מכללו. חלב הותר מכללו בחזיה ובכולהו נמי איכא למיפרך הא פירכא ומש״ה איצטריך אזהרה בחלב: אי קשיא. בהאי דאייתינא אזהרה לשחוטי חוץ בהאי ק״ו הא קשיא לי הא דתנן בפרק קמא דכריתות (דף ב.) דקחשיב ל״ו כריתות להתחייב עליהם חטאת וקתני והפסח והמילה כרת שלהם על מצות עשה היא באה ואין חייבין חטאת על שגגתה דחטאת אינה באה אלא על לאו וכרת כדכתיב אשר לא תעשינה (ויקרא ד:) תיתי. בו אזהרה מק״ו ממותיר ממנו עד בוקר: שיש לו תקנה. בתשלומי פסח שני: וכי מזהירין מן הדין. לעיל קאי דמייתי אזהרה לשחוטי חוץ מק״ו: אפילו למ״ד. במסכת מכות עונשין מדין ק״ו מודה דאין מזהירין מן הדין דתניא בפ״ק דמכות (דף ה:) איש כי יקח את אחותו וגו׳ אין לי אלא בת אביו בת אמו שלא בת אביו בת אמו מנין תלמוד לומר ערות אחותו גילה והלא קל וחומר הוא למדתה שאין עונשין מן הדין וכן לענין אזהרת ערות אחותך בת אביך וגו׳ אין לי בו׳ עד שאין מזהירין מן הדין ופליגי תנאי בפ׳ בתרא ואיכא דדריש להאי אחותו גילה דגבי עונש דבת אביו ובת אמו קסבר עונשין מן הדין ואילו אחותך היא דגבי אזהרה דילפינן מיניה אין מזהירין מן הדין דלא אפנייה לדרשא אחריתי: אתיא הבאה הבאה. שחיטה מהעלאה כתיב בשחיטה (ויקרא יז) לא הביאו וכתיב בהעלאה (שם) לא יביאנו וגזירה שוה הואיל ומופנה היא לכך הרי היא כמי שמפרש בה ואין זה מן הדין כק״ו שאדם דן מעצמו:

ה״ג

רָבָא אָמַר, כִּדְרַבִּי יוֹנָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹנָה, אָתְיָא ׳שָׁם׳ ׳שָׁם׳. מַה לְּהַלָּן, לֹא עָנַשׁ אֶלָּא אִם כֵּן הִזְהִיר. אַף כָּאן, לֹא עָנַשׁ אֶלָּא אִם כֵּן הִזְהִיר. אַשְׁכְּחָן, מוּקְטְרֵי פְּנִים שֶׁהֶעֱלָן בַּחוּץ. מוּקְטְרֵי חוּץ שֶׁהֶעֱלָן בַּחוּץ, מִנַּיִן. אָמַר רַב כַּהֲנָא, אָמַר קְרָא ׳וַאֲלֵיהֶם תֹּאמַר׳, עַל הַסְּמוּכִין תֹּאמַר. מַתְקִיף לָהּ רָבָא, מִי כְּתִיב ׳וַעֲלֵיהֶם׳, ׳וַאֲלֵיהֶם׳ כְּתִיב. אֶלָּא, כִּדְתָנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, ׳וַאֲלֵיהֶם תֹּאמַר׳, לְעָרֵב פָּרָשִׁיּוֹת. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אָתְיָא ׳הֲבָאָה׳ ׳הֲבָאָה׳. מַה לְּהַלָּן, מוּקְטְרֵי חוּץ. אַף כָּאן, מוּקְטְרֵי חוּץ. מַתְקִיף לָהּ רַב בִּיבִי, הָא דִּתְנַן, שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ כְּרִיתוֹת בַּתּוֹרָה. תִּלְתִין וְשַׁב הָווֹיְין, דְּאִיכָּא הַמַּעֲלֶה וְהַמַּעֲלֶה. קַשְׁיָא. וְהָדְרְתָּנַן, הַזּוֹרֵק מִקְצָת דָּמִים בַּחוּץ, חַיָּיב. מְנָלָן. נָפְקָא לֵיהּ, מִדְּתַנְיָא ׳דָּם יֶחְשָׁב׳, לְרַבּוֹת הַזּוֹרֵק, דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, ׳אוֹ זֶבַח׳, לְרַבּוֹת אֶת הַזּוֹרֵק. וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, הַאי ׳אוֹ זֶבַח׳, מַאי עָבֵיד לֵיהּ. לְחַלֵּק. וְרַבִּי עֲקִיבָא, לְחַלֵּק מְנָא לֵיהּ. נָפְקָא לֵיהּ, מִ׳לֹא יֵבִיאוּ׳. וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, הָהוּא מִיבָּעֵי לֵיהּ, עַל הַשָּׁלֵם הוּא חַיָּיב, וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל הַחָסֵר. וְרַבִּי עֲקִיבָא, נָפְקָא לֵיהּ מִ׳לַּעֲשׂוֹת אֹתוֹ׳. וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, חַד, לְמוּקְטְרֵי פְּנִים שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוֹ בַּחוּץ. וְחַד, לְמוּקְטְרֵי חוּץ שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוֹ בַּחוּץ. וְהָא תַּנְיָא, רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר, יָכוֹל מוּקְטְרֵי פְּנִים שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוֹ בַּחוּץ, חַיָּיב, תַּלְמוּד לוֹמַר ׳לַּעֲשׂוֹת אֹתוֹ׳, עַל הַשָּׁלֵם חַיָּיב, וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל הֶחָסֵר. וְרַבִּי עֲקִיבָא, מוּקְטְרֵי פְּנִים שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוֹ בַּחוּץ, חַיָּיב. תַּלְמוּד לוֹמַר ׳לַּעֲשׂוֹת אֹתוֹ׳. וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, נָפְקָא לֵיהּ מִ׳אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחָט׳. וְרַבִּי עֲקִיבָא אָמַר לָךְ, הָהוּא מִיבָּעֵי לֵיהּ, עַל הַשּׁוֹחֵט הוּא חַיָּיב, וְלֹא עַל הַמּוֹלֵק. וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, נָפְקָא לֵיהּ מִ׳זֶה הַדָּבָר׳. דִּתַנְיָא ׳אֲשֶׁר יִשְׁחַט׳, אֵין לִי אֶלָּא שׁוֹחֵט בְּהֵמָה. שָׁחַט עוֹף, מְנָא לָן. תַּלְמוּד לוֹמַר ׳אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחָט׳. יָכוֹל, אַף הַמּוֹלֵק. וְרִין הוּא, מַה שְׁחִיטָה דְּאֵין דֶּרֶךְ הֶכְשֵׁירָהּ בִּפְנִים, חַיָּיב. מְלִיקָה, שֶׁדֶּרֶךְ הֶכְשֵׁירָהּ בִּפְנִים, אֵינוֹ דִּין שֶׁהוּא חַיָּיב. תַּלְמוּד לוֹמַר ׳זֶה הַדָּבָר׳. וְרַבִּי עֲקִיבָא אָמַר לָךְ, הָהוּא מִיבָּעֵי לֵיהּ לְגְזֵירָה שָׁוָה. וְהָא דִּתְנַן, הַקּוֹמֵץ וְהַמְקַבֵּל דָּמִים בַּחוּץ, פָּטוּר, מְנָלָן. וּמֵהֵיכָא תֵּיתֵי דְּחַיָּיב, תֵּיתֵי מִמִּשְׁחִיטָה. מַה לְּשְׁחִיטָה, שֶׁכֵּן נִפְסֶלֶת שֶׁלֹּא לְאוֹכְלִין בַּפֶּסַח. תֵּיתֵי מִזְּרִיקָה. מַה לְּזְרִיקָה, שֶׁכֵּן זָר חַיָּיב עָלֶיהָ מִיתָה.

תיתי

ה״ג **דאמר** רבי יונה. בפ״ק דכריתות (דף ג:) מהיקשא יליף: **הני** תלתין ושב הויין דאיכא המעלה והמעלה. דכיון דגמרת להו בהיקשא או בגזירה שוה הוה ליה כל חד וחד גוף עבירה וחייב על כל אחת ואחת אפי׳ בהעלאה אחת והשוחט ומעלה נמי דקתני התם בתרתי לא ידעינן בהו תרתי לאוי אלא בגזירה שוה פי׳ בקונטרס והא ליכא לשנויי שם העלאה קתני כי היכי דקא חשיב המחלל את השבת בחדא ואע״ג דטובא חיובי איכא דהכי שנינן לה בכריתות (דף ג:) דאקשינן עליה שבת ועבודה זרה תנא חלוקין שלהן במקומן דתנן במס׳ שבת (דף עג:) אבות מלאכות מ׳ חסר אחת ודעבודה זרה תנינן בסנהדרין (דף ס:) אחד העובד ואחד הזובח ואחד המקטר ואחד המנסך אבל הני לא תנא הכא בהדיא המעלה איברי פנים והמעלה איברי חוץ ואע״ג דאיכא למשמעה מפלוגתא דרבי יוסי הגלילי ורבנן בהדיא מיהא לא תננהי בתרתי עכ״ל וקצת תימה גבי עבודה זרה היכי קאמר התם בפ׳ קמא דכריתות (דף ג:) דקתני יתהון אבינכיהון פירוש במקומן הא ליכא למשמע ממתני׳ דד׳ מיתות אלא חיוב חטאת אהנך עבודות אבל חילוק חטאות לא שמעינן מינה:

דאיבא המעלה והמעלה קשיא. קשה מהא דלא משני הכא דכריתות (ג״ז שם) כרבי יוסי הגלילי דפטר מוקטרי חוץ:

מאי עבידא ליה לחלק. תימה דהך סוגיא דלא כרבא אלא כאביי דפ׳ השואל (ב״מ דף צה:) דסבר לה כרבי יאשיה דפ׳ ד׳ מיתות (סנהדרין דף סו:) דבעי קרא לחלק גבי אביו ואמו:

חד למוקטרי פנים שחסרו וחד למוקטרי חוץ שחסרו. הכא לא שייך למילף מואליהם תאמר או הבאה הבאה משום דבפנים טעמא דמהדרינן פוקעין וחשיבה הקטרה ולא שייך למילף למוקטרי חוץ:

להכי

רש״י

ה״ג **דאמר רבי יונה אמר קרא שם תעלה עולותיך ושם תעשה.** איתקש שאר עשיות להעלאה מה העלאה לא ענש אלא אם כן הזהיר אף שחיטה לא ענש אלא א״כ הזהיר: **אשכחן מוקטרי בפנים שהעלן בחוץ.** שחוטי פנים שהיו עומדים להקטירן בפנים והעלו בחוץ חייב כדכתיב בהעלאה (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא יביאנו בראויין להביאן לפנים ולהעלותן הכתוב מדבר: **מוקטרי חוץ.** שחוטי חוץ שעומדין ליקטר בחוץ ולא בפנים: **ואליהם תאמר.** זהו תחילת פרשת העלאה וסמוכה לפרשת שחוטי חוץ על הראשונים דמשתעי בשחוטי חוץ שאמר שאם העלו בחוץ חייב ועליהם קרינן: **ואליהם כתיב.** לשון קושיא הוא: ה״ג **אלא כדתנא דבי ר׳ ישמעאל ואליהם תאמר לערב פרשיות.** וי״ו מוסיף על ענין ראשון ומערב הפרשיות לומר שאף שחוטי חוץ שהעלן בחוץ חייב: ל״ו **כריתות בתורה.** וקחשיב התם המעלה בחוץ והוינן בה מניינא למה לי ואמר רבי יוחנן שאם עשאן כולן בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת הא תרתי נינהו לחיובא המעלה איברי פנים והמעלה איברי חוץ דכיון דגמרת להו בהיקשא או בגזירה שוה הוה ליה כל חד וחד גוף עבירה וחייב על כל אחת ואחת אפילו בהעלם אחד וניתני שלשים ושבע והא ליכא לשנויי שם העלאה קתני כי היכי דקא חשיב המחלל את השבת והעובד עבודה זרה בחדא ואע״ג דטובא חיובי איכא דהכי שנינן בכריתות ואקשינן עלה שבת ועבודה זרה [ומשני] תנא חילוקין שלהן במקומן דתנן במסכת שבת (דף עג.) אבות מלאכות ארבעים חסר אחת ודעבודה זרה תנינא בסנהדרין (דף ס:) אחד העובד ואחד הזובח ואחד המקטר ואחד המנסך אבל הכא לא תנא בהדיא המעלה איברי פנים והמעלה איברי חוץ ואף על גב דאיכא למשמע מפלוגתא דרבי יוסי הגלילי ורבנן בהדיא מיהא לא תנינהי בתרתי: **והא דתנן.** לקמן במתניתין (דף קי.) הזורק [מקצת] דמים בחוץ שלא נתן ארבע מתנות אלא מתנה אחת חייב דהויא זריקה בפנים דכוותיה דתנן (לעיל דף לו:) כל הניתנין על מזבח החיצון שנתנן במתנה אחת כיפר: **מנלן.** דאיחייב אזריקת דם בחוץ הא שחיטה והעלאה הוא דכתיבן: **דם יחשב דם שפך.** לרבות את הזורק והאי קראי בשחוטי חוץ כתיבי: **או זבח.** כתיב גבי העלאה או לרבות את הזורק: לחלק. דלא תימא עד דמסיק עולה ושלמים: **לא יביאנו.** משמע חד: **ואינו חייב על החסר.** לקמן פליגי בה איבא למאן דאמר על אבר חסר ואיבא למאן דאמר על בהמה חסירה עד שיעלה כל הבהמה ואיבא למאן דאמר על הקטרה חסירה כגון פחות מכזית: **אותו.** שלם משמע: **חד למוקטרי פנים כו׳.** דאי כתב חד הוה אמינא הני מילי מוקטרי חוץ אבל מוקטרי פנים מיחייב דהא מהדרינן פוקעין דחסרו אלמא הקטרה היא: **והא תניא.** בניחותא: **ור״ע סבר מוקטרי פנים.** שחוטי פנים שחסרו כגון פקעו מעל האור והעלן בחוץ חייב דהא מהדרינן פוקעין: **ור׳ ישמעאל נפקא ליה מאו אשר ישחט.** אע״ג דאיצטריך מחוץ למחנה כדלקמן אפילו הכי אשר ישחט יתירא הוא דמצי למיכתב אל מחוץ למחנה אייתר ליה אשר ישחט לרבות שחיטת העוף: **ההוא מיבעיא ליה השוחט העוף חייב ואינו חייב על המולק.** והילכך איצטריכו תרוייהו דאי כתיב אשר ישחט לרבות שחיטת העוף הוה אמינא כל שכן מליקה שהיא דרך הכשירו בפנים להכי כתיב דם שפך לרבות את העוף והדר כתיב אשר ישחט למעוטי מולק: **אין לי אלא שוחט בהמה.** כדכתיב אשר ישחט שור או כשב: **ומה שחיטה.** שאין זה דרך הכשירו של עוף בפנים חייב עליה בחוץ מליקה לא כ״ש: **ת״ל זה הדבר.** אשר צוה וגו׳ וסמיך ליה אשר ישחט שחיטה ולא מליקה: **לגזירה שוה.** מפורשת ביש נוחלין (ב״ב דף קכ:) ובנדרים בפרק בתרא (דף עח.): **הקומץ מנחה בחוץ.** ולא הקטיר פטור: **מנא ליה.** דפטור: ופרכינן **מהי תיתי לחיובא.** דאיצטריך קרא למיפטריה: **מה לשחיטה שכן פוסלת בפסח ששחטו שלא לאוכלין.** כגון לחולה וזקן שאין יכול לאכול כזית כדכתיב (שמות יב) איש לפי אכלו תכוסו תאמר בקומץ מנחה דלא שייך פסול שלא לאוכליו ובקבלה נמי אפילו בפסח לא מיפסלא כדאמרן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סא.) רבי אומר לשון סורסי הוא זה כאדם שאומר כוס לי טלה זה דבשחיטה לחודה הוא דפסלה מחשבת אוכלין: **תיתי מזריקה.** דלא פסלה שלא לשם אוכלין בפסח ומחייב עלה בחוץ וה״ה לקמיצה וקבלה: **שכן זר חייב עליה מיתה.** מה שאין כן בקמיצה וקבלה דבעינן עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה כדאמרינן פרק בראשונה בסדר יומא (דף כד.) והני תרוייהו יש אחריהן עבודה:

תיתי

לחכי כתביה קרא דלא תיתי מבינייא. תימה על סוגיא זו דבפ' בתרא (דף קטו:) דרשינן אשר יעלה עולה מה העלאה שהיא גמר עבודה אף כל שהיא גמר עבודה למעוטי קומץ ומקבל והיוצק והבולל והפותת והמולח בו'; **יכול** חוץ לשלש מחנות. ונילף גז"ש מפרים הנשרפים כדילפי' בהרוגי ב"ד בפ' נגמר הדין (סנהדרין דף סב:) ואפי' אינה מופנה ילפינן בגילוי מלתא כיון דלא אשכחן מחוץ למחנה אלא חוץ לשלש מחנות:

ולא בעי אל פתח אהל מועד. אע"ג דאיצטריך לקמן (דף קיג:) למעוטי רובע ונרבע ופרת חטאת וקדשי בדק הבית טובא פתח אהל מועד כתיבי: ה"ג

ולרבא נכתוב רחמנא ואל פתח אהל מועד מחוץ למחנה ובמחנה למה לי. וקא קשיא ליה לרבא ל"ל דכתב רחמנא כלל מחוץ למחנה ובמחנה וכן פי' הקונטי':

המעלה בזמן הזה. לעיל פירשתי בריש קדשי קדשים (דף ס.) גבי מזבח שנפגם ופירשתי מ"ט [נקט] הכא המעלה ולא נקט השוחט:

ריש לקיש אמר פטור קדושה ראשונה כו'. תימה דלא פריך עליה מהנך משניות דפריך בפ"ק דמגילה (דף י.) אר' יצחק דאמר שמעתי שמקריבין בבית חוניו:

רבי יוחנן אמר חייב חיבורי עולין בעולין דמו. וא"ת למה לי חיבורי הא שמעינן ליה לר' יוחנן דאמר בפ' הקומץ רבה (מנחות דף כו:) יש הקטרה בפחות מכזית וכיון דחשיב הקטרה בפנים מחייב בחוץ כדאמר לקמן (דף קח:) גבי מוקטרי פנים שחסרו דחייבין עליהם בחוץ כיון דבפנים הויא הקטרה דמהדרינן פוקעין וי"ל הא דחשיב ליה לר' יוחנן הקטרה היינו לענין מקטיר לחצאין שמשלים אח"כ ואע"ג דבפרק כל המנחות באות מצה (מנחות דף נח.) חשיב ליה הקטרה גבי שאור ודבש דאמרי' יש קומץ פחות משני זיתים ויש הקטרה פחות מכזית שאני התם דכתיב קרא ועוד דבשחוטי חוץ מיפטר טפי כדדרשינן הכא על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר ועוד דהא איתקש מחשבות זו לזו אכילת מזבח לאכילת אדם ומדחשב על מנת להקטיר חוץ למקומו לא מיפסלא בפחות מכזית ש"מ דמקטיר בחוץ לא מחייב בפחות מכזית:

שחיטת

תֵּיתֵי מִבֵּינַייָא. אִם כֵּן, לֹא יֵאָמֵר בְּזוֹרְקָה, וְתֵיתֵי מִבֵּינַייָא. וְתֵיתֵי מִשְּׁחִיטָה. מַה לִּשְׁחִיטָה, שֶׁכֵּן נִפְסֶלֶת שֶׁלֹּא לְשֵׁם אוֹכְלִין בַּפֶּסַח. תֵּיתֵי מֵהַעֲלָאָה. מַה לְּהַעֲלָאָה, שֶׁכֵּן יֶשְׁנָהּ בְּמִנְחָה. וְתֵיתֵי מִבֵּינַייָא. לְהָכִי כְּתִיב קְרָא, לְמֵימַר דְּלֹא אָתָא מִבֵּינַייָא. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, שָׁחַט וְזָרַק, לְדִבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, חַיָּיב אַחַת. לְדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, חַיָּיב שְׁתַּיִם. אַבַּיֵי אָמַר, אֲפִילּוּ [לְדִבְרֵי] רַבִּי עֲקִיבָא, אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת, דְּאָמַר קְרָא 'שָׁם תַּעֲשֶׂה', הַבָּתוּב עָשָׂאן לְכוּלָּן עֲבוֹדָה אַחַת. זָרַק וְהֶעֱלָה, לְדִבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, חַיָּיב שְׁתַּיִם. לְדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אַבַּיֵי אָמַר, אֲפִילּוּ לְדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, חַיָּיב שְׁתַּיִם. לְהָכִי פַּלְגִינְהוּ קְרָא, 'שָׁם תַּעֲלֶה', 'וְשָׁם תַּעֲשֶׂה'. שָׁחַט וְזָרַק וְהֶעֱלָה, לְדִבְרֵי הַכֹּל, חַיָּיב שְׁתַּיִם. תָּנוּ רַבָּנָן, (בַּמַּחֲנֶה', יָכוֹל הַשּׁוֹחֵט עוֹלָה בְּדָרוֹם, יְהֵא חַיָּיב, תַּלְמוּד לוֹמַר, 'אֶל') מִחוּץ לַמַּחֲנֶה'. יָכוֹל, חוּץ לִשְׁלֹשׁ מַחֲנוֹת, [תַּלְמוּד לוֹמַר, אוֹ עַז בַּמַּחֲנֶה']. (מִנַּיִן, אַף בְּמַחֲנֶה לְוִיָּה, תַּלְמוּד לוֹמַר 'בַּמַּחֲנֶה'). אִי 'בַּמַּחֲנֶה', יָכוֹל הַשּׁוֹחֵט עוֹלָה בַּדָּרוֹם, יְהֵא חַיָּיב. תַּלְמוּד לוֹמַר (אוֹ אֶל) 'מִחוּץ לַמַּחֲנֶה', מַה חוּץ לַמַּחֲנֶה מִיּוּחָד, שֶׁאֵין רָאוּי לִשְׁחִיטַת קָדָשִׁים וְלִשְׁחִיטַת כָּל זֶבַח. יָצָא דָּרוֹם, שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁאֵין רָאוּי לִשְׁחִיטַת קָדָשִׁים, רָאוּי לִשְׁחִיטַת קָדָשִׁים קַלִּים. אָמַר עוּלָא, הַשּׁוֹחֵט עַל גַּבֵּי שֶׁל הֵיכָל, חַיָּיב, הוֹאִיל וְאֵין רָאוּי לִשְׁחִיטַת כָּל זֶבַח. מַתְקִיף לָהּ רָבָא, אִם כֵּן, נִיכְתּוֹב קְרָא (אֶל) 'מִחוּץ לַמַּחֲנֶה', וְלֹא בָּעֵי 'אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד'. 'אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד' לָמָּה לִי. לָאו, לְמַעוּטֵי גַּבֵּי. וּלְרָבָא, אִם כֵּן, נִכְתּוֹב 'אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד'. 'בַּמַּחֲנֶה' (וְאֶל) 'מִחוּץ לַמַּחֲנֶה', לָמָּה לִי. לָאו, לְאָתוּיֵי גַּבֵּי. אָמַר רַב מָרִי, לְאִיתּוּיֵי, כּוּלָּהּ בִּכְפָנִים וְצָאוֹרָהּ בַּחוּץ. [צָאוֹרָהּ] בַּחוּץ, פְּשִׁיטָא. אַמַּאי קָפִיד רַחֲמָנָא, אַשְּׁחִיטָה. וּשְׁחִיטָה, בַּחוּץ הִיא. אֶלָּא, לְאִיתּוּיֵי כּוּלָּהּ בַּחוּץ וְצָאוֹרָהּ בִּכְפָנִים. אִיתְּמַר, הַמַּעֲלֶה בְּזְמַן הַזֶּה, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, חַיָּיב. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר, פָּטוּר. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר חַיָּיב, קְדוּשָׁה רִאשׁוֹנָה קִידְּשָׁה לְשַׁעְתָּהּ, וְקִידְּשָׁה לָעֲתִיד לָבֹא. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר פָּטוּר, קְדוּשָׁה רִאשׁוֹנָה קִידְּשָׁה לְשַׁעְתָּהּ, וְלֹא קִידְּשָׁה לָעֲתִיד לָבֹא. נְיָמָא, דִּבְפַלּוּגְתָּא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, דְּתַנְיָא, אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, כְּשֶׁהָיוּ בּוֹנִין בַּהֵיכָל, הָיוּ עוֹשִׂים קְלָעִים בַּהֵיכָל, קְלָעִים בָּעֲזָרוֹת. אֶלָּא, שֶׁבַּהֵיכָל בּוֹנִין מִבַּחוּץ, וּבָעֲזָרָה בּוֹנִין מִבִּפְנִים. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שָׁמַעְתִּי שֶׁהָיוּ מַקְרִיבִין אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּיִת, וְאוֹכְלִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים אַף עַל פִּי שֶׁאֵין קְלָעִים. קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין חוֹמָה. מִפְּנֵי שֶׁקִּדּוּשָׁה רִאשׁוֹנָה קִידְּשָׁה לְשַׁעְתָּהּ, וְקִידְּשָׁה לָעֲתִיד לָבֹא. לָאו, מִכְּלָל דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר סָבַר, לֹא קִידְּשָׁה. אָמַר לֵיהּ רַבִינָא לְרַב אַשִׁי, מִמַּאי, דִּלְמָא דִּכוּלֵּי עָלְמָא, קְדוּשָׁה רִאשׁוֹנָה קִידְּשָׁה לְשַׁעְתָּהּ, וְקִידְּשָׁה לָעֲתִיד לָבֹא. וּמַר, מַאי דִּשְׁמִיעַ לֵיהּ קָאָמַר. וּמַר, מַאי דִּשְׁמִיעַ לֵיהּ קָאָמַר. וְכִי תֵּימָא, קְלָעִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, לָמָּה לִי. לְצַנִּועוּתָא בְּעָלְמָא. אִיתְּמַר, הַמַּעֲלֶה וְאֵין בּוֹ בַּזַּיִת, וְעָצָם מַשְׁלִימוֹ לְכַזַּיִת, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, חַיָּיב. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר, פָּטוּר. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר חַיָּיב, חִיבּוּרֵי עוֹלִין, בְּעוֹלִין דָּמֵי. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר פָּטוּר, חִיבּוּרֵי עוֹלִין, לָאו כְּעוֹלִין דָּמוּ. בָּעֵי רָבָא, הַמַּעֲלֶה

ראש

תיתי מבינייא. משחיטה וזריקה דכי פרכת מה לשחיטה שכן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח זריקה תוכיח מה לזריקה שכן זר חייב עליה מיתה שחיטה תוכיח וחזר הדין הצד השוה שבהן שהן עבודה וחייבין עליהן בחוץ אף אני אביא קמיצה וקבלה שהן עבודה ויתחייב עליהן בחוץ: **אם כן.** דמייתי מבינייא לחייב בחוץ על עבודות שאינם מפורשות בפרשה ויש להביאן במה הצד לא יאמר בזריקה ותיתי מבינייא משחיטה והעלאה: ה"ג **לחכי כתבה קרא דלא אתיא מבינייא.** למימר דאע"ג דאתיא מבינייא לא תיתי מבינייא: **שחט** וזרק **בהעלם אחד** לר' ישמעאל. דנפקא ליה זריקה מדם שפך. בעונש של שחיטה: **אינו חייב אלא אחת.** דחד כרת וחד לאו הוא: לר"ע. נפקא ליה מאו זבח דכתיב (ויקרא יז) גבי העלאה: **חייב שתים.** משום דשמות מוחלקין: **שם תעלה ושם תעשה.** הזכיר העלאה לבדה והשאר כללן בעשיה אחת למימרא דלא מחייב אבולהו אלא חדא: **פלגינהו קרא.** הוציא העלאה מכלל שאר עשיות למימרא דמחייב עלה באפי נפשה ואשארא באפי נפשייהו: **שחט** וזרק **והעלה** לד"ח. בין לר' ישמעאל בין לר"ע חייב שתים לר' ישמעאל כיון דכולם בהעלם [אחד] מחייב בהעלאה חדא דאית לה קרא בהדיא ואשחיטה וזריקה חדא דמחד קרא נפקי ולר"ע אשחיטה מיחייב חדא והעלאה וזריקה חדא ובהא לא פליג אביי אדר' אבהו דלאביי נמי לדברי הכל חייב שתים חדא אהעלאה וחדא אשאר עשיות: ת"ר **או אשר ישחט** מחוץ למחנה יכול עד שישחט חוץ לשלש מתנות. ונילף גז"ש מפרים הנשרפים כדילפינן בהרוגי ב"ד בסנהדרין (דף מב:): ת"ל. ברישיה דקרא או עז במחנה: **או במחנה יכול אף במחנה שכינה.** אלא ששינה מקום שחיטתו כגון שחט עולה בדרום יהא חייב: ת"ל מחוץ למחנה. דמשמע חוץ לשלש מחנות: מה להלן. מיוחד שאינו ראוי לשחיטת שום זבח אף במחנה כגון במחנה לויה שאינו ראוי לשחיטה לשום זבח: **נכתוב קרא במחנה ואל מחוץ למחנה.** חוץ למעוטי עולה בדרום ובמחנה לפרושי דלא בעינן חוץ לשלש מחנות ואל פתח אהל מועד לא הביאו למה לי: **לאו למעוטי גגו של היכל.** דהכי משמע שלא הביאו לפתח אהל מועד יצא זה שהביאו לעזרה: ופרכינן **ולרבא.** דפטר אגגו דמשמע כל חללה של עזרה קרי אל פתח: **ניכתוב אל פתח.** למעוטי גגו ולמעוטי עולה בדרום שהרי באו אל פתח וממילא משתמע חיובא במחנה לויה שלא הביאו אל פתח: מחוץ **למחנה ובמחנה** ל"ל **לאו לאיתויי גגו.** אתא במחנה והדר אתא מחוץ דלא תימא מבמחנה איתרבי נמי שוחט עולה בדרום ת"ל מחוץ למידרש דבעינן מקום שאינו ראוי לשחיטת שום זבח ואל פתח איצטריך לדרשא אחריתי הראוי לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ יצאו פרת חטאת וקדשי בדק הבית: (**לאו**) **לאיתויי** [כולה] **בפנים** כו'. לעולם גג היכל לא מיחייב דלא קרינא ביה ואל פתח אהל מועד לא הביאו שהרי הביאו אלא לאיתויי היא בפנים וצוארה בחוץ דלא תימא פתח אהל מועד היא לכך נאמר במחנה לאיתויי לחיובא והדר אתא מחוץ דלא תרבי מבמחנה שוחט עולה בדרום ומהו אל פתח אהל מועד לא הביאו שלא הביאו כדרך הבאת קדשי קדשים בצפון תלמוד לומר מחוץ דלא חייב אלא משום חוץ דאינו ראוי לשום זבח יצא זה ואתא אל פתח למעוטי גגו דלא תרבייה כדקאמרת שהוא מקום שאינו ראוי לשחיטת כל זבח דבין דאשמעינן מחוץ דעולה בדרום פטור שמע מינה אל פתח אהל מועד לא אכדרך הבאתו קפיד אלא אהבאה כל דהו ובלבד שיהא כולו לתוך חלל העזרה: **שחיטה בחוץ היא.** והרי לא הביאו לבית השחיטה אל פתח ומאל פתח נפקא: **המעלה בזמן הזה.** בחוץ: וקידשה **לעתיד לבא.** והויא לה ירושלים בית הבחירה ושעת איסור הבמות היא: **כשהיו בונין בהיכל.** בימי עזרא: **לאו מכלל דר' אליעזר סבר לא קידשה.** הלכך עושין קלעים במקום חומה וחזרו וקדשו בקידוש המפורש במסכת שבועות (דף יד.): **עצם.** אין מצוה להאלותו אם פירש כדאמרן בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פה:):

ראש

ראש יונה. של עולת העוף והעלו בחוץ: מלח אי פריש מצוה לחזור ולמולחו כדכתיב (ויקרא ב) ולא תשבית מלח ברית: **שעת הכושר.** ליקרב בפנים: **שכן קדש מקבלו.** אע"פ שהוציאו אם חזר והכניסו והעלהו לא ירד כדאמרן בהמזבח מקדש (לעיל דף פד.) הלן והיוצא כו': **שחיטת לילה איכא בינייהו.** לרבי שחט בהמה בלילה בפנים והעלה בחוץ פטור שלא היתה לה שעת הכושר דבשחיטתה נפסלה לר"א חייב שהרי הקדש מקבלו שאם עלה לא ירד: **רבה אמר קבלה בכלי חול איכא בינייהו.** שעת הכושר ליכא קדש מקבלו איכא דכל שפסולו בקדש הקדש מקבלו: **כל היכא דנטמא גופו של זה ואח"כ נטמא הבשר.** ואפילו ע"י אחרים מודה ר' יוסי הגלילי דחייב כדאמרן מה לי על ידו מה לי ע"י אחרים דטעמא דר' יוסי משום דאין איסור חל על איסור הוא וכאן איסור טומאת הגוף קודם: **כי פליגי בשנטמא בשר תחילה.** ונאסר על זה משום טומאת בשר שאין חייבין עליו חטאת וכי הדר נטמא הגוף אית ליה לר' יוסי אין איסור טומאת הגוף חל על איסור זה ואע"ג דאיסור כולל הוא דאיכא למימר דמיגו דמיתסר בשאר חתיכות טהורות משום טומאת הגוף נתסר נמי בהך לא אמרינן האי מיגו הלכך אין ראיה מטמא שאכל את הטהור לכאן דהתם טומאת הגוף קדים: **ורבנן סברי אמרינן מגו.** ואיסור כולל חל על איסור אחר דהא דאמרינן אין איסור חל על איסור באיסורי דעלמא קאמרינן: **נחי דלא אמרינן מגו.** לחול איסור על איסור ואפילו הוא כולל מיהו הני מילי היכא דשניהן שוין אבל הכא תיתי טומאת הגוף דחמירא ותיחול בכולל על טומאת בשר דקילא דהכי אמרינן בשחיטת חולין בפרק גיד הנשה (דף קא.) דרבי יוסי הגלילי לית ליה איסור חל על איסור אפילו ע"י כולל ובאיסור חמור אית ליה איסור חל על איסור כשהוא איסור כולל גבי אוכל גיד הנשה של עולה דאוקימנא כרבי יוסי הגלילי דקתני חייב שתים: **מתני'** **השוחט** קדשים בחוץ. לאכילת הדיוט חייב: **והמעלה להדיוט פטור.** משום העלאת חוץ וחייב משום עובד עבודה זרה ואם הזיד בעבודה זרה ושגג בהעלאת חוץ אינו מביא על שגגתו חטאת וטעמא מפרש בגמ': **שנים שאחזו.** בגמרא מפרש לה: **העלה ונודע לו וחזר והעלה.** מאותה בהמה עצמה ובגמרא מפרש פלוגתייהו: **שיעלה לראש המזבח.** שיבנה מזבח לשם כך ויעלה וטעמא מפרש בגמ': **גמ' דכתיב** לה'. ואל פתח אהל מועד לא יביאנו לעשות אותו לה' (ויקרא יז) מכלל דבעושה לשם הכתוב מדבר: **בשחיטת חוץ נמי כתיב.** (שם) ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה': **איש איש.** להביא איש ששחט לאישי: **שאני התם.** בשחיטה לא מצית למידרש איש איש לחייב שנים שאחזו בסכין ושחטו: **דהא כתיב ההוא.** וקא סלקא דעתך ונכרת האיש ההוא (שם):

למעוטי

שחיטת לילה איכא בינייהו. לכאורה רבי ורבי אלעזר בר"ש סברי כר"ש דאמר בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פד.) נשחטה בלילה אם עלתה לא תרד דהשתא קדש מקבלו ולא היתה לו שעת הכושר אבל לרבי יהודה דאמר אם עלתה תרד בין לרבי בין לרבי אלעזר בר"ש שחט בלילה בפנים והעלה בחוץ לא מבעיא (ליה) לרבי יוסי הגלילי דפטור אלא אפילו לרבנן נמי פטור כדמוכח בסוף פירקין (לקמן קיא:) גבי הא דתנן ר"ש אומר כל שחייבין עליו בחוץ חייבין על כיוצא בו בפנים שהעלה בחוץ ומפרש זעירי גופיה שחיטת בהמה בלילה איכא בינייהו וה"ק השוחט בהמה בלילה בפנים והעלה בחוץ פטור פירוש דאין מתקבל בפנים כר' יהודה דאמר אם עלה (לא) ירד שחט בחוץ והעלה בחוץ חייב אלמא דאפילו לרבנן דמחייבי שוחט בחוץ ומעלה בחוץ מודו בשוחט בלילה בפנים ומעלה בחוץ דפטור לר' יהודה וקצת תימה זעירי ורבה אמאי נקטי הכא שחיטת לילה וקבלה בכלי חול דהיינו כמו נשפך דמה דלא הוי אלא לר"ש דלרבי יהודה תרוייהו ירדו הוי להו למימר איכא בינייהו נשחטה חוץ לזמנו וחוץ למקומו דלכולי עלמא לא ירד דהרי קדש מקבלו ולא היתה לו שעת הכושר ושמא אגב דנקטי רבה וזריעי בסוף פירקין (שם) גבי פלוגתא דר"ש ורבנן שחיטת לילה וקבלה בכלי חול נקטי נמי הכא וצריך לדקדק לר' יהודה דאמר (לעיל דף פד.) ביצא דמה אם עלה ירד הרי זורק מקצת דמים בחוץ דחייב אע"ג דאין קדש מקבלו ושמא לרבי יהודה לא היה חייב והא דדרשינן מקרא לרבות הזורק דלמא בשחוטי חוץ ולא בשחוטי פנים מידי דהוה אשחיטת לילה בסוף פירקין אבל לרבי יוסי הגלילי אליבא דרבי יהודה ודאי לא משכחת לה זורק בחוץ דחייב ועוד נראה דהא דמיפטר לר' יהודה משום דאין קדש מקבלו היינו כשאין קדש מקבלו מחמת פסול אחר מלבד פסול זה שיצא לחוץ והעלהו וניחא נמי דמתני' מחייב הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים שהעלן בחוץ אף על גב דאמרינן ברישׁ המזבח (לעיל דף פג:) דמנחות לר"י הגלילי ירדו וכן נכסים הבאים עם הזבח דאמרינן לדברי כולן ירדו וברייתא דבסמוך (דף קט.) דמרבי פסולין לא חשיב נשחטה בלילה ונשפך דמה שמע מינה דרבי יהודה היא ולא מחייבי אהני משום דירדו ואפילו הכי מחייב אקומץ ומנחת נסכים וניסוך היין והמים והיינו טעמא כדפרישית וקצת קשה דלרבי יהודה אין מתיישב מה שהשיב ר' אלעזר בר"ש תחת ר"י הגלילי דאכתי תיקשי ליה אף הקומץ בפנים והעלה בחוץ כיון שהוציאו פסלו: **רבנן** סברי מיגו. באיסור כולל פליגי כדמפרש בסוף גיד הנשה (חולין דף קא.):

שוגג

רֵאשׁ בֶּן יוֹנָה שֶׁאֵין בּוֹ כַּזַּיִת, וּמֵלַח מַשְׁלִימוֹ לְכַזַּיִת, מַהוּ. אָמַר לֵיהּ רָבָא מִפְּרַזְקְיָא לְרַב אַשִׁי, לָאו הֵיינוּ פְּלוּגְתַּיְיהוּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ. תִּיבָּעֵי לְרַבִּי יוֹחָנָן, וְתִיבָּעֵי לֵרֵישׁ לָקִישׁ. תִּיבָּעֵי לְרַבִּי יוֹחָנָן, עַד כָּאן לֹא קָאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הָתָם, אֶלָּא עֵצֶם, דְּמִינָא דְּכָשֵׁר הוּא. אֲבָל מֶלַח, דְּלָאו מִינָא דְּבַר יוֹנָה הוּא, לֹא. תִּיבָּעֵי לֵרֵישׁ לָקִישׁ, עַד כָּאן לֹא קָאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ הָתָם, אֶלָּא דְּאִי פָּרִישׁ מִינָּהּ, לָאו מִצְוָה לְאַפּוּקֵי. אֲבָל הָכָא, דְּאִי פָּרִישׁ, מִצְוָה לְאַפּוּקֵי, לֹא. אוֹ דִלְמָא, לֹא שְׁנָא. תֵּיקוּ:

רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר כו': הֵשִׁיב רַבִּי, תַּחַת רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, מַה לְשׁוֹחֵט בְּפָנִים וּמַעֲלֶה בַּחוּץ, שֶׁהָיְתָה לוֹ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר. תֹּאמַר בְּשׁוֹחֵט חוּץ וּמַעֲלֶה בַּחוּץ, שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ שְׁעַת הַכּוֹשֶׁר. הֵשִׁיב רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שִׁמְעוֹן, תַּחַת רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי, מַה לְשׁוֹחֵט בְּפָנִים וּמַעֲלֶה בַּחוּץ, שֶׁכֵּן קוֹדֶשׁ מְקַבְּלוֹ. תֹּאמַר בְּשׁוֹחֵט בַּחוּץ, שֶׁאֵין קוֹדֶשׁ מְקַבְּלוֹ. מַאי בֵּינַיְיהוּ. אָמַר זְעִירִי, שְׁחִיטַת לַיְלָה, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ. רַבָּה אָמַר, קַבָּלָה בִּכְלֵי חוֹל, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ: טָמֵא שֶׁאָכַל בֵּין קוֹדֶשׁ כו': שַׁפִּיר קָאָמְרִי לֵיהּ רַבָּנָן לְרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי. אָמַר רָבָא, כָּל הֵיכָא דְּנִטְמָא טוּמְאַת הַגּוּף, וְאַחַר כָּךְ נִטְמָא בָּשָׂר, דְּכוּלֵּי עָלְמָא לֹא פְּלִיגִי דְּחַיָּיב, שֶׁכֵּן טוּמְאַת הַגּוּף בְּכָרֵת. כִּי פְּלִיגִי, בְּשֶׁנִּטְמָא בָּשָׂר וְאַחַר כָּךְ נִטְמָא הַגּוּף. דְּרַבָּנָן סָבְרִי, אָמְרִינַן מִיגּוֹ. וְרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי סָבַר, לֹא אָמְרִינַן מִיגּוֹ. וְרַבִּי יוֹסֵי, נְהִי דְּמִיגּוֹ לֹא אָמְרִינַן, תֵּיתֵי טוּמְאַת הַגּוּף דַּחֲמִירָא, וְתָחוּל עַל טוּמְאַת בָּשָׂר. אָמַר רַב אַשִׁי, מַמַּאי דְּטוּמְאַת הַגּוּף חֲמוּרָה. דִּלְמָא טוּמְאַת בָּשָׂר חֲמוּרָה, שֶׁכֵּן אֵין לָהּ טָהֳרָה בַּמִּקְוֶה: **משנה** חוֹמֶר בַּשְּׁחִיטָה מִבָּעֲלִיָּה, וּבָעֲלִיָּה מִבַּשְּׁחִיטָה. חוֹמֶר בַּשְּׁחִיטָה, שֶׁהַשּׁוֹחֵט לְהֶדְיוֹט, חַיָּיב. וְהַמַּעֲלֶה לַהֶדְיוֹט, פָּטוּר. חוֹמֶר בָּעֲלִיָּה, שְׁנַיִם שֶׁאָחֲזוּ בַּסַּכִּין וְשָׁחֲטוּ, פְּטוּרִים. אָחֲזוּ בְּאֵבֶר וְהֶעֱלוּ, חַיָּבִין. הֶעֱלָה, חָזַר וְהֶעֱלָה, וְחָזַר וְהֶעֱלָה, חַיָּיב עַל כָּל עֲלִיָּה, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת, וְאֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיַּעֲלֶה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אֲפִילּוּ הֶעֱלָה עַל הַסֶּלַע אוֹ עַל הָאֵבֶן, חַיָּיב: **גמרא** מַאי שְׁנָא הַמַּעֲלֶה לַהֶדְיוֹט דְּפָטוּר, דִּכְתִיב ׳לַה׳׳. בִּשְׁחִיטָה נַמִּי, הָכְתִיב ׳לַה׳׳. שָׁאנֵי הָתָם, דְּאָמַר קְרָא, ׳אִישׁ אִישׁ׳. גַּבֵּי הַעֲלָאָה, נַמִּי כְּתִיב ׳אִישׁ אִישׁ׳. מִיבָּעֵי לֵיהּ, לִשְׁנַיִם שֶׁהֶעֱלוּ בְּאֵבֶר, חַיָּבִין. אִי הָכִי, הָכָא נַמִּי, מִיבָּעֵי לֵיהּ לִשְׁנַיִם שֶׁאָחֲזוּ בַּסַּכִּין וְשָׁחֲטוּ, שֶׁחַיָּבִין. שָׁאנֵי הָתָם, דְּאָמַר קְרָא ׳הַהוּא׳, אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם. אִי הָכִי, גַּבֵּי הַעֲלָאָה נַמִּי, הָא כְּתִיב ׳הַהוּא׳. מִיבָּעֵי לֵיהּ,

למעוטי

שוגג אנוס ומוטעה. קצת קשה אנוס ל"ל קרא פשיטא דאונס רחמנא פטריה ושמא האי אנוס פרט לאומר מותר ותימה ל"ל קרא למיפטריה מכרת כשהוא שוגג פשיטא בר קרבן הוא י"ל ס"ד אמינא אי לא מייתי קרבן ליהוי בכרת דהא לאחר הבאת קרבן דוקא כתיב ונסלח לו:

והמעלה להדיוט פטור. פי' בקונטרס פטור משום העלאת חוץ וחייב משום עובד עבודה זרה ואם הזיד בעבודה זרה ושוגג בהעלאת חוץ אינו מביא על שגגתו חטאת ותימה אמאי יתחייב מעלה לחבירו משום מעלה בחוץ כיון דמזיד בעבודה זרה לאו שב מידיעתו הוא דמומר לעבודה זרה מומר לכל התורה כולה ובחנם דחק עצמו בקונטרס דמעלה לחבירו אין שייך לחייבו משום עבודה זרה כיון דאין מתכוין לשם עבודה זרה:

להוציא שעיר המשתלח. היינו לאחר הגרלה דקודם הגרלה מיחזיי אתרוייהו כדמוכח פרק שני שעירי (יומא דף סב:):

דברה תורה כלשון בני אדם. בפרק אלו מציאות (ב"מ דף לא:) פירשתי: **אכל** בהמה כתיב. לפיכך העלה כמה אברים זה אחר זה אינו חייב אלא אחת אקמא מיחזיי דאייתיה לכולה בהמה ואאחריני פטור דכבר חסרה דמה שהעלה הרי הוא כנאבד ומ"ס אכל אבר ואבר אבל אבר אחד שהעלה לחצאין לכ"ע לא מיחזיי אלא אחת ומיחזיי אזית קמא ורבי יוחנן אמר מחלוקת באבר אחד דמר סבר מוקטרי פנים שחסרו והעלן בחוץ חייב וכי כתיב לעשות אותו אשחוטי חוץ אבל לא אשחוטי פנים דהא מהדרינן פוקעין ומר סבר פטור כר' ישמעאל דלעיל וקסבר דלא מהדרינן פוקעין [אבל בד' וה' אברים חייב על כל אבר] לכ"ע וא"ת מאי טעמא לא מיחזיי אבזית שני נהי דלא מהדרינן פוקעין מ"מ אם מחתך אבר אחד לבמה זיתים חייב להעלות את כולן א"כ הקטרה הוא ואמאי לא מיחזיי עלה בחוץ וי"ל דהא מיחזיי להקטיר הכל לאו משום דתיהוי חשובה הקטרה בחצי אבר אלא משום דכולה חדא הקטרה היא וכיון שהתחיל בה גומר אבל אי מהדרי פוקעין שחסרה ונקטרה שאר מזה יש ללמוד דחשיבא הקטרה בחצי אבר וכ"נ שיטה זו ובקונטרס פי' בע"א: **לא** נחלקו אלא במוקטרי חוץ שחסרו והעלן בחוץ מר סבר חייב. פי' בקונטרס וכי כתיב אותו למעוטי פחות מכזית אתא שאין הקטרה שלימה וכדדריש לקמן וא"ת ומאי טעמא בעי קרא למעוטי פחות מכזית היכן מצינו שחייבה תורה בחצי שיעור וחצי זית חצי שיעור הוא דלא מצינו הקטרה להתחייב בפחות מכזית לא לענין מחשבה ושום דבר אלא דוקא גבי שאור ודבש דחייב בפחות מכזית למאן דאית ליה מכח קראי ויש לומר דשמא כיון דמהדרי' פוקעין פחות מכזית הוה אמינא דמחייב בחוץ אי לאו דכתיב אותו: **כמאן** מהדרינן פוקעין כו'. הא דמיחזיבינן בריש פירקין (דף קז.) לר"ע מוקטרי פנים שחסרו והקריבן בחוץ היינו דוקא כגון אימורי או איברי עולה שחסרו דלא מפסלי בהכי אבל מנחה שחסרה וקטרת ולבונה שחסרו דמיפסלי מחמת חסרון פטור כדתנן לקמן (דף קט:) ובולן שחסרו כל שהוא והקריבן בחוץ פטור וגבי עולה קתני המעלה (עולה כזית) חייב ומצטרפין לכזית להעלותן בחוץ וליחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא (ואימורים ומן האימורין בחוץ חייב) ומשמע בגמרא דבניתותרו מיירי דקתני בברייתא עולה ואימורין אין שלמים ואימוריהן לא

לְמַעוּטֵי שׁוֹגֵג, אָנוּס וּמוּטְעֶה. אִי הָכִי, הָכָא נַמִּי, מִיבָּעֵי לְמַעוּטֵי אָנוּס, שׁוֹגֵג וּמוּטְעֶה. תְּרֵי 'הַהוּא' כְּתִיבִי. וְאֶלָּא, 'לַה'' לָמָּה לִי. לְהוֹצִיא שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ: חוֹמֶר בָּהַעֲלָאָה כּוּ': תָּנוּ רַבָּנָן, 'אִישׁ אִישׁ' מַה תַּלְמוּד לוֹמַר. לְרַבּוֹת, שְׁנַיִם שֶׁאָחֲזוּ בְּאֵבֶר וְהֶעֱלוּ, שֶׁחַיָּבִין. שֶׁיָּכוֹל, וַהֲלֹא דִּין הוּא. וּמַה הַשּׁוֹחֵט לַהֶדְיוֹט, שֶׁחַיָּיב. שְׁנַיִם שֶׁאָחֲזוּ בַּסַּכִּין וְשָׁחֲטוּ, פְּטוּרִין. הַמַּעֲלֶה לַהֶדְיוֹט שֶׁפָּטוּר, אֵינוֹ דִּין שֶׁשְּׁנַיִם שֶׁאָחֲזוּ, פְּטוּרִין. תַּלְמוּד לוֹמַר 'אִישׁ אִישׁ', דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, 'הַהוּא', אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם. אִם כֵּן, מַה תַּלְמוּד לוֹמַר 'אִישׁ אִישׁ', דִּבְּרָה תּוֹרָה כִּלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן, הַאי 'הַהוּא' מִיבָּעֵי לֵיהּ, לְמַעוּטֵי שׁוֹגֵג, אָנוּס מוּטְעֶה. וְרַבִּי יוֹסֵי, מֵ'הוּא' 'הַהוּא'. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן, 'הוּא' 'הַהוּא' לֹא דָּרִישׁ. וְרַבִּי יוֹסֵי, מִדְּהַאי 'אִישׁ אִישׁ', דִּבְּרָה תּוֹרָה כִּלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. הַהוּא 'אִישׁ אִישׁ' נַמִּי, דִּבְּרָה תּוֹרָה כִּלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם. וְאֶלָּא, הַשּׁוֹחֵט לַהֶדְיוֹט, מְנָא לֵיהּ דְּחַיָּיב. נָפְקָא לֵיהּ, מִ'דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ', וַאֲפִילּוּ הַשּׁוֹחֵט לָאִישׁ: הֶעֱלָה וְחָזַר וְהֶעֱלָה כּוּ': אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ, מַחֲלוֹקֶת בְּאַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אֵבָרִים. דְּמַר סָבַר, כִּי כְּתִיב 'לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ', עַל הַשָּׁלֵם הוּא חַיָּיב, וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל הֶחָסֵר, אֲפִלּוּ בְּהֵמָה כְּתִיב. וּמַר סָבַר, אֲפִלּוּ אֵבֶר וְאֵבֶר כְּתִיב. אֲבָל אֵבֶר אֶחָד, דִּבְרֵי הַכֹּל אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מַחֲלוֹקֶת בְּאֵבֶר אֶחָד. דְּמַר סָבַר, מוּקְטְרֵי פְּנִים שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוּ בַּחוּץ, חַיָּיב. וּמַר סָבַר, פָּטוּר. אֲבָל בְּאַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה אֵיבָרִין, דִּבְרֵי הַכֹּל חַיָּיב עַל כָּל אֵבֶר וְאֵבֶר. וּפְלִיגָא דְּעוּלָּא. דְּאָמַר עוּלָּא, הַכֹּל מוֹדִים בְּמוּקְטְרֵי פְּנִים שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוּ בַּחוּץ, שֶׁחַיָּיב. לֹא נֶחְלְקוּ אֶלָּא בְּמוּקְטְרֵי חוּץ שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוּ בַּחוּץ. דְּמַר סָבַר, פָּטוּר. וּמַר סָבַר, חַיָּיב. אִיכָּא דְּאָמְרִי, אָמַר עוּלָּא, הַכֹּל מוֹדִים, בְּמוּקְטְרֵי חוּץ שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוּ בַּחוּץ, שֶׁהוּא פָּטוּר. לֹא נֶחְלְקוּ אֶלָּא בְּמוּקְטְרֵי פְּנִים שֶׁחָסְרוּ, וְהֶעֱלוּ בַּחוּץ. דְּמַר סָבַר, פָּטוּר. וּמַר סָבַר, חַיָּיב. וּפְלִיגִי דַּאֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל, אַלִּישְׁנָא קַמָּא דְּעוּלָּא. דְּאָמַר אֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל, כְּמַאן מַהְדְּרִינַן פּוֹקְעִין לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ, כְּמַאן, דְּלֹא כְּרַבִּי יוֹסֵי: וְאֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיַּעֲלֶה כּוּ': אָמַר רַב הוּנָא, מַאי טַעְמָא דְּרַבִּי יוֹסֵי, דִּכְתִיב 'וְיַיִן נַסְּכוֹ תְּשִׁעִית הַהִין לַה'. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מַאי טַעְמָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, דִּכְתִיב 'וְיַיִן תַּקְרִיב נֶסֶךְ רְבִיעִת הַהִין וְאֶת הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל הַצּוּר לַה''. וְאִידָךְ נַמִּי, וְהָכְתִיב 'וְיַיִן מַזְּבֵּחַ לַה''. הַהוּא, גּוּבְהָהּ בְּעָלְמָא. וְאִידָךְ נַמִּי, הָא כְּתִיב 'וְנִסְּקוּ מְנוֹחַ'. הוֹרָאַת שָׁעָה, הָיְתָה. וְאִיבָּעֵית אֵימָא, הַיְינוּ טַעְמָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, כְּדְרַבָּנָיֵא, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, 'מִזְבֵּחַ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד', וְאֵין מִזְבֵּחַ בַּבָּמָה. לְפִיכָךְ, הֶעֱלָה עַל הַפַּלַּע אוֹ עַל הָאֶבֶן, חַיָּיב. [חַיָּב], יָצָא מִיבָּעֵי לֵיהּ. הָכִי קָאָמַר, לְפִיכָךְ בִּשְׁעַת אִיסּוּר הַבָּמוֹת, הֶעֱלָה עַל הַפַּלַּע אוֹ עַל הָאֶבֶן, חַיָּיב. בָּעֵי רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא, קֶרֶן, וְכֶבֶשׁ, וְיסוֹד, וְרִיבּוּעַ, מַהוּ שֶׁיְּעַכְּבוּ בַּבָּמָה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יִרְמְיָה, תַּנָּיָא, קֶרֶן, וְכֶבֶשׁ, וְרִיבּוּעַ, וְיסוֹד, מְעַכְּבִין בְּבָמָה גְּדוֹלָה, וְאֵין מְעַכְּבִין בְּבָמָה קְטַנָּה:

משנה

משנה אֶחָד קָדָשִׁים בְּשֵׁרִין, וְאֶחָד קָדָשִׁים פְּסוּלִין, שֶׁהָיָה פְּסוּלָן בַּקּוֹדֶשׁ וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ, חַיָּיב. הַמַּעֲלֶה כַּזַּיִת מִן הָעוֹלָה וּמִן הָאֵימוּרִין בַּחוּץ, חַיָּיב. **גמרא** תָּנוּ רַבָּנָן, ״אֲשֶׁר יַעֲלֶה עוֹלָה אוֹ זָבַח״, אֵין לִי אֶלָּא עוֹלָה. מִנַּיִן לְרַבּוֹת אֵימוּרֵי אִשֶּׁה, וְאֵימוּרֵי חַטָּאת, וְאֵימוּרֵי קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, וְאֵימוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים, תַּלְמוּד לוֹמַר ״זָבַח״. מִנַּיִן לְרַבּוֹת הַקּוֹמֶץ וְהַלְּבוֹנָה וְהַקְּטוֹרֶת וּמִנְחָה כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ, וְהַמְנַסֵּךְ שְׁלֹשֶׁת לוּגִּין יַיִן וּשְׁלֹשֶׁת לוּגִּין מַיִם, תַּלְמוּד לוֹמַר ״וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ״. כָּל הַבָּא לְפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד, חַיָּיבִין עָלָיו בַּחוּץ. וְאֵין לִי אֶלָּא קָדָשִׁים בְּשֵׁרִים, מִנַּיִן לְרַבּוֹת פְּסוּלִין, כְּגוֹן הַלָּן וְהַיּוֹצֵא וְהַטָּמֵא, וְשֶׁנִּשְׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ, וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ, וְהַנִּיְתָּנִין לְמַטָּה שֶׁנִּתָּנָן לְמַעְלָה, וְהַנִּיְתָּנִין לְמַעְלָה שֶׁנִּתָּנָן לְמַטָּה, וְהַנִּיְתָּנִין בַּחוּץ שֶׁנִּתָּנָן בַּפְּנִים, וְהַנִּיְתָּנִין בַּפְּנִים שֶׁנִּתָּנָן בַּחוּץ, וּפֶסַח וְחַטָּאת שֶׁנִּתָּנָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, מִנַּיִן. תַּלְמוּד לוֹמַר ״לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת״, כָּל הַמִּתְקַבֵּל בְּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד, חַיָּיבִין עָלָיו בַּחוּץ: הַמַּעֲלֶה כַּזַּיִת מִן הָעוֹלָה כו׳: עוֹלָה וְאֵימוּרֶיהָ, אִין. שְׁלָמִים וְאֵימוּרֵיהֶן, לֹא. תְּנִינָא לְהָא דְּתָנוּ רַבָּנָן, עוֹלָה וְאֵימוּרֶיהָ, מִצְטָרְפִין לְכַזַּיִת לְהַעֲלוֹתָן בַּחוּץ, וּלְחַיֵּיב עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּיגּוּל, נוֹתָר, וְטָמֵא. בִּשְׁלָמָא הַעֲלָאַת עוֹלָה דְּכָלִיל, אִין. שְׁלָמִים, לֹא. אֶלָּא, פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא, מַאי טַעְמָא. וְהָא תְּנַן, כָּל הַפְּגוּלִין מְצַטָּרְפִין, וְכָל הַנּוֹתָרִין מְצַטָּרְפִין. קַשְׁיָא, פִּיגּוּל אַפִּיגּוּל. קַשְׁיָא, נוֹתָר אַנּוֹתָר. פִּיגּוּל אַפִּיגּוּל, לֹא קַשְׁיָא. כָּאן בְּפִיגּוּל, כָּאן בְּמַחֲשֶׁבֶת פִּיגּוּל. נוֹתָר אַנּוֹתָר, לֹא קַשְׁיָא. כָּאן בְּנוֹתָר, כָּאן בְּשֶׁנִּיתּוֹתְרוּ עַד שֶׁלֹּא נִזְרַק הַדָּם. וּמַנִּי, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הִיא. דְּתַנְיָא, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, כָּל הַזְּבָחִים שֶׁבַּתּוֹרָה, שֶׁנִּשְׁתַּיֵּיר בָּהֶן כַּזַּיִת בָּשָׂר וכזית

לא ומוקי לה בניתותרו וכר׳ יהושע וקצת תימה קומץ ולבונה אמאי לא מיחייב עליידהו בחוץ כשחסרו נהי דמיפסלי לכתחילה מ״מ מתקבלין הם בפנים דאם עלו לא ירדו דהוה ליה פסולו בקדש כשחסר בין קמיצה להקטרה ולמאן דחשיב במנחות פ׳ קמא (דף ט:) חסרון כבעל מום ניחא וי״ל דאפילו תמצא לומר דאם עלה לא ירד מ״מ סברא הוא למעוטיה מדכתיב אותו על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר כיון דלכתחילה לא יעלה וצריך לדקדק אי מהדרינן פוקעין דידהו ובפרק המזבח מקדש (לעיל דף פג:) איכא כמה קראי לרבן גמליאל מזהיא העולה על מוקדה ולאידך מאשר תאכל האש ועוד דדרשינן לעיל (דף פו.) ועשית עולותיך הבשר והדם עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות משמע הא בשר דומיא דגידים ועצמות מהדרינן אפילו במקצת ותימה אי פליג עליה רבי יוסי: **ומנחת** כהנים ומנחת כהן משיח. הא דפלגינהו משום דמנחת כהנים באה עשרון ומנחת כהן משיח חצי עשרון ותימה דלא תני מנחת נסכים: **עולה** ואימורין מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהם משום פיגול נותר וטמא. במסכת מעילה פרק קדשי מזבח (דף טו:) תנן חמשה דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסלת והיין והשמן ושאה בתודה דאיכא לחם ותימה לענין מאי קאמר אי לענין מעילה הא תנא ליה רישא (שם.) קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה כו׳ ועוד דתודה אין בה מעילה כי אם לאחר זריקה באימורין אבל בלחם לא ואי (לא יתחייב) בחוץ הא לא תני בשמעתין אלא עולה ואימורין אבל חמשה דברים לא דאף על גב דמיחייבי בחוץ כדדריש לעיל מקרא הני מילי בפני עצמן אבל איצטרופי לא ועוד דלא מיחייב בחוץ אלחם שבתודה ועוד חלב ויין היאך מצטרפין והא אין שיעורן שוה שזה בכזית וזה בשלשה לוגין ואי לענין לזרוק עליהן הדם הא אמר ובמנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק ואי לענין מחשבת פיגול אין אכילה והקטרה מצטרפין ונראה דמיירי לענין אכילה דמיחייב האוכל משום פיגול נותר וטמא ואי מרישא דקתני קדשי מזבח מצטרפין הוה אמינא במין אחד קמ״ל אפילו בכמה מינין ועוד תנינהו למעוטי דאין דם חייבין עליו משום פיגול ועוד אשמעינן דחל פיגול אהנך דברים חמשה ושאה וצריך לומר דאתיא כר״מ דתנן לעיל בפרק ב״ש (דף מג:) [ואלו] דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול מנחת נסכים והנסכים הבאין בפני עצמן דברי ר״מ וחכ״א אף הבאים עם הבהמה ובהקומץ זוטא (מנחות דף טו:) תנן נמי הזבח מפגל את הנסכים משקדש בכלי דברי ר״מ והא דחלב ויין מצטרפין אע״ג דחלב בכזית ומשקין ברביעית ה״מ בשתיה אבל דרך אכילה ששרה פתו ביין שיעורו בכזית וקצת תימה מאי איריא דנקט חמשה דברים בעולה הא בשלמים נמי מצטרפין לחייב משום פיגול ויש לומר דנקט עולה משום דאיירי נמי במעילה אף על גב דבתודה לא איירי במעילה:

כל הפיגולין מצטרפין. תימה דלא מייתי מרישא דקתני (מעילה דף טו.) קדשי מזבח מצטרפין לפיגול ויש לומר דהוה מוקמינן לה בעולה דהא תני נמי מעילה אבל הך משמע טפי: **וכל** הנותרות מצטרפין. תימה דלא תני כל הטומאות מצטרפין ויש לומר דהוה משמע אפילו שרץ ונבלה ובשר המת והנהו לא מצטרפין כדתנן התם (דף יז:):

כאן בשניתותרו מאיבוד ושריפה כגון אבדו הבשר והאימורין קודם זריקה ונשתייר חצי זית מזה וחצי זית מזה בעולה דכולה כליל הויא זריקת דם זריקה דהא איכא אכילת מזבח וכר׳ יהושע דאמר בפרק טבול יום (לעיל דף קד.) אם אין בשר אין דם וכיון דזריקה היא חייבין עליו משום נותר אם ניתותרו ואבל ממנו כדאמרן (לעיל דף מה:) דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול חייבין משום נותר כגון קומץ שהוא אכילת מזבח כעולה וכל שכן דברים שחייבין עליהן משום פיגול כגון בשר עולה אבל שלמים אין חצי זית מבשרן וחצי זית מאימוריהן מצטרפין להיות שיור לזרוק עליהם את הדם דלא אכילת אדם איכא ולא אכילת מזבח איכא וכיון דלא הויא זריקה אם זרק אין חייבין עליהן משום נותר וטמא דקי״ל (מנחות דף כה:) כל הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה ובפ׳ ב״ש (לעיל דף מה:) אתי נותר חילול חילול מטומאה ובמס׳ מעילה (דף ו:) לענין יוצא אמרינן לר״א דאמר אין זריקה מועלת ליוצא אין חייבין עליו משום נותר וטמא: **כל הזבחים.** בר מעולה: **אין זורק את הדם.** דאית ליה לר׳ יהושע אם אין בשר אין דם מועשית עולותיך הבשר והדם ובזבחים כתיב (דברים יב) ודם זבחיך ישפך והבשר תאכל הזקיקן הכתוב זה לזה:

או

כאן בשניתותרו [עד] שלא נזרק הדם ומני רבי יהושע. ה"ג לה במעילה בפ' קדשי מזבח (דף טו:) אלא אימא עולה ואימורים מצטרפין זה עם זה לכזית לזרוק עליהם את הדם ומאן קתני לה רבי יהושע וגירסא דשמעתין נמי יש ליישב דהכי נמי קאמר וקשה לישנא דברייתא דקתני ולחייב עליהם משום פיגול נותר וטמא ויש לפרש דכשניתותרו כזית מעולה ואימורין אשמעינן דזריקה מעלייתא היא לאיחיובי משום פיגול נותר וטמא דקרבו מתירין קרינא ביה והשתא לא צריכי להא דקאמר הכא פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול דבשינוייא דניתותרו מתרצי תרוייהו פיגול ונותר ובמסכת מעילה לא גרסינן ליה ויש מוחקין טמא מן הברייתא משום דמטמא לא משני מידי אבל לפי מה שפירשתי ניחא דבולהו מיתרצי וע"כ גרסינן ליה דאי לא גרסינן ליה הא דקאמר התם במעילה תנינא להא דתנו רבנן מנא ליה הא דקתני בברייתא דמצטרפין לענין אכילה ואימא פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול ונותר אנותר לא קשיא כאן בנותר כאן בשניתותרו דלמא איירי להצטרף לענין להכשיר הקרבן ולזרוק עליהם את הדם אבל לאכילה לא מצטרפין אבל מכיון דתני טמא על כרחין לענין אכילה קאמר דמצטרפין דהיינו תנינא להא דתנו רבנן: **ומר** סבר מלא חפניו לאו דוקא. תימה למה לי למימר לאו דוקא אפילו יהא דוקא הוו מחייבי רבנן אבזית ממנו בחוץ מידי דהוה אקומץ וכמו כן קשה בסמוך למה לי למימר דסברי רבנן קביעות דמנא לאו כלום היא ויש לומר דעד כאן לא מחייבי רבנן בקומץ אלא משום דחשיב להתפגל על מנת להקטיר כזית מקומצה בחוץ הלכך חשיבא נמי הקטרה לחייב אבזית ממנו בחוץ ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח אע"ג דלא שייך בהם פיגול כיון דמנחה נינהו ומצינו במנחה דכזית נמי חשיבא הקטרה שם מנחה אחד הוא אבל קטרת לא אשכחן דחשיב הקטרה בכזית דלא שייך ביה פיגול ועוד דהא א"ר יוסי דאין פיגול אלא בדבר שהוא על מנת החיצון הלכך הא דמחייבי רבנן בקטרת בכזית על כרחין משום דמלא חפניו לאו דוקא וקביעות מנא לאו כלום היא: **דקבעינהו** במנא. למאי דאסיקנא (למאי) דקבעינהו במנא הוי לבונה דמתניתין שיעור שלם ופטור בחוץ לרבי אליעזר הואיל וקבעינהו במנא:

אבל

וְכַזַּיִת חֵלֶב, זוֹרֵק אֶת הַדָּם. חֲצִי זַיִת בָּשָׂר וַחֲצִי זַיִת חֵלֶב, אֵינוֹ זוֹרֵק אֶת הַדָּם. וּבָעוֹלָה, חֲצִי זַיִת בָּשָׂר וַחֲצִי זַיִת חֵלֶב, זוֹרֵק אֶת הַדָּם מִפְּנֵי שֶׁכּוּלָּהּ כָּלִיל. וּמִנְחָה, אֲפִילּוּ כּוּלָּהּ קֻמֶּצֶת, לֹא יִזְרוֹק. מִנְחָה, מַאי עֲבִידְתָּהּ? אָמַר רַב פָּפָּא, מִנְחַת נְסָכִים הַבָּאָה עִם הַזֶּבַח: **משנה** הַקּוֹמֶץ וְהַלְּבוֹנָה וְהַקְּטֹרֶת וּמִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ וּמִנְחַת נְסָכִים, שֶׁהַקְרִיב מֵאֶחָד מֵהֶן כַּזַּיִת בְּחוּץ, חַיָּיב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת כּוּלָּן. וְכוּלָּן שֶׁהִקְרִיבָן בִּפְנִים, וְשִׁייֵר מֵהֶן כַּזַּיִת וְהִקְרִיבוֹ בַּחוּץ, חַיָּיב. וְכוּלָּן שֶׁחִסְּרוּ כָּל שֶׁהוּ וְהִקְרִיבוֹ בַּחוּץ, פָּטוּר. הַמַּקְרִיב קָדָשִׁים וְאֵימוּרִים בַּחוּץ, חַיָּיב. **גמרא** תָּנוּ רַבָּנָן, הַמַּקְטִיר כַּזַּיִת בַּחוּץ, חַיָּיב. חֲצִי פֶּרֶס בִּפְנִים, פָּטוּר. קָא סָלְקָא דַּעְתָּךְ, מַאי פָּטוּר, פָּטוּר זָר. אַמַּאי, הַקְטָרָה הִיא. אָמַר רַבִּי זֵירָא, אָמַר רַב חִסְדָּא, אָמַר רַב יִרְמְיָה בַּר אַבָּא, אָמַר רַב, מַאי פָּטוּר, פָּטוּר צִיבּוּר. אָמַר רַבִּי זֵירָא, אִי קַשְׁיָא לִי, הָא קַשְׁיָא לִי. הָא דְּאָמַר רַב עֲלָהּ, בְּהָא אֲפִילּוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מוֹדֶה. דְּהָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, לָאו הַקְטָרָה הִיא קָאָמַר. אָמַר רַבָּה, בְּהַקְטָרָה דְּהֵיכָל, דִּכוּלֵּי עָלְמָא לֹא פְּלִיגִי. כִּי פְּלִיגִי, בְּהַקְטָרָה דִּפְנִים. דְּמַר סָבַר ׳מְלֹא חָפְנָיו׳ דַּוְקָא, וּמַר סָבַר ׳מְלֹא חָפְנָיו׳ לָאו דַּוְקָא. אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵי, וְהָא, כִּי קָא כְּתִיבָא חוּקָּה, בְּהַקְטָרָה דִּפְנִים, הוּא דִּכְתִיב. אֶלָּא אָמַר אַבַּיֵי, בְּהַקְטָרָה בִּפְנִים, כּוּלֵּי עָלְמָא לֹא פְּלִיגִי. כִּי פְּלִיגִי, בְּהַקְטָרָה דְּחוּץ. מַר סָבַר, לָא יָלְפִינַן פְּנִים מְחוּץ. וּמַר סָבַר, לֹא יָלְפִינַן. אָמַר רָבָא, הַשְׁתָּא חוּץ מִחוּץ, לֹא יָלְפִינַן רַבָּנָן. פְּנִים מְחוּץ, מִיבָּעֵי. מָה הִיא. דְּתַנְיָא, יָכוֹל הַמַּעֲלֶה פָּחוֹת מִכַּזַּיִת קוֹמֶץ, וּפָחוֹת מִכַּזַּיִת אֵימוּרִין, וְהַמְנַסֵּךְ פָּחוֹת מִשְּׁלִשָּׁה לוּגִּין יַיִן, [פָּחוֹת] מִשְּׁלִשָּׁה לוּגִּין מַיִם, וְהֵא חַיָּיב. תַּלְמוּד לוֹמַר ׳לַעֲשׂוֹת׳, עַל הַשָּׁלֵם חַיָּיב, וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל הֶחָסֵר. וְהָא, פָּחוֹת מִשְּׁלִשָּׁה לוּגִּין, דְּאִית בְּהוּ כַּמָּה זֵיתִים, וְלֹא יָלְפִי רַבָּנָן, חוּץ מִחוּץ. אֶלָּא אָמַר רָבָא, כְּגוֹן דְּקַבְּעִינְהוּ שְׁנֵי חֲצָאֵי פְּרֶס במנא

או כזית חלב. דכתיב וזרק הכהן את הדם וגו' והקטיר החלב אע"פ שאין בשר זורק עליו את הדם והכי מפרש במנחות בהקומץ רבה (דף כו.): **ובמנחה מאי עבידתה.** מאי זריקת דם איכא במנחה: **מנחת נסכים שבאה עם הזבח.** ואבד בשר הזבח והמנחה קיימת לא יזרוק את הדם בשבילה דלאו גופא דזביחה הוא: **מתני'** הלבונה. של מנחה: והקטרת. שבכל יום פרס [של] שחרית ופרס של בין הערבים שהקטיר כזית מהן בחוץ חייב קסבר כי כתיב אותו על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר אשיעור הקטרה כתיב והיינו כזית ורבי אליעזר נמי מדלא פליג אריש גבי עולה הכי נמי דריש ליה אותו אשיעור הקטרה כרבנן ומיהו עולה דלא מיפסלא בחסרון דכל עצמה בדם תלויה כפרתה חייב בכזית אבל בהני פליג דקא סבר קומץ כוליה היינו שיעור הקטרתו אף בפנים דהא מיפסל בחסרון וכן כולם שכולם מתירין הם כל זמן שלא קרבו כולם לא הויא הקטרה לצאת בעלים ידי חובתן ולרבנן בהני נמי הויא הקטרתן בכזית היכא דכוליה קיים ולא חסרו קודם הקטרה ותנן מנחות (דף כו.) הקטיר קומצה פעמים בשירה הילכך הקטרה היא: **וכולן שהקריבן בפנים** ושייר מהן כו'. חייב שהרי בזה נגמרה הקטרתן ולר' אליעזר נמי כי דריש אותו אשיעור הקטרה דריש ליה ושיעור הקטרה בכזית היכא דבפנים הויא הקטרה גמורה: **וכולן שחסרו כל שהוא.** קודם הקטרה ע"י איבוד או שריפה נפסלו בחסרונן כדאמר במנחות (דף ט:) מן המנחה פרט לשחסרה היא ושחסר קומצה והאי וכולן לאו אלבונה קאי דהא מיפליג פליגי בה במנחות בפרק קמא (דף יא:) בלבונה שחסרה דלר"ש בשירה אפילו עמדה על קורט אחד ולר' יהודה בשני קרטין ואי אלבונה נמי קאי מיירי שחסרה משיעור הכשרה למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה: **והקריבו בחוץ פטור.** הואיל ואין מתקבלין בפנים: **המעלה** קדשים ואימוריהן. שהקריב הבשר והאימורין מחוברין בו חייב משום אימורין: **גמ' חצי פרס בפנים.** לאו דוקא חצי פרס נקט דה"ה לכזית אלא פחות מכשיעור הכשר מצותה נקט: **קס"ד מאי פטור פטור זר.** דאי לאו בזרות קאמר מאי פטור שייך למימר בפנים ואמאי פטור הא הקטרה היא דהא האי תנא דקמחייב עלה בחוץ: **מאי פטור פטור ציבור.** דיצאו ידי חובתן דכזית הויא הקטרה: **בהא אפילו רבי אליעזר** מודה. ואע"ג דפליג במתני' אבחוץ מודה הוא להאי תנא בהאי סיפא דפטור ציבור וקשיא לי עלה אמאי מודה והא רבי אליעזר לאו הקטרה היא קאמר מדפטר עלה בחוץ: **אמר רבה בהקטרה דהיכל.** שבכל יום שלא נאמר בו שיעור והאי פרס שיעור דרבנן הוא מודה רבי אליעזר דבכזית הויא הקטרה לחייב עליה בחוץ ולהוציא ציבור ידי חובתן בפנים ומתני' כולה רישא וסיפא דברי הכל היא ובהקטרה דהיכל מיירי: **כי פליגי.** במתני' בהקטרה דיום הכפורים דלפני ולפנים שנאמר בה שיעור (ויקרא טז): **מלא חפניו דוקא.** ובבת אחת הילכך בחוץ נמי לא מיחייב אלא אשלימה: **והא כי כתיבא** חוקה **בפנים כתיבא.** כדכתיב (שם) והיתה (זאת) לכם לחוקת עולם לכפר וגו' דברים שאין נעשין אלא אחת בשנה וחוקה עיכובא הוא: ה"ג **אלא אמר אביי בהקטרה דפנים דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בהקטרה דחוץ.** אביי נמי כרבה מתרץ לה דברייתא דמודה בה רבי אליעזר בהקטרה דהיכל ומתניתין בהקטרה דפנים ומיהו לא בטעמא דרבה דאמר לרבנן מלא חפניו לאו דוקא דכולי עלמא מלא חפניו דוקא ובפנים דכ"ע לא פליגי דשלימה בעינן כי פליגי כגון שהקטיר כזית מן הקטרת של חפינת פנים בחוץ מר סבר ילפינן פנים מחוץ ילפינן קטרת של פנים מקטרת של היכל מה הקטרה של היכל בבמה בחוץ בכזית אף הקטרה של פנים חייבין עליה בבמה בכזית ואע"ג דבדוכתה לא הויא הקטרה הואיל ובהיכל הויא הקטרה: **ור' אליעזר סבר לא ילפינן פנים מחוץ.** הקטרה דהיכל הוא דמיחייב עלה בחוץ בכזית דהא בדוכתה בהכי חשיבא אבל הקטרת פנים לא מיחייב עלה בחוץ בכזית הואיל ובדוכתה לאו הקטרה היא: **השתא חוץ מחוץ.** כגון ניסוך היין שהוא על המזבח החיצון לא ילפי רבנן מהקטר חלבים שהוא על המזבח החיצון לחייב על פחות משלשה לוגין בחוץ אע"פ שיש שם כמה זיתים וגבי כל הקטרות של מזבח החיצון הקטרה היא הואיל וגבי ניסוך שיעורא אחרינא הוא לא מיחייב עליה אלא בכשיעור: **פנים מחוץ.** לחייב על קטרת שלפני ולפנים בבמה בחוץ ילפינן מהקטרה דהיכל: **פחות מכזית קומץ.** על כרחך רבנן היא דאי רבי אליעזר אפילו אכזית לא מיחייב דהא אמר עד שיקריב את כולן: **אלא אמר רבא** כגון דקבעינהו במנא. לעולם מתניתין ובריייתא בהקטרה דהיכל הויא הקטרה בדוכתה בכזית ומשום הכי קתני לה בברייתא חייב ור' אליעזר מודה בה כדרב ופלוגתא דמתניתין כגון דקבעיה (דכולה) שני חצאי פרס במנא

וקסבר

וקטבר ר"א [קביעותא] דמנא מילתא הוא הואיל ונתן שני חצאי פרס בכלי הקטרת היכל קבעיה מנא ואי חסיר כל שהוא מיפסל הילכך בחוץ לא מיחייב עד שיקריב את כולו: **ורבנן סברי.** קביעותא דמנא לאו כלום היא: **קבע ששה** לוגין. דהוא חצי ההין לנסכי פר ונתנן בכלי ומשך ארבעה מהן והקריבן בחוץ חייב שהרי ראויין בפנים לאיל: **פטור.** דבציר משלשת לוגין לא חזו בפנים: **רב אשי אמר.** לעולם כדתרצה אביי דבהקטרה של פנים בחוץ פליגי ובמילף פנים מחוץ ודקא קשיא לך השתא חוץ מחוץ לא ילפי רבנן כו' לא דמי ניסוך להקטרה דניסוך מהקטרה לא ילפי רבנן ואע"ג דחוץ מחוץ אבל קטרת של פנים מקטרת של היכל ילפי ואע"ג דפנים מחוץ: **חסרון דחוץ.** הוציאן שלימים לחוץ וחסרו לאיבוד: **שמיה חסרון.** ואם העלה את המשוייר בחוץ פטור: **או לא שמיה חסרון.** וחייב לרבנן כאילו כולו קיים: **איפסיל ליה.** ואפי' הכי מיחייב עליה בחוץ ומה לי יוצא ומה לי לחסרון: **עד שיקריב כולו.** אלמא כוליה בעינן: **מדרבי אליעזר פשיט מר.** בתמיה רבי אליעזר אפי' בכולו קיים נמי פטר ואנן לרבנן מיבעי לן דמחייבי בכולו קיים ומודו בשחסר בפנים: **והאיכא חציצה.** שהבשר אינו ראוי להקטרה חוצץ בין אימורין למערכה ודכוותיה בפנים לאו העלאה היא דרחמנא אמר (ויקרא א) על העצים אשר על האש וקס"ד דמתני' רבי יוסי היא דאמר אינו חייב עד שיעלה לראש המזבח כהקטרת פנים: **כשהפכן.** החלבים למטה: **מתני'** מנחה שלא נקמצה. לא חזי לפנים הילכך המקריבה בחוץ פטור: **קמצה וחזר קומצה לתוכה והקריבה בחוץ חייב.** שכיוצא בה בפנים בשירה כדתנן בהקומץ (מנחות דף כג.) נתערב קומצה בשיריה לא יקטיר ואם הקטיר עלתה לבעלים: **גמ'** וניכטלי **שירים** לקומץ. ברובא והוי כמאן דליתיה ולא ניחייב עליה ובמנחות (דף כג:) נמי פרכינן לה גבי הקטרת פנים: **נאמר** הקטרה בקומץ. וקמץ והקטיר (ויקרא ב): **ונאמר** הקטרה **בשירים.** לא תקטירו ממנו אשה לה' (שם) כל שממנו לאשים הרי הוא בבל תקטירו דהיינו שירים: **אין** קומץ מכטל קומץ. ואפי' רבה עליו כדאמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף כב.) ולקח מדם הפר ומדם השעיר הדבר ידוע שדם הפר מרובה מדם השעיר מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה: **מתני'** הקומץ והלבונה. של מנחת נדבה שניהם מתירין את שיריה לאכילה הילכך רבי אליעזר פוטר דבעי הקטרת כל המתיר: **אחד בפנים.** תחילה ואחר כך השני בחוץ: **חייב.** שזה גמר ובו הכל תלוי: **שני בזיכי לבונה.** מתירין לחם הפנים דכתיב (ויקרא כד) והיתה ללחם לאזכרה ואמרינן נאמר כאן אזכרה ונאמר להלן אזכרה מה להלן קומץ מתיר את השירים

אבל בחסרון מודו ליה. ומסיק בחסרו מבפנים ותימה מאי קא משמע לן תנינא לעיל (דף קט:) וכולן שחסרו כל שהוא כו' וכל הפחות היינו חסרו מבפנים: **אמר** שמואל בשהפכן. וכי תימא מאי קמ"ל סד"א דאין דרך הקטרה בכך:

מין במינו אינו חוצץ. והא דאמרינן לעיל (דף טו:) גבי רגל חבירו פסול אין דרך שירות בכך:

קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים. פירש בקונטרס דהקטיר קומץ לבדו על מנת להתיר חצי השירים ובוררן לחלקן מהו לאוכלן מישרא שרי פלגא לגמרי או אקלושי מקלש לאיסורא דכולהו שירים וקומץ ולבונה תרוייהו אכולהו שירים דמו וכי מקטיר חד איקליש ליה איסוריידהו ומיהו לא אישתרי מידי מינייהו לגמרי ע"ל והא דתנן בהקומץ רבה (מנחות דף כז.) הקומץ והלבונה מעכבין זה את זה היינו דבעי שיהו שניהם דלא לייתי מנחה בלא לבונה ובעי קמיצה ומכל מקום תימה דאפילו למאן דאמר מישרא שרי לה היאך מתברר חלקו של קומץ ונראה לפרש דלאו לאשתרויי באבילה קאמר אלא דאי משרא שרי פלגא אידך פלגא באיסורי' קיימא ואי אכיל לה לקי כמו אוכל בשר חטאת ואשם קודם זריקה ואי איקלושי מקלש לכולה מנחה לא לקי כלל אי נמי לענין מעילה וכי האי גוונא בנדרים בפרק נערה (דף סח.) בעל מיגו גייז או אקלושי מיקלש כגון דנדרה מן תרין זיתין ושמע ארוס והפר לה ואבלתינן אי אמר מיגו גייז לקיא אי אמר מקלש קליש איסורא בעלמא הוא: **ואי** אליבא דר"מ דאמר מפגלין בחצי מתיר. הך סוגיא דלא כריש לקיש דאמר לעיל בפרק בית שמאי (דף מא:) טעמא דרבי מאיר משום דכל העושה על דעתו ראשונה הוא עושה וצ"ע אי שחט סימן אחד וקבל אחד דמו וזרקו כיון דחשיב חצי מתיר אי אמרינן מישרא שרי ומיהו הא פשיטא אי לא גמר אחר כך שחיטתו לא שרי:

ומודה

בְּמָנָא. מַר סָבַר, קְבִיעוּת מָנָא, מִילְּתָא הִיא. וּמַר סָבַר, לָאו מִילְּתָא הִיא. אָמַר רָבָא, הַשְׁתָּא לְמַאן דְּאָמַר קְבִיעוּתָא דְּמָנָא, וְלֹא כְּלוּם הוּא. קָבַע שִׁשָּׁה לְפָר, וּמָשַׁךְ מֵהֶן אַרְבָּעָה, וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ, חַיָּיב, שֶׁרְאוּיִין לָאַיִל. קָבַע אַרְבָּעָה לָאַיִל, וּמָשַׁךְ מֵהֶן שִׁשָּׁה, וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ, חַיָּיב, שֶׁרְאוּיִין לְכֶבֶשׂ. חָסְרוּ כָּל שֶׁהוּא, וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ, פָּטוּר. רַב אַשִׁי אָמַר, נִיסּוּךְ מֵהַקְטָרָה, לֹא יָלְפִי רַבָּנָן. אַף עַל גַּב דְּחוּץ מִחוּץ, לֹא יָלְפִי. הַקְטָרָה מֵהַקְטָרָה יָלְפִי, אַף עַל גַּב דְּחוּץ מִפְּנִים: וְכוּלָּן שֶׁחָסְרוּ: אִיבַּעְיָא לְהוּ, חִסָּרוֹן דְּחוּץ שְׁמִיהּ חִסָּרוֹן, אוֹ לֹא שְׁמִיהּ חִסָּרוֹן. מִי אָמְרִינַן, כֵּיוָן דְּנִפְסַק, אִיפַּסְלוּ לְהוּ. מַה לִּי חָסֵר, מַה לִּי יָתֵר. אוֹ דִילְמָא, יוֹצֵא דְּאִיתֵיהּ בְּעֵינֵיהּ, אִין. דְּלֵיתֵיהּ בְּעֵינֵיהּ, לֹא. אָמַר אַבַּיֵי, תָּא שְׁמַע, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת כּוּלָּן. אָמַר לֵיהּ רָבָה בַּר רַב חָנָן לְאַבַּיֵי, מִדְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פָּשִׁיט מַר. אָמַר לֵיהּ, בְּפִירוּשׁ שְׁמִיעַ לִי מִינֵּיהּ דְּרַב. עַד כָּאן לֹא פְּלִיגִי רַבָּנַן עֲלֵיהּ דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אֶלָּא דְּאִיתֵיהּ בְּעֵינֵיהּ. אֲבָל בְּחִסָּרוֹן, מוֹדוּ לֵיהּ. לָאו, דְּחָסֵר בַּחוּץ. לֹא, דְּחָסֵר בְּפָנִים. תָּא שְׁמַע, וְכוּלָּן שֶׁחָסְרוּ וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ, פָּטוּר. לָאו, דְּחָסֵר בַּחוּץ. לֹא, דְּחָסֵר בְּפָנִים. הַמַּקְרִיב קָדָשִׁים: אַמַּאי, וְהָאֵיבָּא חֲצִיצָה. אָמַר שְׁמוּאֵל, כְּשֶׁהַפְכָן. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אֲפִילּוּ תֵּימָא שֶׁלֹּא הֲפָכָן, וְהָא מַנִּי, רַבִּי שִׁמְעוֹן הִיא, דְּאָמַר אֲפִילּוּ הֶעֱלוֹ עַל הַפֶּלַע חַיָּיב. רַב אָמַר, מִין בְּמִינוֹ אֵינוֹ חוֹצֵץ: **מִשְׁנָה** מִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה, וְהִקְרִיבָהּ בַּחוּץ, פָּטוּר. קְמָצָהּ, וְחָזַר קוֹמְצָהּ לְתוֹכָהּ, וְהִקְרִיבָהּ בַּחוּץ, חַיָּיב: **גְּמָרָא** וְאַמַּאי, לִיבַּטְּלֵי שִׁירַיִם לַקּוֹמֶץ. אָמַר רַבִּי זֵירָא, נֶאֱמְרָה הַקְטָרָה בַּקּוֹמֶץ, וְנֶאֱמְרָה הַקְטָרָה בַּשִּׁירַיִם. מָה הַקְטָרַת קוֹמֶץ, אֵין קוֹמֶץ מְבַטֵּל חֲבִירוֹ. אַף הַקְטָרַת שִׁירַיִם, אֵין שִׁירַיִם מְבַטְּלִין קוֹמֶץ: **מִשְׁנָה** הַקּוֹמֶץ וְהַלְּבוֹנָה שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ, חַיָּיב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת הַשֵּׁנִי. אֶחָד בִּפְנִים, וְאֶחָד בַּחוּץ, חַיָּיב. שְׁנֵי בְזִיכֵי לְבוֹנָה, שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶם בַּחוּץ, חַיָּיב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת הַשֵּׁנִי. אֶחָד בִּפְנִים, וְאֶחָד בַּחוּץ, חַיָּיב: **גְּמָרָא** בָּעֵי רַבִּי יִצְחָק נַפָּחָא, קוֹמֶץ, מַהוּ שֶׁיְּהֵא כְּנֶגְדּוֹ בַּשִּׁירַיִם. מִישְׁרָא שָׁרֵי אוֹ קָלוּשֵׁי מִיקְלָשׁ. אַלִּיבָּא דְּמַאן. אִי אַלִּיבָּא דְּרַבִּי מֵאִיר, דְּאָמַר מְפַגְּלִין בַּחֲצִי מַתִּיר, מִישְׁרָא שָׁרֵי. אִי אַלִּיבָּא דְּרַבָּנַן, דְּאָמְרִי אֵין מְפַגְּלִין בַּחֲצִי מַתִּיר, לֹא מִישְׁרָא שָׁרֵי, וְלֹא מִקְלָשׁ קָלִישׁ. אֶלָּא אַלִּיבָּא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר כְּרַבָּנַן סְבִירָא לֵיהּ, דְּאָמַר אֵין מְפַגְּלִין בַּחֲצִי מַתִּיר. אֶלָּא, אַלִּיבָּא דְּרַבָּנַן דְּהָכָא, מַאי. מִישְׁרָא שָׁרֵי אוֹ קָלִישׁ מִקְלָשׁ. תֵּיקוּ: **מִשְׁנָה** הַזּוֹרֵק מִקְצַת דָּם בַּחוּץ,

חייב

אף הלבונה מתרת את הלחם ובשירי מנחה כתיב (ויקרא ו) יאכלו אהרן ובניו קדש קדשים מאשי ה' אין לנו אלא לאחר מתנות האשים: **גמ'** מהו שיתיר כנגדו בשירים. הקטיר קומץ לבדו על מנת להתיר חצי השירים ובוררן לחלקן: מהו. לאוכלן: **מישרא שרי.** פלגא לגמרי: **או אקלושי מקליש.** לאיסורא דכולהו שירים וקומץ ולבונה תרוייהו אכולהו שיריים דמו וכי מקטיר לחד מקליש ליה איסוריידהו ומיהו לא אישתרי מידי מינייהו לגמרי: פלוגתא דרבי מאיר ורבנן במנחות בהקומץ זוטא (דף טז.): **מפגלין בחצי מתיר.** פיגל בקומץ או בלבונה שהקטיר קומץ ע"מ לאכול זית מן השירים חוץ לזמנו פיגול: **מישרא שרי.** דאי כי מקטיר ליה בשתיקה לא שרי כזית מינייהו לגמרי היכי הויא מחשבה בההוא זית הא דומיא דזריקה בעינן דשרי לגמרי: **לא מישרא שרי כו'.** כלומר דילמא לא הא ולא הא והיכי פשיטא ליה לר' יצחק נפחא דאו הא או הא עביד: **אלא אליבא דר"א.** קמיבעיא דאמר לא מחייב עלה לחודיה בחוץ ומשום הכי מספקא ליה לרבי יצחק דילמא שרי: **ר"א כרבנן ס"ל.** ולא שריא ולא מיקלש לשון קושיא הוא אמאי פשיטא ליה אליביה דאו הא או הא והא ר"א מדקאמר לאו הקטרה הוא כרבנן דפליגי עליה דר"מ סבירא ליה: **אלא אליבא דרבנן דהכא.** דמחייבי אחד מינייהו אלמא הקטרה היא בפנים וקא מיבעי ליה למאי הילכתא הויא הקטרה למישרי פלגא או לאקלושי והכא ליכא למיפשט מדמחייבי עלה בחוץ ש"מ מישרא שרי דאי נמי לאקלושי אתיא הויא הקטרה לחיובי בחוץ עלה: **מתני'** הזורק מקצת דמים. כגון מתנה אחת ואפילו מחטאות הפנימיות שכל מתנותיהן מעכבות: **חייב.** לרבנן

דלא

ומודה רבי אלעזר בדמים. תימה מאי קמ"ל רבא מתניתין היא דהא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך כו' שמע מינה דמודה ברישא וי"ל דסלקא דעתך דרבי אלעזר קאי אהנהו דלעיל ולא אמקצת דמים ועוד י"ל דמתניתין איכא לאוקומי בדמים החיצונים דבמתנה אחת כיפר ואתא רבא לאשמועינן דאפילו בפנימיים דכל מתנות מעכבות אפ"ה מודה ר"א דחייב על מקצת בחוץ דתניא ר"א אומר ממקום שפסק הוא מתחיל ולעיל נמי בפרק בית שמאי (דף מב.) דאמר והאמר רבא מודה ר"א בדמים גבי חטאות פנימיות מייתי לה: **אי** מה להלן בשאר ימות השנה אף כאן בשאר ימות השנה. תימה דהא רבי עקיבא מודה דאין ניסוך המים אלא בחג ויש ספרים דגרסי הסך נסך בשני ניסוכים וההוא קרא בתמיד כתיב וליתא דר' נתן גריס הכי בריש מסכת תענית (דף ג.) ואפילו לרבי נתן נמי לא מישתמיט תנא דלימא ניסוך המים כל השנה כולה ואמר רבינו תם דמצא בספרים ישנים אי מה להלן בשאר ימות החג לא דלרבי עקיבא לא רמזה אלא בששי ואמרינן במסכת תענית (שם) אלא הך דתנן ניסוך המים כל שבעה מני אי רבי עקיבא האמר בששי מזכיר תרי יומי הוו ורבי אלעזר בחג קאמר משמע כל ימות החג ונראה שפיר ליישב גרסת הספרים דאף על גב דאין ניסוך המים אלא בחג מכל מקום חייבין עליו בחוץ כל השנה כדאשכחן בשמעתין למאן דאמר קרבו נסכים במדבר דמחייב בלא כלי שרת אע"ג דאין מתקבל בפנים הואיל ובשעת היתר הבמות קריבים בלא קדושת כלי וכדאמרינן לעיל (דף קח:) במעלה על גבי הסלע דמשום דהויא הקטרה בבמת יחיד מחייב עליו בחוץ בשעת איסור הבמות ומיהו לא דמי דאין לך מחוסר זמן גדול מזה וכיון דהשתא לא חזו בפנים היכי מיחייב ואמרינן ביומא בריש פרק שני שעירי (דף סב:) שלמים ששחטן בחוץ קודם שיפתחו דלתות ההיכל פטור מ"ט מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי וא"ת ומאי שנא נסכים בכלי חול מקבלת דם בכלי חול דאמר רבא לעיל דקבלה בכלי חול לרבי פטור ויש לומר דלא דמי לקבלה בכלי חול בפנים וזרק בחוץ אין לנו לחייב מחמת דכשר בבמה הואיל וכבר נפסל בפנים ולא דמי לנסכים שמקריבין בחוץ בכלי חול דלא נפסלו בפנים: **אישתמיטתיה** כו'. פי' בקונטרס למנחם יודפאה ותימה דהא רבי יוחנן אמרן לתרוייהו ושמא לבתר הכי שמעה רבי יוחנן וי"ל דאישתמיטתיה לריש לקיש דאי הוה שמעה לא היה מקשה כלום דהוי מצי לפרושי בשיטת רבי עקיבא רבו אמרה דאמר ניסוך המים דאורייתא ולאו מטעמיה ולפי זה משמע דאיכא למאן דאמר ניסוך המים דרבנן וזהו תימה דאפילו למאן דאמר (מנחות דף קו.) חולין בעזרה לאו דאורייתא שתקנו חכמים לנסך חולין בעזרה שמא לפי שהוא אז זמן גשמים כדי שיזכרו לפני המקום להתברך במי גשמים וקצת משמע בריש לולב וערבה (סוכה דף מד.) דריש לקיש הוה ידע להא דר' יוחנן דעשר נטיעות ערבה וניסוך המים גבי הא דאמר ריש לקיש התם כהנים בעלי מומין היו נבנסים בין האולם ולמזבח כדי לצאת בערבה ושמא נהי דשמיע ליה ערבה ניסוך המים לא שמיע ליה ומיהו לא יתכן פי' זה לפי' הקונטרס במעילה פרק ולד חטאת (דף יג.) דתנן התם נתנן לצלוחית מועלין בהן אמר ריש לקיש אין מועלין אלא בשלשת לוגין ורבי יוחנן אמר מועלין בכולן ופריך למימרא דקסבר ריש לקיש יש שיעור למים והא תנן רבי אלעזר אומר אף המנסך מי החג בחוץ חייב ואמר רבי יוחנן משום ר' מנחם יודפאה רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אמרה דדריש ונסכיה אחד נסכי יין ואחד נסכי מים ואמר ליה ריש לקיש אי מה יין שלשת לוגין אף מים נמי שלשת לוגין מכלל דקסבר ריש לקיש אין שיעור למים ומשני לטעמיה דמנחם יודפאה קאמר ופי' בקונטרס דריש לקיש דאמר יש שיעור למים היינו לטעמיה דמנחם דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא אבל איהו סבירא ליה כרבי יוחנן רביה דאין שיעור למים ומיהו לא יתכן אותו פי' דמעילה דלמה ליה למימר לטעמא דמנחם יודפאה הוה ליה למימר לטעמיה דרבי עקיבא ורבי אלעזר ור' נתן ונראה לפרש לטעמיה דמנחם יודפאה היינו מה שהקשה אי מה להלן שלשת לוגין דלרבי עקיבא יש שיעור ורבי אלעזר מי החג קאמר אלמא סבירא ליה אין שיעור ולא משום דסבירא ליה כרבי אלעזר דר"ל דקסבר יש שיעור אלא לאפוקי ממנחם יודפאה קאתי דאמר רבי אלעזר בשיטת רבי עקיבא: **ביש** שיעור במים קא מיפלגי. פירש בקונטרס דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר מג' לוגין דיש בכלל מאתים מנה ואע"ג דמלינהו בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג למעלה ואתא רבי אלעזר למימר והוא שמלאן לשם חג כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא בדתנן צלוחית של זהב מחזקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אבל אי הוו טפי לא קדשינהו כלי דלא חזו ליה דיש שיעור למי החג ואין כלי שרת מקדשין אלא הראוי להם: בקרבו

חַיָּיב. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אַף הַמְנַסֵּךְ מֵי הֶחָג בֶּחָג בַּחוּץ, חַיָּיב. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר, שְׁיָרֵי הַדָּם שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, חַיָּיב: **גמרא** אָמַר רָבָא, וּמוֹדֶה רַבִּי אֶלְעָזָר, בַּדָּמִים. דְּתַנְיָא, רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים, מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק, הוּא מַתְחִיל: רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אַף הַמְנַסֵּךְ מֵי הֶחָג [בֶּחָג] בַּחוּץ: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי מְנַחֵם יוֹדְפָאָה, רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשִׁטַּת רַבִּי עֲקִיבָא רַבּוֹ אָמְרָה, דְּאָמַר נִיסּוּךְ הַמַּיִם דְּאוֹרַיְיתָא. דְּתַנְיָא רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, 'וְנִסְכֶּיהָ', בִּשְׁנֵי נִיסּוּכִים הַכָּתוּב מְדַבֵּר, אֶחָד נִיסּוּךְ הַמַּיִם, וְאֶחָד נִיסּוּךְ הַיַּיִן. אָמַר לֵיהּ רֵישׁ לָקִישׁ לְרַבִּי יוֹחָנָן, אִי מַה לְהַלָּן שְׁלֹשֶׁת לוּגִּין, אַף כָּאן שְׁלֹשֶׁת לוּגִּין. וְהָא רַבִּי אֶלְעָזָר, 'מֵי הֶחָג' קָאָמַר. אִי מַה לְהַלָּן בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה, אַף כָּאן בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה. [וְרַבִּי אֶלְעָזָר], 'בֶּחָג' קָאָמַר. אִישְׁתְּמִיטְתֵּיהּ, הָא דְּאָמַר רַבִּי אַסִּי. דְּאָמַר רַבִּי אַסִּי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי נְחוּנְיָא אִישׁ בְּקִעַת בֵּית חוֹרְתָן, עֶשֶׂר נְטִיעוֹת, עֲרָבָה, וְנִיסּוּךְ הַמַּיִם, הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. תָּנוּ רַבָּנָן, הַמְנַסֵּךְ שְׁלֹשֶׁת לוּגִּין מַיִם בֶּחָג בַּחוּץ, חַיָּיב. רַבִּי אֶלְעָזָר (בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן) אוֹמֵר, אִם מִלְּאָן לְשֵׁם חָג, חַיָּיב. מַאי בֵּינַיְיהוּ. אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, בְּיֵשׁ שִׁעוּר בַּמַּיִם, קָמִיפְּלְגִי. רַב פָּפָּא אָמַר, בקרבו

דלא בעו כולו מתיר ורבי אלעזר נמי מודה בה כדאמרינן בגמרא: **מי החג.** שנתמלאו לשם ניסוך המים בחג הסוכות: **שיירי הדם.** של חטאות הטעונין שפיכה ליסוד שהקריב בחוץ חייב דקסבר שירים מעכבין הילכך מתקבלים בפנים וזריקה גמורה הן: **גמ' מודה ר' אלעזר בדמים.** ואפי' בחטאות הפנימיות דהא בפנים אם נשפך הדם אחר שנתן מתנה אחת מהניא הך דיהבה ומביא פר אחר ומתחיל ממקום שפסק: **דתנן כו'.** במסכת יומא בהוציאו לו (דף ס.): **יודפאה.** דמן יודפת: **ניסוך המים דאורייתא.** הילכך בחוץ נמי מיחייב עלה: **אמר ליה ריש לקיש.** אי רבי אלעזר מההוא קרא יליף ובההוא קרא מים ויין איתקוש אלמא שלשת לוגין בעינן כנסכי יין של עולת התמיד: **והא ר' אלעזר מי החג קאמר.** ואפילו פחות משלשת לוגין דאיכא למאן דאמר סוכה (דף מח.) בלוג היה מנסך: **בחג קאמר.** בלשון קושיא גרסינן ליה: **אישתמיטתיה.** למנחם יודפאה: **הא דא"ר יוחנן כו'.** אלמא לבולי עלמא דאורייתא הוא הילכך איכא למ"ד בלוג גמירי לה או אין להם שיעור: [**מאי ביניהו**]. במאי קמיפלגי ומאי קא אתי רבי אלעזר למימר: **ביש שיעור למים.** דקאמר תנא קמא המנסך שלשת לוגין חייב והוא הדין יותר משלשת לוגין דיש בכלל מאתים מנה ואף על גב דמלינהו בכלי גדול קדשינהו כלי דאין שיעור למי החג ואתא רבי אלעזר למימר והוא שמילאן לשם חג כדרך מילואן דהיינו שלשת לוגין ותו לא כדתנן (שם) צלוחית של זהב מחזקת שלשת לוגין ממלא מן השילוח אבל אי הוי טפי לא קדשינהו כלי דלא חזו ליה דיש שיעור למים ואין כלי שרת מקדשין אלא הראוי להם: בקרבו

בְּקִרְבּוֹ נְסָכִים בַּמִּדְבָּר, פְּלִיגִי. רַבִּינָא אָמַר, בִּלְמֵדִין נִיסּוּךְ הַמַּיִם מִנִּיסּוּךְ הַיַּיִן, פְּלִיגִי. תָּנוּ רַבָּנָן, הַמְנַסֵּךְ שְׁלֹשָׁה לוֹגִין יַיִן בַּחוּץ, חַיָּיב. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, וְהוּא שֶׁקִּדְּשָׁן בַּכֶּלִי. מַאי בֵּינַיְיהוּ. אָמַר רַב אַדָּא בַּר רַב יִצְחָק, בֵּירוּצֵי מִידּוֹת, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ. רָבָא בְּרֵיהּ דְּרַבָּה אָמַר, קָרְבּוּ נְסָכִים בַּבָּמָה, אִיכָּא בֵּינַיְיהוּ. וּבְפִלּוּגְתָּא דְּהָנֵי תַּנָּאֵי, דְּתַנְיָא, בָּמַת יָחִיד אֵינָהּ צְרִיכָה נְסָכִים, דִּבְרֵי רַבִּי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, טְעוּנָה נְסָכִים. וְהָנֵי תַּנָּאֵי, כְּהָנֵי תַּנָּאֵי. דְּתַנְיָא, 'כִּי תָבֹאוּ', לְהַטְעִינָהּ נְסָכִים בְּבָמָה גְּדוֹלָה, הַפָּתוּב מְדַבֵּר. אַתָּה אוֹמֵר בְּבָמָה גְּדוֹלָה, אוֹ אֵינוֹ אֶפִילּוּ בְּבָמָה קְטַנָּה. כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר 'אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם', הֲרֵי בְּבָמָה הַנּוֹהֶגֶת לְכוּלָּכֶם, הַפָּתוּב מְדַבֵּר, דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, 'כִּי תָבֹאוּ', לְהַטְעִינָהּ נְסָכִים בְּבָמָה קְטַנָּה, הַפָּתוּב מְדַבֵּר. אַתָּה אוֹמֵר לְבָמָה קְטַנָּה, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא לְבָמָה גְּדוֹלָה. כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר 'אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם', הֲרֵי בְּבָמָה הַנּוֹהֶגֶת בְּכָל מוֹשָׁבוֹת, הַפָּתוּב מְדַבֵּר. כְּשֶׁתִּמְצָא לוֹמַר, לְדִבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, לֹא קָרְבּוּ נְסָכִים בַּמִּדְבָּר. וּלְדִבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, קָרְבּוּ נְסָכִים בַּמִּדְבָּר: רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר, שְׁיָרֵי הַדָּם שֶׁהַקְרִיבָן בַּחוּץ, חַיָּיב: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, [תָּנָא] רַבִּי נְחֶמְיָה, כְּדִבְרֵי הָאוֹמֵר שִׁירַיִים מְעַכְּבִין. מֵיתִיבִי, רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר, שְׁיָרֵי הַדָּם שֶׁהַקְרִיבָן בַּחוּץ, חַיָּיב. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, וַהֲלֹא שְׁיָרֵי הַדָּם, שְׁיָרֵי מִצְוָה הֵם. אָמַר לוֹ, אֵיבָרִין וּפְדָרִין יוֹכִיחוּ, שֶׁהֵן שְׁיָרֵי מִצְוָה, וְהַמַּקְרִיבָן בַּחוּץ חַיָּיב. אָמַר לוֹ, לֹא אִם אָמַרְתָּ בְּאֵיבָרִים וּפְדָרִים, שֶׁהֵן תְּחִלַּת עֲבוֹדָה. תֹּאמַר בִּשְׁיָרֵי הַדָּם, שֶׁאֵינָן תְּחִלַּת עֲבוֹדָה. וְאִם אִיתָא, לֵימָא לֵיהּ, הָנֵי נַמֵּי מְעַכְּבִי. תִּיוּבְתָא. וְהַשְׁתָּא דְּאָמַר רַב אַדָּא בַּר אַהֲבָה, מַחֲלוֹקֶת, בַּשִּׁירַיִים הַפְּנִימִיִּים. אֲבָל בַּשִּׁירַיִים הַחִיצוֹנִים, דִּבְרֵי הַכֹּל לֹא מְעַכְּבִי. כִּי קָאָמַר רַבִּי נְחֶמְיָה, בַּשִּׁירַיִים הַפְּנִימִיִּים. כִּי תַּנְיָא הַהִיא, בַּשִּׁירַיִים הַחִיצוֹנִים. (וְרַבִּי עֲקִיבָא, לֹא יָדַע מַאי קָאָמַר רַבִּי נְחֶמְיָה. הוּא סָבַר, רַבִּי נְחֶמְיָה שִׁירַיִים חִיצוֹנִים, אָמַר. וְקָא מַהְדַּר לֵיהּ, שִׁירַיִים הַחִיצוֹנִים. וְרַבִּי נְחֶמְיָה), לְדִבְרָיו דְּרַבִּי עֲקִיבָא, קָאָמַר: **מתני'** הַמּוֹלֵק אֶת הָעוֹף בִּפְנִים וְהַעֲלָה בַּחוּץ, חַיָּיב. מָלַק בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, פָּטוּר. הַשּׁוֹחֵט אֶת הָעוֹף בִּפְנִים וְהַעֲלָה בַּחוּץ, פָּטוּר.

שחט

בקרבו נסכים במדבר קמיפלגי. ותרוייהו אית להו יש שיעור למים וכי מלי טפי לא קדשינהו כלי ותנא קמא דמחייב לא בעי בנסכים קדושת כלי לחייב עליהן בחוץ דקסבר קרבו נסכים באהל מועד שבמדבר כל ארבעים שנה הילכך ביאת הארץ האמורה בפרשת נסכים בשלח לך ללמדנו בא שבשבע של כיבוש הארץ ושבע של חילוק הארץ כשהיו בגלגל והותרו הבמות כדתנן בפרק בתרא (לקמן דף קיב:) תהא במה קטנה של כל יחיד טעונה נסכים דמשום במת ציבור לא איצטריך למימר ביאת הארץ דהא מן המדבר נתחייבו בכך וכיון דבמות יחיד טעונין נסכים והתם כלי שרת ליכא כדאמר בפרק בתרא (לקמן דף קיג.) בחוץ נמי מיחייב עלייהו בשעת איסור הבמות בלא קידוש כלי הואיל ובשעת היתר הבמות קריבין בלא קדושת כלי כדאמרן לעיל במעלן על גבי סלע משום דהויא הקרבה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות מיחייב עלה בשעת איסור דהא בפנים אם עלה לא ירד כדאמרן לעיל (דף פד:) מנין ליוצא אם עלה לא ירד שהרי יוצא כשר בבמה ור' אלעזר סבר לא קרבו נסכים במדבר וביאת הארץ האמור בנסכים לאחר ירושה וישיבה לאחר שקבעו משכן בשילה הוא דנתחייבו לפיכך הוצרכה ביאת הארץ לכתוב משום שכל ארבעים שנה שבמדבר לא קרבו במשכן ובא הכתוב לחייבו בשילה ובית עולמים ולא בשנות הכיבוש והחילוק בבמות הקטנות הילכך לא קרבו נסכים בבמה קטנה שהיא שלא בכלי שרת ואי אסקינהו בשאין מוקדשין בחוץ לא מיחייב עלייהו והכי נמי אמרינן לקמן דמאן דבעי קדושת כלי בנסכים סבר לא קרבו נסכים במדבר: **רבינא אמר בלמדין ניסוך המים כו'.** ודכ"ע קרבו נסכים במדבר וביאת הארץ האמור בנסכים לבמה קטנה אתא וקרבו בבמה בלא קידוש כלי ומיהו בניסוך היין אשכחן בניסוך המים לא אשכחן דהא חובת ציבור הן ולא קרבו אלא בבמת ציבור בכלי שרת ובהא פליגי תנא קמא סבר למידין ניסוך המים מניסוך היין לחייב בחוץ ואפי' לא קדשו בכלי ורבי אלעזר סבר אין למידין וניסוך היין הוא דמתחייב בחוץ בלא כלי אבל ניסוך המים קדשו אין לא קדשו לא: **מאי ביניהו.** במאי פליגי: **בירוצי המדות.** מה שצף על שפת הכלי ותרוייהו קדושת כלי בעו מיהו רבנן סברי בירוצי מדות של לח נתקדשו ורבי אלעזר סבר לא נתקדשו ותוך כלי בעינן ופלוגתא דתנאי היא במנחות (דף פח.): **רבה בריה דרבא אמר.** תנא קמא לא בעי קדושת כלי ובקרבו נסכים במדבר קמיפלגי לתנא קמא

בקרבו נסכים במדבר קא מיפלגי. פי' בקונטרס ותרוייהו אית להו יש שיעור למים ואי אפשר לומר כן דר"א על כרחין סבר אין שיעור אלא תרוייהו סברי אין שיעור ושלשת לוגין דתנא קמא לאו דוקא: **במה** גדולה ובמה קטנה. יש מפרשים דבמה גדולה קרי שעת איסור הבמות ובמה קטנה שעת היתר ופירוש הקונטרס עיקר דתרוייהו היתר הבמות אלא דבמה גדולה היא במת ציבור ובמה קטנה היא במת יחיד ואע"ג דרבי ישמעאל אמר להטעינה נסכים לבמה גדולה ודריש מושבות לאחר ירושה וישיבה כדפירש בקונטרס וכדתניא בספרי ובפרק קמא דקדושין (דף לז.) ואז נאסרו הבמות שבאו לשילה ומ"מ אף כשהותרו אחרי כן בנוב וגבעון מודה רבי ישמעאל דבמת ציבור טעונה נסכים:

לדברי רבי ישמעאל לא קרבו נסכים במדבר. בקדושין (ג"ז שם) פירש בקונטרס דלכולי עלמא קרבו בקרבן ציבור ואיני יודע מי הזקיקו לכך ושמא משום דקתני בסיפרי אמר אחד מתלמידי רבי ישמעאל בא הכתוב ללמדך על הנסכים שלא נתחייב יחיד על הנסכים אלא מביאתן לארץ וזה לשון הקונטרס דפירש בקדושין (ג"ז שם) ר' ישמעאל סבר לא קרבו נסכים במדבר ואף על גב דכתיב במילואים וזה אשר תעשה על המזבח וכתיב בה נסכים בעולת תמיד בקרבן ציבור הוא דהוי אבל היחידים לא נתחייבו בנסכים אלא מביאת הארץ לאחר ירושה וישיבה ורבי עקיבא סבר קרבו נסכים ליחיד במדבר: **כי** קאמר רבי נחמיה בשיריים הפנימיים. לעיל בפרק ב"ש (דף לט.) משמע דרבי נחמיה איירי בשיריים החיצונים ושם פירשתי:

וכי תניא ההיא בשיריים החיצונים. ומה שהשיב לו איברים יוכיחו אע"ג דאיהו גופיה לא חייש בהאי טעמא אורחיה דתנא הכי כדפרישית בפרק התערובת (לעיל דף עז:):

השוחט

קרבו לרבי אלעזר בר"ש לא קרבו כדפרישית: **ובפלוגתא דהני תנאי.** ר"א בר"ש [כרבי] דאמר אין נסכים בבמה קטנה הילכך לא אשכחן ניסוך בלא קידוש כלי ות"ק כרבנן ס"ל דאמרי יש נסכים בבמת יחיד ואשכחן ליה בלא כלי שרת: **כי תבאו.** בפרשת נסכים כתיב בשלח לך: **להטעינה נסכים בבמה גדולה.** בא הכתוב ללמדך שלא קרבו נסכים במדבר ומשבאו לארץ נתחייבו בהן ובבמת ציבור ולא בבמת יחיד: **או אינו אלא בבמה קטנה.** דאילו בבמה גדולה במדבר נמי קרבי ומיהו עד השתא במה קטנה לא הואי דכל מ' שנה נאסרו הבמות משהוקם המשכן וכשנבנסו לארץ הותרו בשנים שכיבשו וחילקו ובא הכתוב להטעינם נסכים לקדשי במת יחיד: כשהוא אומר אשר אני נותן לכם כו': **ורבי עקיבא אומר להטעינה נסכים לבמה קטנה.** דאגדולה לא איצטריך דהא במדבר נמי קרבי: **או אינו אלא לבמה גדולה.** ואשמועינן קרא דלא קרבו נסכים במדבר: **בכל מושבות.** דהיינו במת יחיד דאילו במת ציבור אינה אלא במקום אחד ור' ישמעאל משמע ליה מושבות לאחר ירושה וישיבה: **תנא ר' נחמיה.** במתני' כדברי האומר באיזהו מקומן (לעיל דף נב.) שירי הדם מעכבין בחטאת הילכך עבודה היא להתחייב עליה בחוץ כשאר זורק מקצת דמים: **שירי מצוה הן.** שאין מעכבין את הכפרה כדאמר באיזהו מקומן (שם) יכול יעכבנו תלמוד לומר ואת כל הדם נתקו הכתוב ועשאו שירי מצוה: **הקטר איברים ופדרים.** אין מעכבין את הכפרה דאין כפרה אלא בדם: **ואם איתא.** דלרבי נחמיה מעכבין נימא ליה הני נמי כתחילת עבודה הן כשאר מתנות: **מחלוקת.** באיזהו מקומן דעיכוב שירים: **בחטאות הפנימיות.** כל מתנותיהן מעכבות: **וכי תניא ההיא.** דאודי ליה רבי נחמיה דשירי מצוה הן בשירים החיצונים ומודה רבי נחמיה בהו דהמקריבן בחוץ פטור: **אי הכי.** אמאי אהדר ליה הקטר איברים יוכיח נימא ליה כי אמרי בפנימים ולא בחיצונים ואת אמרת לי חיצונים: ה"ג **אלא לדבריו דרבי עקיבא קא"ל.** לדידי שירים מעכבין לדידך נמי דאמרת שירי מצוה הן הקטר איברים יוכיח: **מתני'** מלק בחוץ. נבלה היא שאין מליקה אלא בפנים לפיכך פטור על העלאתו ועל מליקתו נמי פטור כדאמרן בריש פירקין (דף קז.) השוחט ולא המולק: **השוחט את העוף בפנים.** פסול ושוב אינו ראוי בפנים לפיכך פטור על העלאתו בחוץ ואם תאמר והלא כל העולין בחוץ נפסלין ביציאתן וכל השוחט בחוץ פסול הוא וחייבין על העלאתו התם רחמנא רבייה אבל לענין שאר פסולין מתקבל בפנים בעינן:

שחט

השוחט בלילה בהמה כו'. ואם תאמר שחט בחוץ בלילה והעלה בחוץ אמאי חייב ומאי שנא משלמים ששחטן בחוץ קודם פתיחת דלתות ההיכל דפטור כדאיתא בפרק שני שעירי (יומא דף סב:) ויש לומר דלילה אין מחוסר זמן אבל התם מחוסר מעשה ואם תאמר לר"ש מאי שנא שוחט בהמה בלילה בפנים משוחט עוף בפנים ויש לומר דשוחט עוף בפנים מקטל קטליה ואם עלה ירד אפי' לר"ש אע"ג דלא מטמא בגדים אבית הבליעה שאין שום שחיטה מטמא בגדים אבית הבליעה אפילו טרפה או נרבע:

אלא

שְׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חַיָּיב. נִמְצָא, דֶּרֶךְ הֶכְשֵׁירוֹ בִּפְנִים, פְּטוּרוֹ בַּחוּץ. דֶּרֶךְ הֶכְשֵׁירוֹ מִבַּחוּץ, פְּטוּרוֹ בִּפְנִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, כֹּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בִּפְנִים, חַיָּבִין עַל כַּיּוֹצֵא בּוֹ בִּפְנִים שֶׁהֶעֱלָה בַּחוּץ. חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים, וּמַעֲלֶה בַּחוּץ: **גמרא** הַאי הֶכְשֵׁירוֹ, חִיּוּבוֹ הוּא. תְּנִי חִיּוּבוֹ: רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר [וְכוּ']: אַהֵיכָא קָאֵי. אִילֵימָא, אַרִישָׁא קָאֵי. הַמּוֹלֵק עוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חַיָּיב. מָלַק בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, פָּטוּר. וְאָמַר לֵיהּ רַבִּי שִׁמְעוֹן, כִּי הֵיכִי דִּפְנִים מְיַחַיְּיבִי, בַּחוּץ נַמִּי מְיַחַיְּיבִי. הַאי 'כֹּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בַּחוּץ', 'כֹּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בִּפְנִים' מִיבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא, כִּי הֵיכִי דְּבַחוּץ לָא מְיַחַיְּיבִי, בִּפְנִים נַמִּי לֹא לִיחַיְּיבִי. הַאי 'כֹּל שֶׁאֵין חַיָּבִין עָלָיו בַּחוּץ' מִיבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא, אַסֵּיפָא קָאֵי. הַשּׁוֹחֵט עוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, פָּטוּר. שָׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חַיָּיב. וְאָמַר לֵיהּ רַבִּי שִׁמְעוֹן, כִּי הֵיכִי דְּבִפְנִים לָא מְיַחַיְּיבִי, בַּחוּץ נַמִּי לֹא מְיַחַיְּיבִי. הַאי 'כֹּל שֶׁאֵין חַיָּבִין', מִיבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא, כִּי הֵיכִי דְּבַחוּץ מְיַחַיְּיבִי, בִּפְנִים נַמִּי מְיַחַיְּיבִי. הָא קָתָנֵי 'חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ'. אָמַר זְעִירִי, שְׁחִיטַת בְּהֵמָה בַּלַּיְלָה, אֵיפָא בֵּינַיְיהוּ. וְהָכִי קָאָמַר, [וְכֵן] הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה בִּפְנִים בַּלַּיְלָה וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, פָּטוּר. שָׁחַט בַּחוּץ בַּלַּיְלָה וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חַיָּיב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, כֹּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בַּחוּץ, חַיָּבִין עַל כַּיּוֹצֵא בּוֹ בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט עוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ. רָבָא אָמַר, קַבָּלָה בִּכְלִי חוֹל, אֵיפָא בֵּינַיְיהוּ. וְהָכִי קָאָמַר, [וְכֵן] הַמְקַבֵּל בִּכְלִי חוֹל בִּפְנִים, וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, פָּטוּר. הַמְקַבֵּל בִּכְלִי חוֹל בַּחוּץ, וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חַיָּיב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, כֹּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בַּחוּץ, חַיָּבִין עַל כַּיּוֹצֵא בּוֹ בִּפְנִים וְהֶעֱלוֹ בַּחוּץ, חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט עוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלוֹ בַּחוּץ. וְהַשְׁתָּא דְּתָנֵי אֲבוּהּ דִּשְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק, הַמּוֹלֵק עוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלוֹ בַּחוּץ חַיָּיב, מָלַק בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, פָּטוּר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מְיַחַיֵּב. רַבִּי שִׁמְעוֹן, הָתָם קָאֵי. וּתְנִי, כֹּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חַיָּבִין עָלָיו בַּחוּץ אֲדִיוּקָא קָאֵי. **משנה** חַטָּאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָהּ בְּכוֹס אֶחָד, נָתַן בַּחוּץ וְחָזַר וְנָתַן בִּפְנִים, בִּפְנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ, חַיָּב, שֶׁכּוּלּוֹ רָאוּי בִּפְנִים. קִבֵּל דָּמָהּ בִּשְׁתֵּי כוֹסוֹת, נָתַן שְׁנֵיהֶם בִּפְנִים, פָּטוּר. שְׁנֵיהֶם בַּחוּץ, חַיָּב. אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ, פָּטוּר. אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בִּפְנִים, חַיָּב עַל הַחִיצוֹן, וְהַפְּנִימִי מְכַפֵּר. לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה, לְמַפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה, וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ, וְאַחַר כָּךְ נִמְצְאוּ הָרִאשׁוֹנָה, וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת. שָׁחַט שְׁתֵּיהֶן בִּפְנִים, פָּטוּר. שְׁתֵּיהֶן בַּחוּץ, חַיָּב. אַחַת בִּפְנִים וְאַחַת בַּחוּץ, פָּטוּר. אַחַת בַּחוּץ וְאַחַת בִּפְנִים, חַיָּב עַל הַחִיצוֹנָה, וְהַפְּנִימִית מְכַפֶּרֶת. כֵּיצַד הִיא פּוֹטֶרֶת אֶת בְּשָׂרָהּ, כָּךְ הִיא פּוֹטֶרֶת אֶת בְּשַׂר חֲבֶירְתָּהּ:

גמרא

השוחט העוף בפנים והעלה בחוץ. דפנים נמי אם עלה ירד דהא מיקטל קטליה כדאמרי' בהמזבח מקדש (לעיל דף פה.): [וכן] **המקבל בכלי חול בפנים והעלה בחוץ פטור.** דהא בפנים אם עלה ירד דה"ל כנשפך דמה ורבי יהודה היא דלית ליה אם עלו לא ירדו אלא בלן ויוצא ונשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקיבלו פסולין את דמו בהנך פסולין דחוזו לעבודת צבור כדמפרש בהמזבח מקדש (שם דף פד:): **רבי שמעון אומר כו'.** דהא בפנים נמי אית ליה אם עלתה לא תרד ואפי' נשפך דמה כדקתני התם: **והשתא דתני אבוה דשמואל.** דרבי שמעון מחייב אמלק בחוץ והעלה בחוץ תני במילתיה דר"ש במתני' כל שחייבין עליו בפנים כגון המולק בפנים והמעלה בחוץ חייבין עליו בחוץ ודקתני סיפא חוץ מן השוחט בפנים ומעלה בחוץ אדיוקא קאי דאיכא למידק ממילתא דר"ש הא כל שאין חייבין עליו בפנים והעלה בחוץ כגון קדשים פסולין שלא היה פסולן בקדש כגון הרובע והנרבע כו' אין חייבין עליהן אם שחטן בחוץ והעלן בחוץ אשחיטתן לא מיחייב דלא קרינא ביה ואל פתח אהל מועד לא הביאו והעלאתן מהיכא תיתי דהא לא קרינא ביה נמי אל פתח אהל מועד לא יביאנו חוץ מן השוחט עוף בפנים והעלו בחוץ שאף על פי שפטור על העלאתו בחוץ חייבין על כיוצא בו בשוחט בחוץ והעלה בחוץ דהא איתרבאי לעיל (דף קו.) שחיטתו מאו אשר ישחט והעלאתו מואליהם תאמר: **מתני'** נתן בחוץ וחזר ונתן **בפנים חייב.** כדי נסבה אלא משום סיפא דבעי מיתני בפנים וחזר ונתן בחוץ ואשמעינן דאע"ג דשיריים נינהו מיחייב עלייהו וסתמא כרבי נחמיה: **שניהם בחוץ חייב.** אחת ואם היתה לו ידיעה בינתיים חייב שתים: **אחד בפנים ואח"כ השני בחוץ פטור.** ואפילו לרבי נחמיה כדמפרש בגמרא דקסבר כוס אחד עושה את חבירו דחוי הילכך אפילו שיריים לא הוי: **והפנימי מכפר.** להכשיר הזבח כדאמרן בכל הזבחים שנתערבו (שם דף פב.) דלא עשה את המשוייר כיוצא בו: **למה הדבר דומה.** בגמרא מפרש למה לי לדמויינהו ומאי גמרי מהדדי: **שתיהן בחוץ חייב.** על כל אחת ואחת דבשעת שחיטה כל אחת היתה ראויה לפנים: **אחת בפנים והשניה בחוץ פטור.** דהויא לה חטאת שכיפרו בעליה ולמיתה אזלא ואינה מתקבלת בפנים: **חייב על החיצונה.** דהא חזיא לפנים דאיזו מהן שירצה יקריב: **והפנימית מכפרת.** על הבעלים: **כשם שדמה פוטר בשרה.** מן המעילה דזריקת דם מוציאה בשר קדשי קדשים מן המעילה דיהא בה שעת היתר לכהנים כך היא פוטרת את בשר חברתה ואע"פ שפסולה ואשחט שתיהם בפנים קאי ואשמעינן דהיכא דמונח בכוסות וקדם וזרק את דם האחת פוטרת את חברתה מן המעילה משום חטאת שכיפרו בעליה דקיימא לן חטאות המתות לא נהנין ולא מועלין אבל משום שחוטי חוץ לא איצטריכא ליה דכמאן דקטלינהו דמי ולית בהו מעילה כדאמרינן בשמעתא קמייתא קדשים שמתו יצאו מידי מעילה ואגב גררא נסבה הכא איידי דנקטא משום שחיטת חוץ ובפרק קמא דמעילה (דף ו:) נמי קתני לה לכולה:

[כד.]

הִרְתִּיעַ לַאֲחוֹרָיו - אֵינוֹ נָזִיר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: יֹאמַר ׳אִם הָיָה כִּדְבָרַי - הֲרֵינִי נְזִיר חוֹבָה, וְאִם לָאו - הֲרֵינִי נְזִיר נְדָבָה׳. רָאָה אֶת הַכּוֹי, וְאָמַר ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה׳, ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה חַיָּה׳, ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה בְּהֵמָה׳, ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה בְּהֵמָה׳, ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה וּבְהֵמָה׳, ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה לֹא חַיָּה וְלֹא בְּהֵמָה׳, ׳הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֶחָד מִכֶּם נָזִיר׳, ׳שֶׁאֵין אֶחָד מִכֶּם נָזִיר׳, ׳שֶׁשְּׁנֵיכֶם נְזִירִין׳, ׳שֶׁכֻּלְּכֶם נְזִירִין׳ - הֲרֵי כֻלָּן נְזִירִין.

גְּמָרָא: כְּנִי מַתְנִיתָא: מִי שֶׁנִּתְקַיְּמוּ דְּבָרִים, לָשׁוֹן הָפוּךְ הוּא, ׳דְּלָא קָבָרַת בְּרַהּ׳. תָּנֵי: רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מְשׁוּם רַבִּי טַרְפוֹן: אֵין אֶחָד מֵהֶן נָזִיר, שֶׁאֵין נְזִירוּת אֶלָּא לְהַפְלָאָה.

הָדָא הִיא דְּרַבִּי יְהוּדָה אָמַר: סָפֵק נְזִירוּת מֻתָּר. מָה נַן קַיְמִין? אִם בְּשֶׁזֶּה אוֹמֵר ׳רְאוּבֵן׳ וְזֶה אוֹמֵר ׳אֵינוֹ רְאוּבֵן׳, מַה נַפְשָׁךְ: רְאוּבֵן הוּא - נָזִיר הוּא, שִׁמְעוֹן הוּא - נָזִיר הוּא! אֶלָּא כִּי נַן קַיְמִין, בְּשֶׁזֶּה אוֹמֵר ׳רְאוּבֵן׳ וְזֶה אוֹמֵר ׳שִׁמְעוֹן׳, הִרְתִּיעַ לַאֲחוֹרָיו, אֵינוֹ לֹא רְאוּבֵן וְלֹא שִׁמְעוֹן - אֵינוֹ נָזִיר.

הָדָא הִיא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֵינוֹ מֵבִיא קָרְבָּן עַד שֶׁיִּהְיֶה.

תָּנֵי: וְכֻלָּן מוֹנִין תִּשְׁעָה נְזִירִיּוֹת. וְהָא אִנּוּן עֲשַׂר? אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמוּ דִּבְרֵי אֶחָד מֵהֶן.

אָמַר רַבִּי יַסָּא: דְּבֵית שַׁמַּאי הִיא, דְּבֵית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֶקְדֵּשׁ טָעוּת הֶקְדֵּשׁ.

הַדְרָן עֲלָךְ בֵּית שַׁמַּאי

פֶּרֶק שִׁשִּׁי

הֲלָכָה א: **מַתְנִיתִין**: שְׁלֹשָׁה מִינִין אֲסוּרִין בְּנָזִיר: הַטָּמְאָה, וְהַתִּגְלַחַת, וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן. וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. וְאֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיֹּאכַל מִן הָעֲנָבִים כַּזַּיִת. מִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה: עַד שֶׁיִּשְׁתֶּה רְבִיעִית יַיִן. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: אֲפִלּוּ שָׁרָה פִּתּוֹ בְּיַיִן וְיֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לְצָרֵף כַּזַּיִת - חַיָּב.

[כד:]

גְּמָרָא: הַטָּמְאָה, דִּכְתִיב (בְּמִדְבַּר ו, י): "כָּל יְמֵי הַזִּירוֹ לַיְיָ עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא". תִּגְלַחַת, דִּכְתִיב (שָׁם, ה): "כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ". הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן, דִּכְתִיב (שָׁם, ד): "כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיָּיִן" וְגוֹ'.

תָּנֵי רַבִּי זַכַּי קַמֵּי רַבִּי יוֹחָנָן: זְבַח וְקִטֵּר וְנִסֵּךְ בְּהֶעְלֵם אֶחָד - חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמַר לֵהּ רַבִּי יוֹחָנָן: בַּבְלָיָא! עֲבַרְתְּ בְּיָדֵךְ תְּלָתָא נַהֲרִין וְאִתַּבַּרְתְּ[א]! וְאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. עַד דְּלָא יִתְבְּרִינַהּ בִּידֵהּ יֵשׁ כָּאן אַחַת וְאֵין כָּאן הֵנָּה, מִן דְּתִתְבַּרַהּ בִּידֵהּ יֵשׁ כָּאן הֵנָּה וְאֵין כָּאן אַחַת.

רַבִּי בָּא בַּר מַמָּל בְּעָא קַמֵּי רַבִּי זְעִירָא: וְיֹהֵא חַיָּב עַל כָּל אַחַת, כְּמָה דְתֵימַר בְּשַׁבָּת (שְׁמוֹת כ, ט): "לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה" כְּלָל, "לֹא תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם" (שָׁם לה, ג) פְּרָט, וַהֲלֹא הַבְעָרָה בִּכְלָל הָיָה, וְיָצָא מִן הַכְּלָל לְלַמֵּד: מָה הַבְעָרָה מְיֻחֶדֶת, מַעֲשֶׂה יְחִידִים וְחַיָּבִין עָלֶיהָ בִּפְנֵי עַצְמָהּ, אַף כָּל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, לְחַיֵּב עָלָיו בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְכָא (שְׁמוֹת כ, ד): "לֹא תַעֲבְדֵם" כְּלָל, "לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה" פְּרָט, וַהֲלֹא הִשְׁתַּחֲוָיָה בִּכְלָל הָיָה, וְלָמָּה יָצָאת מִן הַכְּלָל? לְלַמֵּד לוֹמַר לְךָ: מָה הִשְׁתַּחֲוָיָה מְיֻחֶדֶת מַעֲשֶׂה יְחִידִים, וְחַיָּבִין עָלֶיהָ בִּפְנֵי עַצְמָהּ, אַף כָּל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ, לְחַיֵּב עָלָיו בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

אָמַר לְךָ: בַּשַּׁבָּת, כָּלַל בְּמָקוֹם אֶחָד וּפָרַט בְּמָקוֹם אַחֵר, וּבַעֲבוֹדָה זָרָה, כְּלָל שֶׁהוּא בְצַד הַפְּרָט. אָמַר לֵהּ: וְהָכְתִיב (שְׁמוֹת לד, יד): "לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר", הֲרֵי שֶׁכָּלַל בְּמָקוֹם אֶחָד וּפָרַט בְּמָקוֹם אַחֵר! אָמַר לֵהּ: מִכֵּיוָן שֶׁאֵין אַתְּ לָמֵד מִצִּדּוֹ, אֲפִלּוּ מִמָּקוֹם אַחֵר אִי אַתְּ לָמֵד.

חַבְרַיָּא אָמְרִין: לָא שָׁנְיָא הִיא בֵּין שֶׁכָּלַל בְּמָקוֹם אֶחָד וּפָרַט בְּמָקוֹם אַחֵר, בֵּין שֶׁכָּלַל וּפָרַט בְּמָקוֹם אֶחָד, כְּלָל וּפְרָט הוּא. בְּשַׁבָּת, כְּלָל וְאַחַר־כָּךְ פְּרָט, וּבַעֲבוֹדָה זָרָה, פְּרָט וְאַחַר־כָּךְ כְּלָל. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: לָא שָׁנְיָא בֵּין שֶׁכָּלַל וְאַחַר־כָּךְ פָּרַט, בֵּין שֶׁפָּרַט וְאַחַר כָּךְ כָּלַל, כְּלָל וּפְרָט הוּא. בְּשַׁבָּת כְּלַל בַּעֲבוֹדָתָהּ וּפָרַט בַּעֲבוֹדָתָהּ, וּבַעֲבוֹדָה זָרָה כָּלַל בַּעֲבוֹדָתָהּ וּפָרַט לִמְלֶאכֶת הַגָּבֹהַּ. אָמַר רַבִּי מָנָא: הַבְעָרָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ יָצָאת, הִשְׁתַּחֲוָיָה לְצֹרֶךְ יָצָאת לְלַמֵּד עַל עַצְמָהּ, שֶׁאֵינָהּ מַעֲשֶׂה.

[א] בַּבְלִי! עֲבַרְתְּ שְׁלֹשָׁה נְהָרוֹת כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּלְאַחַר שֶׁטָּרַחְתְּ כָּל כָּךְ 'נִשְׁבַּרְתְּ' וְטָעִיתְ!

[כה.]

וְתֵיא כְּהָדָא דְתָנֵי חִזְקִיָּה (שמות כב, יט): "זֹבֵחַ לָאֱלֹהִים יָחֳרָם", יָצָאת זְבִיחָה לְלַמֵּד עַל הַכֹּל, הִשְׁתַּוָּיָה לְלַמֵּד עַל עַצְמָהּ, שֶׁאֵינָהּ מַעֲשֶׂה. אוֹ חֵלֶף? דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה - מִלַּמֵּד, דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מַעֲשֶׂה - אֵינוֹ מִלַּמֵּד. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה: הַבְעָרָה לְצֹרֶךְ יָצָאת, לְלַמֵּד עַל בָּתֵּי דִינִין שֶׁלֹּא יְהוּ יוֹשְׁבִין בַּשַּׁבָּת, מַה טַעַם? נֶאֱמַר כָּאן (שם לה, ג): "בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם", וְנֶאֱמַר לְהַלָּן (במדבר לה, כט): "וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם לְחֻקַּת מִשְׁפָּט לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם", מַה 'מוֹשָׁבוֹת' שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בָּתֵּי דִינִין, אַף 'מוֹשָׁבוֹת' שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן, בְּבָתֵּי דִינִין הַכָּתוּב מְדַבֵּר.

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבְדּוּמָא: מִכְּיוָן דְּתֵימַר לְצֹרֶךְ יָצָאת, כְּמִי שֶׁיָּצָאת שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ, וְדָבָר שֶׁיָּצָא שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ מְלַמֵּד.

וְכָא חַרְצַנִּין וְזַגִּין בִּכְלָל הָיוּ, וְיָצְאוּ מִן הַכְּלָל, וִיחַלְּקוּ וְלֹא יְצַטְּרְפוּ? אֶלָּא תַּמָּן - כָּלַל בְּמָקוֹם אֶחָד וּפָרַט בְּמָקוֹם אַחֵר, וְכָא כָּלַל וּפָרַט בְּמָקוֹם אֶחָד. וְהָא חַבְרַיָּא אָמְרִי: לָא שָׁנְיָא, בֵּין כָּלַל בְּמָקוֹם אֶחָד וּפָרַט בְּמָקוֹם אַחֵר בֵּין שֶׁכָּלַל וּפָרַט בְּמָקוֹם אֶחָד, כְּלָל וּפְרָט הוּא! אֶלָּא תַּמָּן - כָּלַל וְאַחַר כָּךְ פָּרַט, וְכָא פָּרַט וְאַחַר כָּךְ כָּלַל. וְהָא רַבִּי יוֹסֵי אָמַר: לָא שָׁנְיָה, בֵּין כָּלַל וְאַחַר כָּךְ פָּרַט, בֵּין פָּרַט וְאַחַר כָּךְ כָּלַל - כְּלָל וּפְרָט הוּא! תַּמָּן שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ יָצְאוּ. וְלָמָּה יָצְאוּ? לְמַעֵט הָעֲלִים וְהַלּוּלָבִים. וְהָא תָּנֵי מְשׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (במדבר ו, ד): "מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג לֹא יֹאכֵל", אַף הָעֲלִים וְהַלּוּלָבִים בְּמַשְׁמַע! תַּמָּן לְצֹרֶךְ נִכְלְלוּ, בְּרַם הָכָא שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ נִכְלְלוּ, וְלָמָּה? לְצֵרוּפִין.

אַזְהָרָה לְאוֹכֵל נְבֵלוֹת מִנַּיִן? "לֹא תֹאכְלוּ כָל נְבֵלָה" (דברים יב, כא), עַד כְּדוֹן נְבֵלָה, טְרֵפָה מִנַּיִן? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: "נְבֵלָה" וְ"כָל נְבֵלָה" - לְרַבּוֹת הַטְּרֵפָה. הָאוֹכֵל אֵבֶר מִן הַחַי מִטְּרֵפָה, רַבִּי יַסָּא אָמַר: אִתְפַּלְגוּן רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: חַיָּב שְׁתַּיִם. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. מַה טַּעֲמָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן? "לֹא תֹאכַל כָּל נְבֵלָה" "וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר" (דברים יב, כג). מַה טַּעַם דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ? אָמְרֵי חַבְרִין קָמֵי רַבִּי יוֹסֵי: אָתְיָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ כְּהָדָא דְתָנֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב (שמות כב, ל): "וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ" - אַל תְּהֵא תּוֹלֵשׁ וְאוֹכֵל מִן הַבְּהֵמָה, כְּדֶרֶךְ שֶׁאַתָּה תּוֹלֵשׁ מֵהַקַּרְקַע וְאוֹכֵל. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ לָא סָבַר בִּטְרֵפָה כְּרַבִּי יוֹחָנָן, אֵין יִסְבֹּר כֵּן, שֶׁיְּהֵא חַיָּב שְׁתַּיִם.

[כה:]

אָמַר לוֹן: אֲפִלּוּ דְּיִסְבֹּר כֵּן, לֹא יְהֵא חַיָּב אֶלָּא אַחַת, שָׁנְיָא הִיא שֶׁחָזַר וְכָלַל. הֲתִיבוּן (ויקרא ז, כג): "חֵלֶב לֹא תֹאכֵלוּ", "וְדָם לֹא תֹאכְלוּ" (שם, כו), וּכְתִיב (שם ג, יז): "כָּל חֵלֶב וְכָל דָּם לֹא תֹאכֵלוּ". מֵעַתָּה מִכְּיוָן שֶׁחָזַר וְכָלַל, לֹא יְהֵא חַיָּב אֶלָּא אַחַת?! אָמַר לוֹן: אִלּוּ הָיָה כְתִיב 'חֵלֶב וְדָם' יָאוּת, לֵית כְּתִיב אֶלָּא: "כָּל חֵלֶב וְכָל דָּם" -

לְחַיֵּב עַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְהָא כְתִיב (בַּמִּדְבָּר ו, ג): "וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה", וּכְתִיב (שָׁם, ד): "מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג לֹא יֹאכַל", מֵעַתָּה מִכֵּיוָן שֶׁחָזַר וְכָלַל, לֹא יְהֵא חַיָּב אֶלָּא אַחַת! אֲמַר לוֹן: אֵין הָדָא כְתִיב 'מֵחַרְצַנִּים וְזָג', יָאוּת, לֵית כְּתִיב אֶלָּא "מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג" – לְחַיֵּב עַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

רַבִּי יוֹסֵי אֲמַר לְחַבְרַיָּא: הֲווֹ יָדְעִין דְּאִתְפַּלְגוּן רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ: אֶבֶר מִן הַחַי שֶׁחֲלָקוֹ וַאֲכָלוֹ – דִּבְרֵי הַכֹּל פָּטוּר. מַה פְּלִיגִין? בְּשֶׁחֲלָקוֹ בְּפִיו וַאֲכָלוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן עָבַד פִּיו כְּלִפְנִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ עָבַד פִּיו כְּלַחוּץ. אָמְרִין לֵיהּ: אַתְּ מָה אָמַר? אֲמַר לוֹן: אֲנָה אָמְרִי לְכוֹן הָרֵי עוֹלָם פְּלִיגִין, וְאַתּוּן אָמְרִין אָכֵן?! אֵין כֵּנִי: אֲפִלּוּ חֲלָקוֹ בַּחוּץ וַאֲכָלוֹ – יְהֵא חַיָּב, לָמָּה? דֶּרֶךְ אֲכִילָה הִיא.

נִמְלָה שֶׁחֲלָקָהּ בְּפִיו וַאֲכָלָהּ, תַּפְלוּגְתָּא דְּרַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רַבִּי מְיַשָּׁא שְׁאַל לְרַבִּי זְעֵירָא: עֲנָבָה שֶׁחֲלָקָהּ בְּפִיו וַאֲכָלָהּ, תַּפְלוּגְתָּא דְּרַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ? אֲמַר לֵהּ: תַּמָּן דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אִסּוּר וְטֻמְאָה, מָקוֹם שֶׁבָּטְלָה טֻמְאָתוֹ – בָּטְלָה אִסּוּרוֹ, בְּרַם הָכָא, יֵשׁ כָּאן אִסּוּר וְאֵין כָּאן טֻמְאָה.

רַבִּי בָּא בְּרַבִּי מַמָּל בָּעֵי:

[כו.]

כַּזַּיִת מַצָּה שֶׁחֲלָקוֹ בְּפִיו וַאֲכָלוֹ, תַּפְלוּגְתָּא דְּרַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ? אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי בוּן: בְּכָל מָקוֹם לֹא נֶהֱנָה חִכּוֹ כַּזַּיִת?! רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִי: רַבִּי נִיסָּא שְׁאַל: פְּרִידִים שֶׁל רִמּוֹן שֶׁל עָרְלָה שֶׁחֲלָקוֹ בְּפִיו וַאֲכָלוֹ, תַּפְלוּגְתָּא דְּרַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ? מָה אֲנַן קַיְמִין? אִי מִשּׁוּם מַשְׁקֶה, כְּבָר תְּנִינַן: אֵין מְטַמֵּא מִשָּׁם מַשְׁקֶה, אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים! רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִי: תִּפְתֵּר שֶׁבְּלָעָן.

טְרָפָה שֶׁעֲשָׂאָהּ נְבֵלָה, רַבִּי יַסָּא בַּר בְּרַתֵּיהּ דְּרַבִּי יַסָּא בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה: אִתְפַּלְגוּן רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ, רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אוֹמֵר: חַיָּב שְׁתַּיִם. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי יוֹסֵי קֳמֵי רַבִּי יוֹסֵי: וְדָא מְסַיְּעָא לְרַבִּי יוֹחָנָן (וַיִּקְרָא יז, טו): "וְכָל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל כָּל נְבֵלָה", מַה תַּלְמוּד לוֹמַר "וּטְרֵפָה"? אִם טְרֵפָה חַיָּה, וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר נְבֵלָה! אִם טְרֵפָה מֵתָה, הֲרֵי הִיא בִּכְלָל נְבֵלָה, וְיֵימַר נְבֵלָה הִיא!

רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה קֳמֵי רַבִּי יוֹחָנָן (וַיִּקְרָא כ, כה): "וְלֹא תְשַׁקְּצוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף", וַהֲלֹא אֵין לְךָ מְטַמֵּא אֶלָּא שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים בִּלְבַד? אֶלָּא כְּשֶׁעוֹר טוּמְאוֹתֵיהֶן כָּךְ הוּא שִׁעוּר אֲכִילָתָן. הָתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר: הֲרֵי אֵיבְרֵי בְּהֵמָה טְהוֹרִין, מְטַמְּאִין כָּל שֶׁהֵן וַאֲכִילָתָן כַּזַּיִת! וְקִבְּלָהּ. מַהוּ 'וְקִבְּלָהּ'? כְּאֶנָּשׁ דְּאָמַר בַּעַל דִּינָא קַבֵּלְהּ. חִיָּה בַּר בָּא אָמַר: "לֹא תֹאכְלוּ כָל נְבֵלָה", הַתּוֹרָה הִשְׁוָוֹת כָּל הָאֲכִילוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה כְּאַחַת. הָתִיב רַבִּי חֲנִינָה: הֲרֵי שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים מְטַמְּאִין בִּכְעֲדָשָׁה, וַאֲכִילָתָן כַּזַּיִת, בֵּין לַדָּם בֵּין לַבָּשָׂר!

[כו:]

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר סוֹסַרְטִי בָּעֵי: מֵעַתָּה, הָאוֹכֵל אֵבֶר מִן הַחַי מִן הַטְּהוֹרִין יְהֵא חַיָּב שְׁתַּיִם: מִשּׁוּם "לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבֵלָה", וּמִשּׁוּם "לֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר"! וּמְשִׁיבִין טְהוֹרִין עַל הַטְּמֵאִים?! וְכִי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לֹא הֵשִׁיב טְהוֹרִין עַל הַטְּמֵאִים?! מֵעַתָּה, הָאוֹכֵל אֵבֶר מִן הַחַי מִן הַטְּמֵאִין יְהֵא חַיָּב שָׁלֹשׁ: מִשּׁוּם "לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבֵלָה", וּמִשּׁוּם "לֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר", וּמִשּׁוּם (דְּבָרִים יד, ח): "וּמִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ"?!

רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה: אָכַל חֲמִשָּׁה נְמָלִים כְּאַחַת בְּהֶעְלֵם אֶחָד, חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת מִשּׁוּם בְּרִיָה. רְסָסָן וְאָכָלָן, אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. וְהוּא שֶׁיְּהֵא בָּהֶן כַּזַּיִת. אָכַל מִן הָרִיסּוּסִין וְיֵשׁ בָּהֶן כַּזַּיִת - חַיָּב. אָכַל מִן הָרִיסּוּסִין כַּזַּיִת וּנְמָלָה - חַיָּב שְׁתַּיִם. אֵין כְּנִי, אָכַל מִן הָרִיסּוּסִין פָּחוֹת מִכַּזַּיִת וְהִשְׁלִים לָהֶם נְמָלָה - חַיָּב שְׁתַּיִם. אֵין כְּנִי, אָכַל נְמָלָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כַּזַּיִת - חַיָּב שְׁתַּיִם.

אַף בְּצֵרוּפֵי נָזִיר כֵּן: אָכַל מִן הַצֵּרוּפִין וְיֵשׁ בָּהֶן כַּזַּיִת - חַיָּב. אָכַל מִן הַצֵּרוּפִין כַּזַּיִת וַעֲנָבָה - חַיָּב שְׁתַּיִם. אֵין כְּנִי, אָכַל עֲנָבָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כַּזַּיִת - חַיָּב שְׁתַּיִם.

רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל הָאִסּוּרִין, מִצְטָרְפִין לִלְקוֹת עֲלֵיהֶן. כַּזַּיִת וּנְמָלָה - חַיָּב שְׁתַּיִם. אֵין כְּנִי, אָכַל מִן הָאִסּוּרִין פָּחוֹת מִכַּזַּיִת וְהִשְׁלִים לָהֶן נְמָלָה - חַיָּב שְׁתַּיִם.

רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: וּלְאִסּוּר, מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ בְּבָצָל כְּאִלּוּ בְּקַפְלוֹט.

וְאָתְיָא כַּיי דַּמַר רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה: נְבֵלָה שֶׁבִּטְלָה בְּשִׁחוּטָה, בָּטֵל מַגָּעָהּ דְּבַר תּוֹרָה. רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל נוֹתְנֵי טְעָמִים, אֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיִּטְעֹם

[כז.]

טַעַם מַמָּשׁוֹ שֶׁל אִסּוּר. הוֹתִיב רַבִּי חִיָּא בַּר יוֹסֵף קָמֵי רַבִּי יוֹחָנָן: הֲרֵי בָּשָׂר בְּחָלָב וְלֹא טָעַם טַעַם מַמָּשׁוֹ שֶׁל אִסּוּר, וְאַתְּ אָמַר לוֹקֶה! וְקִבְּלָהּ. וְאָמַר רַבִּי בּוּן בַּר חִיָּה קָמֵי רַבִּי זְעֵירָא: מַאי 'וְקִבְּלָהּ'? כְּאֶנָּשׁ דְּאָמַר בַּעַל דִּינֵהּ קִבְּלֵהּ.

רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל נוֹתְנֵי טְעָמִים אֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶן, חוּץ מִנּוֹתְנֵי טְעָמִין שֶׁל נָזִיר. אָמַר רַבִּי זְעֵירָא: כָּל נוֹתְנֵי טְעָמִים - אֵין לוֹקִין עֲלֵיהֶן, עַד שֶׁיִּטְעֹם טַעַם מַמָּשׁוֹ שֶׁל אִסּוּר, וּבְנָזִיר - אֲפִלּוּ לֹא טָעַם טַעַם מַמָּשׁוֹ שֶׁל אִסּוּר. אָמַר רַבִּי בָּא בַּר מַמָּל: כָּל נוֹתְנֵי טְעָמִים - אֵין אִסּוּר וְהֶתֵּר מִצְטָרְפִין, וּבְנָזִיר - אִסּוּר וְהֶתֵּר מִצְטָרְפִין.

מַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְדֵין, מַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לְרַבִּי זְעֵירָא: כַּזַּיִת יַיִן שֶׁנָּפַל לְקִדָּרָה, וְאָכַל מִמֶּנָּה כַּזַּיִת - פָּטוּר עַד שֶׁיֹּאכַל כֻּלָּהּ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי בָּא בַּר מַמָּל, מִכֵּיוָן שֶׁאָכַל מִמֶּנָּה כַּזַּיִת יְהֵא חַיָּב!

מַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לְרַבִּי בָּא בַּר מַמָּל: מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ו, ג): "וְכָל מִשְׁרַת

עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל", וְכִי מַה הִנִּיחַ הַכָּתוּב שֶׁלֹּא אָמַר? אֶלָּא לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם, ד): "מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג לֹא יֹאכֵל", וּכְתִיב (שָׁם, ג): "מַיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר", מַה תַּלְמוּד לוֹמַר "וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה"? אֶלָּא שֶׁאִם שָׂרָה עֲנָבִים בַּמַּיִם, וְשָׂרָה פִּתּוֹ בָּהֶן, וְיֵשׁ בָּהֶן כְּדֵי לְצָרֵף כַּזַּיִת - חַיָּב, מִכָּן אַתָּה דָּן לְכָל הָאִסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה: וּמָה הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן, שֶׁאֵין אִסּוּרוֹ אִסּוּר עוֹלָם וְאֵין אִסּוּרוֹ אִסּוּר הֲנָיָה, וְיֵשׁ לוֹ הֶתֵּר אַחַר אִסּוּרוֹ, עָשָׂה בּוֹ טַעַם כָּעִקָּר - שְׁאָר אִסּוּרִין שֶׁבַּתּוֹרָה, שֶׁאִסּוּרָן אִסּוּר עוֹלָם וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָיָה, וְאֵין לָהֶן הֶתֵּר אַחַר אִסּוּרָן, דִּין הוּא שֶׁנַּעֲשֶׂה בָּהֶן טַעַם כָּעִקָּר! מִכָּן לָמְדוּ חֲכָמִים לְכָל נוֹתְנֵי טְעָמִין שֶׁהֵן אֲסוּרִין. וְקַשְׁיָא עַל דְּרַבִּי זְעֵירָא, בְּכָל אֲתַר אַתְּ אָמַר עַד שֶׁיִּטְעֹם, וְכָא אַתְּ אָמַר אֲפִלּוּ לֹא טַעַם!

מִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה עַד שֶׁיִּשְׁתֶּה רְבִיעִית יַיִן - דַּהֲווֹן דָּרְשִׁין "שֵׁכָר" מַה "שֵׁכָר" שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן רְבִיעִית, אַף כָּאן רְבִיעִית. חָזְרוּ לוֹמַר "לֹא יֹאכֵל" "לֹא יִשְׁתֶּה" - מָה אֲכִילָה כַּזַּיִת, אַף שְׁתִיָּה כַּזַּיִת.

רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: אֲפִלּוּ שָׂרָה פִּתּוֹ בְּיַיִן וְיֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לְצָרֵף כַּזַּיִת - חַיָּב. אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה: וְהוּא דְּשַׁרְיֵיהּ בְּכַזַּיִת יַיִן.

רַבִּי אִימִּי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: כּוֹס מָזוּג, אֵין לוֹקִין עָלָיו. הָדָא דְאַתְּ אָמַר, בְּשֶׁלֹּא הִתְרוּ בּוֹ מִשּׁוּם 'מִשְׁרָה', אֲבָל אִם הִתְרוּ בּוֹ מִשּׁוּם 'מִשְׁרָה', לָא בְדָא. כְּתִיב (שָׁם): "וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה" - אֵין לִי אֶלָּא מִשְׁרַת עֲנָבִים, מִשְׁרַת חֲצָרִים מִנַּיִן? תַּלְמוּד לוֹמַר

[כז:]

"מִשְׁרַת" "וְכָל מִשְׁרַת" - לְרַבּוֹת כָּל הַמִּשְׁרָיוֹת לְמִשְׁרָה.

מִשְׁרַת יַיִן בְּיַיִן מִצְטָרְפִין. מִשְׁרַת עֲנָבִים בָּעֲנָבִים מִצְטָרְפִין. מִשְׁרַת עֲנָבִים בְּיַיִן, מַהוּ שֶׁיִּצְטָרְפוּ?

אָכַל חֲצִי זַיִת יַיִן וַחֲצִי זַיִת מִשְׁרָה - אֵינוֹ חַיָּב. זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ - פָּטוּר. מִפְּנֵי שֶׁצָּרַף חַיָּב. אָכַל כַּזַּיִת יַיִן וְכַזַּיִת מִשְׁרָה - אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ - חַיָּב שְׁתַּיִם. מִפְּנֵי שֶׁצָּרַף לֹא יְהֵא חַיָּב אֶלָּא אַחַת.

הֲלָכָה ב: מַתְנִיתִין: וְחַיָּב עַל הַיַּיִן בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְעַל הָעֲנָבִים בִּפְנֵי עַצְמָן, וְעַל הַחַרְצַנִּים בִּפְנֵי עַצְמָן, וְעַל הַזָּגִין בִּפְנֵי עַצְמָן. רַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיֹּאכַל שְׁנֵי חַרְצַנִּין וְזוּגָן. אֵילּוּ הֵן הַחַרְצַנִּים וְאֵילּוּ הֵן הַזָּגִין? הַחַרְצַנִּים אֵלּוּ הַחִיצוֹנִים, וְהַזָּגִין אֵלּוּ הַפְּנִימִיִּין, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שֶׁלֹּא תִּטְעֶה: כְּזוּג[ב] שֶׁל בְּהֵמָה, הַחִיצוֹן זוֹג וְהַפְּנִימִי עִינְבוּל.

גְּמָרָא: כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר ו, ג): "וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל", מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר "עֲנָבִים" אֵין אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁהֵן לַחִין? מַה תַּלְמוּד לוֹמַר "עֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים"? לְחַיֵּב עַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְאָתְיָא כְּהָדָא דְתָנֵי חִזְקִיָּה: מָה אִם

[ב] פַּעֲמוֹן הַתָּלוּי בְּצַוָּאר בְּהֵמָה.

בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא עָשָׂה פְּסֹלֶת פְּרִי כִּפְרִי, עָשָׂה לַחִים כִּיבֵשִׁים, כָּאן שֶׁעָשָׂה פְּסֹלֶת פְּרִי כִּפְרִי, אֵינוֹ דִּין שֶׁנַּעֲשָׂה לַחִין כִּיבֵשִׁין?! מַה תַּלְמוּד לוֹמַר "לַחִים וִיבֵשִׁים" - לְחַיֵּב עַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

וְאָתְיָא כְּהֶהִיא דְּאָמַר רַבִּי הִלָּא (דְּבָרִים כד, ו): "לֹא יַחֲבֹל רֵחַיִם וָרָכֶב", מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר "רֶכֶב", אֵין אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁהָרֵיחַיִם בִּכְלָל?! מַה תַּלְמוּד לוֹמַר "רֵחַיִם וָרָכֶב"? לְחַיֵּב עַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעַל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

"לַחִים" - לְרַבּוֹת אֶת הַבֹּסֶר, "לַחִים" - לְרַבּוֹת אֶת הַסְּמָדַר. מַתְנִיתָא דְּרַבִּי יוֹסֵי, דְּרַבִּי יוֹסֵי אָמַר: סְמָדַר אָסוּר בְּנָזִיר מִפְּנֵי שֶׁהוּא פְּרִי.

יֵשׁ אוֹכֵל אָשְׁכּוֹל, וְחַיָּב: מִשּׁוּם עֲנָבִים לַחִים, וִיבֵשִׁים, וְחַרְצַנִּים, וְזַגִּין. שְׂרָיָיו - לְשֵׁם מִשְׁרָה. סְחָטוֹ - לְשֵׁם יַיִן. וְהִתְרוּ בּוֹ מִשּׁוּם "מִכֹּל אֲשֶׁר יֵצֵא מִגֶּפֶן הַיַּיִן" וְגוֹ'.

אָמַר רַבִּי בָּא בַּר אַחָא: טַעְמָא דְּרַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מִשּׁוּם בְּרִיָּה. וְתָנֵי חַרְצַנִּים וְזַגִּין, לְהָבִיא אֶת הַשְּׁלֹשׁ[ג] שֶׁבְּנָתִים. וְהָא תָנֵי בְּשֵׁם רַבִּי לְעָזָר: "מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן" - אַף הָעֶלִין וְהַלּוּלָבִין בְּמַשְׁמַע. רַבִּי לְיֵעֶזֶר כְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר: פֶּרֶט וּכְלָל, הַכֹּל בִּכְלָל. וּדְרוּבָּה מִן דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל, דּוּ אָמַר, אֲפִלּוּ פֶּרֶט וּכְלָל וּפֶרֶט, הַכֹּל בִּכְלָל. לְאֵיזֶה דָּבָר נֶאֱמַר חַרְצַנִּין וְזַגִּין? לְהָבִיא הַשְּׁלֹשׁ שֶׁבְּנָתִים.

[כח.]

מַה טַּעַם דְּרַבִּי יוֹסֵי? אָכַל חֲצִי זַיִת חַרְצַנִּים וְזַגִּין מֵעֲנָבָה אַחַת, עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה - חַיָּב, עַל דַּעְתַּיְהוּ דְּרַבָּנִין - פָּטוּר. מַה טַּעַם דְּרַבִּי יוּדָה? אָכַל כַּזַּיִת חַרְצַנִּים וְזַגִּין מִשְּׁתֵּי עֲנָבוֹת, עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה - אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת, עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנִין - חַיָּב שְׁתַּיִם. אָמַר רַבִּי אָבוּן: אָתְיָא דְּרַבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה כְּרַבִּי יוֹסֵי. אֵין תֵּימַר כְּרַבִּי יוּדָה, אָכַל כַּזַּיִת שְׁנֵי חַרְצַנִּין וְזוּגָן!

הֲלָכָה ג: מַתְנִיתִין: סְתָם נְזִירוּת שְׁלוֹשִׁים יוֹם, גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְּחוּהוּ לִסְטִין - סוֹתֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם. נָזִיר שֶׁגִּלַּח בֵּין בְּזוֹג בֵּין בְּתַעַר, אוֹ שֶׁסִּפְּסֵף, כָּל שֶׁהוּא - חַיָּב. נָזִיר חוֹפֵף וּמְפַסְפֵּס, אֲבָל לֹא סוֹרֵק. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: לֹא יָחֹף בָּאֲדָמָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַשֶּׁרֶת אֶת הַשַּׂעַר.

גְּמָרָא: כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר ו, ה): "תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ", הָא עָבַר חַיָּב. "גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ" - כַּמָּה הוּא גְּדוּל שֵׂעָר? שְׁלֹשִׁים יוֹם.

עַד כְּדוֹן נָזִיר טָהוֹר, נָזִיר טָמֵא? "וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ" (שָׁם, ט), מַה תַּלְמוּד לוֹמַר "בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ"?! מִכָּן שֶׁהוּא חוֹזֵר וּמְגַלֵּחַ. "וְגִלַּח" - כֻּלּוֹ וְלֹא מִקְצָתוֹ. מִכָּן שֶׁאִם שִׁיֵּר שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת לֹא עָשָׂה כְּלוּם.

"תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ" - אֵין לִי אֶלָּא תַּעַר, מִנַּיִן לְרַבּוֹת אֶת הַמִּסְפֵּסֵף וְאֶת

[ג] גּוּף הָעֵנָב, שֶׁהוּא הַדָּבָר הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבֵּין הַחַרְצַנִּים לְזַגִּין

הַמִּסְפָּרִים כִּבְתַעַר? תַּלְמוּד לוֹמַר: ״לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ״ –

[כח:]

כָּל הַמַּעֲבִירִין בְּמַשְׁמַע. מִכָּן שֶׁאֵינוֹ סוֹתֵר בּוֹ אֶלָּא תַּעַר בִּלְבַד. רַבִּי בָּא בַּר מַמָּל וְרַבִּי אִילָא בְּעוֹן קָמֵי רַבִּי יַסָּא: לֹא יִסְתְּרוּ בּוֹ שְׁלֹשִׁים, אֲבָל יִסְתְּרוּ בּוֹ שִׁבְעָה? לֹא, בְּשֶׁאֵינוֹ סוֹתֵר בּוֹ לֹא שִׁבְעָה וְלֹא שְׁלֹשִׁים. אֵין תֵּימַר לֹא יִסְתְּרוּ בּוֹ שְׁלֹשִׁים - מַה בֵּין נָזִיר טָהוֹר מַה בֵּין נָזִיר טָמֵא? תָּנֵי קַל וָחֹמֶר בְּנָזִיר טָהוֹר, תָּנֵי קַל וָחֹמֶר בְּנָזִיר טָמֵא: קַל בְּנָזִיר טָהוֹר - שֶׁאֵינוֹ סוֹתֵר אֶלָּא בְּתַעַר, וָחֹמֶר - שֶׁהוּא סוֹתֵר בּוֹ שְׁלֹשִׁים. קַל בְּנָזִיר טָמֵא - שֶׁהוּא סוֹתֵר בּוֹ שִׁבְעָה, וָחֹמֶר - שֶׁבְּכֻלָּן סוֹתְרִין בּוֹ. אֵן תֵּימַר לֹא יִסְתְּרוּ בּוֹ שְׁלֹשִׁים, מַה שָּׁנֵי בֵּין נָזִיר טָהוֹר לְנָזִיר טָמֵא? אִית דְּבָעֵי מֵימַר: לֹא שָׁנֵי בֵּין בְּמִסְפָּרִים לִבְתַעַר, וְנָזִיר טָהוֹר כְּרַבִּי אֶלְעָזָר.

תַּמָּן תְּנִינַן: שְׁלֹשָׁה מְגַלְּחִין וְתִגְלַחְתָּן מִצְוָה: הַנָּזִיר, וְהַמְּצֹרָע, וְהַלְוִיִּם. וְכֻלָּן שֶׁגִּלְּחוּ שֶׁלֹּא בְתַעַר, אוֹ שֶׁשִּׁירוּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת - לֹא עָשׂוּ כְלוּם. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: מַתְנִיתָא בְּנָזִיר טָמֵא, אֲבָל בְּנָזִיר טָהוֹר, כֵּיוָן שֶׁגִּלַּח רֹב רֹאשׁוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בְתַעַר - יָצָא. רַבִּי אַמִּי בַּהֲדָא רַבִּי אֶלְעָזָר בָּעֵי: כָּל עַצְמוֹ אֵינוֹ קָרוּי תַּעַר אֶלָּא בְּנָזִיר טָהוֹר: ״תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֹאת הַיָּמִם״ - הָא אִם הִשְׁלִים צָרִיךְ תַּעַר! דִּלְמָא לָא אִתְאֲמְרַת אֶלָּא בְּנָזִיר טָמֵא בִּשְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לְרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא: נְהִיר אַתְּ דַּהֲוֵיתוֹן קָיְמִין בְּנָזִיר, וְאָמְרִינַן לָא שָׁנְיָה בֵּין בְּמִסְפָּרִים לִבְתַעַר, וְאָמַר רַבִּי לְעָזָר: מַתְנִיתָא בְּנָזִיר טָמֵא. נָזִיר טָהוֹר לָמָּה לֹא? נָזִיר טָהוֹר מְגַלֵּחַ לְאַחַר זְרִיקָה, כֵּיוָן שֶׁקִּדַּשׁ נִזְרוֹ בְּדָם, שָׁלְמָה נִזְרוֹ וּכְנָשׁוּר הוּא.

אַתְּ אָמַר בְּנָזִיר טָהוֹר רֹב רֹאשׁוֹ מְעַכֵּב בּוֹ. גִּלַּח שְׁלִישׁוֹ,

[כט.]

לֹא הִסְפִּיק לְגַלְּחוֹ עַד שֶׁגָּדַל כֻּלּוֹ, מְגַלֵּחַ הַשְּׂאָר וְדַיּוֹ? אוֹ צָרִיךְ לְגַלֵּחַ אֶת כֻּלּוֹ?

אַתְּ אָמַר בְּנָזִיר טָמֵא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת מְעַכְּבוֹת בּוֹ, שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת סוֹתְרוֹת בּוֹ, וְדִכְוָתָהּ בְּנָזִיר טָהוֹר, שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת מְעַכְּבוֹת בּוֹ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת סוֹתְרוֹת בּוֹ? אָמַר רַבִּי יוֹסֵה בְּרַבִּי בוּן: וְכֵן הִיא. וְתָנֵי כֵּן: רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי שִׁמְעוֹן: כְּשֵׁם שֶׁשְּׁתֵּי שְׂעָרוֹת מְעַכְּבוֹת בּוֹ, כָּךְ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת סוֹתְרוֹת בּוֹ.

רַבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי: וְגִלַּח אֶת כֻּלּוֹ וְשִׁיֵּר בּוֹ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וְהָיָה בָּהֶן כְּדֵי לָכֹף רֹאשׁוֹ לְעִקָּרוֹ שְׁתֵּי פְּעָמִים וְגִלַּח מֵהֶן פַּעַם אַחַת, מֵאַחַר שֶׁגִּלַּח כְּדֵי סִימָן - יָצָא, אוֹ מֵאַחַר שֶׁשִּׁיֵּר כְּדֵי סִימָן - לֹא יָצָא?

רַבִּי אִילָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל אָמַר קָמֵי רַבִּי יוֹסֵי: לְמַלְקוּת אַחַת, לְעִכּוּב שְׁתַּיִם, לִסְתִירָה שָׁלֹשׁ. אָמַר לֵיהּ: אַף לְמַלְקוּת שְׁתַּיִם. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי יוֹסֵי: ׳וְהוּא שֶׁסִּפְסֵף כָּל שֶׁהוּא - חַיָּב׳. אָמַר רַבִּי אַבָּא בַּר מַמָּל: פָּתַר לֵהּ רַבִּי יַסָּא, כָּל שֶׁהוּא מִזֶּה וְכָל שֶׁהוּא מִזֶּה.

מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי אִילָא: יֵשׁ תּוֹלֶשׁ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת חַיָּב עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם אַרְבָּעָה לָאוִין: מִשֵּׁם נָזִיר, מִשֵּׁם מְצֹרָע, מִשֵּׁם יוֹם־טוֹב, מִשֵּׁם מַקִּיף! לְלָאוִין אֲתִינַן מְתְנֵי, אֲבָל לְמַלְקוּת - לוֹקִין אֲפִלּוּ עַל אַחַת. אִית תַּנֵּי תָנֵי: מְפַסְפְּסִין בְּקַלִּיקִין, וְאִית תַּנֵּי תָנֵי: אֵין מְפַסְפְּסִין. אָמַר רַב חִסְדָּא: מַאן דְּאָמַר מְפַסְפְּסִין - בְּבְרִיא, מַאן אָמַר אֵין מְפַסְפְּסִין - בְּתָשׁ.

הֲלָכָה ד: מַתְנִיתִין: נָזִיר שֶׁהָיָה שׁוֹתֶה בְּיַיִן כָּל הַיּוֹם, אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. אָמְרוּ לוֹ ׳אַל תִּשְׁתֶּה׳, ׳אַל תִּשְׁתֶּה׳, וְהוּא שׁוֹתֶה - חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הָיָה מְגַלֵּחַ כָּל הַיּוֹם, אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. אָמְרוּ לוֹ ׳אַל תְּגַלַּח׳, ׳אַל תְּגַלַּח׳ וְהוּא מְגַלֵּחַ - חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הָיָה מְטַמֵּא לַמֵּתִים כָּל הַיּוֹם, אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת. אָמְרוּ לוֹ ׳אַל תְּטַמֵּא׳, ׳אַל תְּטַמֵּא׳, וְהוּא מְטַמֵּא - חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

גְּמָרָא: נָזַר וְהוּא בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: מַתְרִין בּוֹ עַל הַיַּיִן וְעַל הַתִּגְלַחַת. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: מֵאַחַר שֶׁאֵין מַתְרִין בּוֹ עַל הַטֻּמְאָה, אֵין מַתְרִין בּוֹ עַל הַיַּיִן. גר״ש כו׳ הי״ל בפר״ק ג׳.

הָיוּ לְפָנָיו צְלוֹחִיּוֹת שְׁתַּיִם, אַחַת שֶׁל מַיִם וְאַחַת שֶׁל יַיִן, נָטַל וְשָׁתָה אוֹתָהּ שֶׁל מַיִם, אָמְרוּ לוֹ: ׳הֱוֵי יוֹדֵעַ, מִשֶּׁאַתְּ שׁוֹתֶה שֶׁל מַיִם, אַתְּ שׁוֹתֶה שֶׁל יַיִן, וְיֵשׁ בָּהּ עֲשָׂרָה זֵיתִים וְאַתָּה מִתְחַיֵּב עֲשָׂרָה מַלְקִיּוֹת׳, אֵינוֹ מְקַבֵּל הַתְרָיָה בַּדַּעַת הַזֹּאת. אֲבָל אִם הָיְתָה צְלוֹחִית אַחַת שֶׁל יַיִן, וְהִתְחִיל לִשְׁתּוֹת בָּהּ, אָמְרוּ לוֹ: ׳תְּהֵא יוֹדֵעַ מַה שֶּׁאַתְּ אוֹכֵל כֻּלּוֹ וְיֵשׁ בָּהּ עֲשָׂרָה זֵיתִים, וְאַתָּה מִתְחַיֵּב עֲשָׂרָה מַלְקִיּוֹת׳, מְקַבֵּל הַתְרָיָה בַּדַּעַת הַזֹּאת.

[כט:]

הַזֹּאת. הָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי שַׁפּוּדִין, אַחַת שֶׁל שְׁחוּטָה וְאַחַת שֶׁל נְבֵלָה, נָטַל לֶאֱכֹל אוֹתָהּ שֶׁל שְׁחוּטָה, אָמְרוּ לוֹ: ׳תְּהֵא יוֹדֵעַ מַה שֶּׁאַתָּה אוֹכֵל שֶׁל שְׁחוּטָה, אִם אַתְּ אוֹכֵל אֶת הַנְּבֵלָה וְיֵשׁ בָּהּ עֲשָׂרָה זֵיתִים, וְאַתָּה מִתְחַיֵּב עָלֶיהָ עֲשָׂרָה מַלְקִיּוֹת׳, אֵינוֹ מְקַבֵּל הַתְרָיָה בַּדַּעַת הַזֹּאת. אֲבָל אִם הָיָה שְׁפוּד אֶחָד שֶׁל נְבֵלָה, הִתְחִיל לֶאֱכֹל בּוֹ, אָמְרוּ לוֹ: ׳תְּהֵא יוֹדֵעַ, מַה שֶּׁאַתְּ אוֹכֵל כֻּלּוֹ וְיֵשׁ בָּהּ עֲשָׂרָה זֵיתִים, וְאַתָּה מִתְחַיֵּב עֲשָׂרָה מַלְקִיּוֹת׳, מְקַבֵּל הַתְרָיָה בַּדַּעַת הַזֹּאת.

הֲלָכָה ה: מַתְנִיתִין: שְׁלֹשָׁה מִינִים אֲסוּרִין בַּנָּזִיר: הַטֻּמְאָה, וְהַתִּגְלַחַת, וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן. חֹמֶר בְּטֻמְאָה וּבְתִגְלַחַת מִבַּיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן, שֶׁהַטֻּמְאָה וְהַתִּגְלַחַת סוֹתְרִים, וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן אֵינוֹ סוֹתֵר. חֹמֶר בְּיוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן מִבְּטוּמְאָה וּמִבְּתִגְלַחַת, שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן לֹא הֻתַּר מִכְּלָלוֹ, וְהַטֻּמְאָה וְהַתִּגְלַחַת הֻתְּרוּ מִכְּלָלָן, בְּתִגְלַחַת מִצְוָה וּבְמֵת מִצְוָה. חֹמֶר בְּטֻמְאָה מִן הַתִּגְלַחַת, שֶׁהַטֻּמְאָה סוֹתֶרֶת אֶת הַכֹּל וְחַיָּבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן, וְהַתִּגְלַחַת אֵינָהּ סוֹתֶרֶת אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן.

גְּמָרָא: הַטֻּמְאָה דִּכְתִיב (במדבר ו, ו): ״כָּל יְמֵי הַזִּירוֹ לַיי עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא״, תִּגְלַחַת דִּכְתִיב (שם, ה): ״כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ״, הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן

דִּכְתִיב (שָׁם, ד): ״מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן״ וְגוֹ׳.

חַמֶּר בְּטָמְאָה וּבְתִגְלַחַת מִבַּיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן - הַטָּמְאָה דִּכְתִיב: ״כָּל יְמֵי הַזִּירוֹ לַיְיָ״, וְהַתִּגְלַחַת דִּכְתִיב: ״וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ״.

חַמֶּר בַּיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן מִבְּטוּמְאָה וּבְתִגְלַחַת - הֲוֹון בָּעֵיי מֵימַר בְּאַרְבָּעָה כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן, אֲבָל אִם אָמַר ׳שְׁבוּעָה שֶׁאֶשְׁתֶּה וְנָזַר - יִשְׁתֶּה. אַתָּא מֵימַר, לֹא יִשְׁתֶּה.

הֶתֵּר בְּתִגְלַחַת מִצְוָה - לֹא סוֹף דָּבָר כְּדֵי לְטַהֵר מִנִּגְעוֹ, אֶלָּא כְּדֵי לִתֵּן סִימָן לְנִתְקוֹ, וְלֵידַע אִם פָּשָׂה וְאִם לֹא פָּשָׂה.

וּבְמֵת מִצְוָה - הָדָא הִיא דִּתְנִינַן: ׳הָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ וּמָצְאוּ מֵת מִצְוָה׳.

חַמֶּר בְּטָמְאָה מִבְּתִגְלַחַת - הַטָּמְאָה דִּכְתִיב: ״וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ״... ״וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן שְׁנָתוֹ לְאָשָׁם״.

חַמֶּר בְּתִגְלַחַת, שֶׁעָשָׂה בָהּ הַמְגַלֵּחַ כַּמִּתְגַּלֵּחַ, וְהַטָּמֵא לֹא עָשָׂה בָהּ הַמְטַמֵּא כַּמִּטַּמֵּא.

הֲלָכָה ו: מַתְנִיתִין: תִּגְלַחַת הַטָּמְאָה כֵּיצַד? הָיָה מַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי, וּמְגַלֵּחַ בַּשְּׁבִיעִי, וּמֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בַּשְּׁמִינִי. וְאִם גִּלַּח בַּשְּׁמִינִי, מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בּוֹ בַּיּוֹם, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה. אָמַר לוֹ רַבִּי טַרְפוֹן: מַה בֵּין זֶה לְמִצְרָע? אָמַר לוֹ: שֶׁזֶּה טָהֳרָתוֹ תְלוּיָה בְיָמָיו, וְזֶה טָהֳרָתוֹ תְלוּיָה בִּתְגַלַּחְתּוֹ. אֵינוֹ מֵבִיא אֶת קָרְבְּנוֹתָיו אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה מְעֹרָב שֶׁמֶשׁ.

[ל.]

גְּמָרָא: כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר ו, יב): ״וְהִזִּיר לַיְיָ אֶת יְמֵי נִזְרוֹ״ - מִיּוֹם הַבָּאַת קָרְבְּנוֹתָיו, דִּבְרֵי רַבִּי. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשְּׁעַת תִּגְלַחְתּוֹ. רַבִּי זְעֵירָא בְּשֵׁם רַב הוֹשַׁעְיָה, רַבִּי חִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מַה פְּלִיגִין? בְּשֶׁגִּלַּח בִּשְׁבִיעִי, וְהֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בַּשְּׁמִינִי. אֲבָל אִם גִּלַּח בַּשְּׁמִינִי וְהֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בּוֹ בַּיּוֹם - כָּל עַמָּא מוֹדֶה בְּיוֹם הַבָּאַת קָרְבְּנוֹתָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וְהוּא שֶׁטָּבַל בַּשְּׁבִיעִי; אֲבָל אִם טָבַל בַּשְּׁמִינִי, נַעֲשָׂה שְׁבִיעִי שְׁמִינִי וּשְׁמִינִי שְׁבִיעִי, וְאֵינוֹ מוֹנֶה אֶלָּא מִן הַ׳שְּׁבִיעִי׳ בִּלְבַד.

נִטְמָא וְחָזַר וְנִטְמָא, מֵבִיא קָרְבָּן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. אָמַר רַבִּי זְעֵירָא כְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יוּדָה, בְּרַם כְּרַבִּי, הַיְדָא הוּא עוֹמֵד? בִּנְזִירוּת בְּטָמְאָה.

אָמַר רַבִּי אִילָא: מַה פְּלִיגִין? לִמְנוֹת לִנְזִירוּת בְּטָהֳרָה, ״וְהִזִּיר לַיְיָ אֶת יְמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא״. אָמַר רַבִּי: עַד שֶׁיָּבִיא מַמָּשׁ. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֲפִלּוּ נִרְאָה לְהָבִיא קָרְבַּן טָמְאָה, כָּל עַמָּא מוֹדוֹי שֶׁמֵּבִיא קָרְבַּן טָמְאָה. וְתָנֵי כֵן: נִטְמָא בַּשְּׁבִיעִי וְחָזַר וְנִטְמָא בַּשְּׁמִינִי, מֵבִיא קָרְבָּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי זְעֵירָא כְּרַבִּי, נִדְחָה קָרְבָּן רִאשׁוֹן וּמֵבִיא קָרְבָּן שֵׁנִי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה, לֹא נִדְחָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי הִלָּא, דִּבְרֵי הַכֹּל לֹא נִדְחָה, וּמֵבִיא אַחֵר.

הֲלָכָה ז: מַתְנִיתִין: תִּגְלַחַת הַטָּהֳרָה כֵּיצַד? הָיָה מֵבִיא שָׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת, חַטָּאת, עוֹלָה, וּשְׁלָמִים. שׁוֹחֵט אֶת הַשְּׁלָמִים,

וּמְגַלֵּחַ עֲלֵיהֶן, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֹא הָיָה מְגַלֵּחַ אֶלָּא עַל הַחַטָּאת, שֶׁהַחַטָּאת קוֹדֶמֶת בְּכָל מָקוֹם. וְאִם גִּלַּח עַל אַחַת מִשִּׁלְשְׁתָּן - יָצָא.

[ל:]

גְּמָרָא: רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר (בַּמִּדְבָּר ו, יז): "וְאֶת הָאַיִל יַעֲשֶׂה" וְגוֹ', מַה תַּלְמוּד לוֹמַר "יַעֲשֶׂה"? הִקְדִּים בּוֹ מַעֲשֶׂה. הָתִיב רַבִּי חִינְנָא קַמֵּי רַבִּי מָנָא: וְהָא כְתִיב (שָׁם): "וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת מִנְחָתוֹ וְאֶת נִסְכּוֹ", מֵעַתָּה, "וְעָשָׂה" הִקְדִּים בּוֹ מַעֲשֶׂה? מַאי כַּדּוֹן? אֲתָא רַבִּי חִינְנָא בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: שֶׁאִם גִּלַּח עַל אַחַת מִשִּׁלְשְׁתָּן - יָצָא. רַבִּי זְעִירָא בְּעָא קַמֵּי רַבִּי מָנָא: מַאן תַּנָּא 'כָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה קוֹדְמוֹת לָאֲשָׁמוֹת'? רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר: דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא, כָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה קוֹדְמוֹת לָאֲשָׁמוֹת.

הֲלָכָה ח: מַתְנִיתִין: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הֵבִיא שָׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת וְלֹא פֵּרַשׁ, הָרְאוּיָה לְחַטָּאת - תִּקָּרֵב חַטָּאת; לָעוֹלָה - תִּקָּרֵב עוֹלָה; לִשְׁלָמִים - תִּקָּרֵב שְׁלָמִים. הָיָה נוֹטֵל שֵׂעָר רֹאשׁ נְזִרוֹ, וּמְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד, וְאִם גִּלַּח בַּמְּדִינָה, מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּתִגְלַחַת הַטָּהֳרָה, אֲבָל בְּתִגְלַחַת הַטֻּמְאָה לֹא הָיָה מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הַכֹּל מְשַׁלְּחִין תַּחַת הַדּוּד, חוּץ מִן הַטֻּמְאָה שֶׁבַּמְּדִינָה בִּלְבָד.

גְּמָרָא: הֲוון בָּעֵי מֵימַר, בְּשֶׁלֹּא פֵּרַשׁ, הָא בְתוֹךְ בֵּיתוֹ פֵּרַשׁ. אָמְרִין: אֲפִלּוּ בְתוֹךְ בֵּיתוֹ לֹא פֵּרַשׁ. לָמָּה? בְּהֵמָה אֵין עָלֶיהָ הִלְכוֹת 'סְתוּמוֹת', 'בִּתְחִלָּה'.

רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי בוּן בְּשֵׁם רַב: טוֹבְלוֹ בָּרִטֵב. מַה טַּעַם? "וְנָתַן עַל הָאֵשׁ" (בַּמִּדְבָּר ו, יח) - אַף הַזָּבַח יְהֵא בָּאֵשׁ.

תָּנֵי: הַכֹּל מְשַׁלְּחִין תַּחַת הַדּוּד, חוּץ מִן הַטֻּמְאָה שֶׁבַּגְּבוּלִין. הַטֻּמְאָה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ, מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד שֶׁל חַטַּאת וְשֶׁל אָשָׁם, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר: הַטָּהוֹר כָּךְ וְכָךְ מֵבִיא, הַטֻּמְאָה כָּךְ וְכָךְ אֵינוֹ מֵבִיא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: הַטֻּמְאָה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ וְהַטָּהוֹר שֶׁבַּגְּבוּלִין אֵינוֹ מֵבִיא. אֵין לְךָ מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד אֶלָּא הַמְגַלֵּחַ בְּטָהֳרָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. רַבָּנִין אָמְרִין: עַד שֶׁיְּהֵא רָאוּי וְסָמוּךְ. וְרַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: רָאוּי, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ סָמוּךְ; סָמוּךְ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי.

תּוֹסֶפְתָּא

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק רִאשׁוֹן

א. כֵּיצַד מֵעֵת לְעֵת מְמַעֲטַת עַל יַד מִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ? בָּדְקָה עַצְמָהּ בְּאֶחָד בְּשַׁבָּת וּמָצְאַת טְהוֹרָה, וְיָשְׁבָה לָהּ יוֹם שֵׁנִי וְיוֹם שְׁלִישִׁי וְלֹא בָדְקָה, וּבָרְבִיעִי בָּדְקָה וּמָצְאַת טְמֵאָה - הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ מְטַמְּאָה מִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת. וְכֵיצַד מִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ מְמַעֲטַת עַל יַד מֵעֵת לְעֵת? בָּדְקָה עַצְמָהּ בְּשָׁעָה רִאשׁוֹנָה וּמָצְאָה טְהוֹרָה, וְיָשְׁבָה לָהּ שְׁנִיָּה וּשְׁלִישִׁית וְלֹא בָדְקָה, וּבָרְבִיעִית בָּדְקָה וּמָצְאָה טְמֵאָה, אֵין אוֹמְרִים: 'תְּטַמֵּא מֵעֵת לְעֵת', אֶלָּא מִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ. וְזוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ: 'מִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ מְמַעֲטַת עַל יַד מֵעֵת לְעֵת':

ב. טוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס שֶׁרָאוּ - דַּיָּן שַׁעְתָּן. גִּיּוֹרֶת שֶׁרָאֲתָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ; דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: הֲרֵי הִיא כְּכָל הַנָּשִׁים, וּמְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת וּמִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ. הָרוֹאָה מֵאֹנֶס - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. וְאֵיזֶהוּ מֵאֹנֶס? פְּהָקָה וְרָאֲתָה, קָפְצָה וְרָאֲתָה, הִכְתָּה בַּעְלָהּ וְרָאֲתָה, נָשְׂאָה מַשָּׂא כָּבֵד וְרָאֲתָה - זֶה הוּא אֹנֶס. וְכֵיצַד דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ? יָשְׁבָה עַל גַּבֵּי מִטָּה, עַל כִּסֵּא, וְעַל סַפְסָל, וְנִתְעַסְּקָה בְּטָהֳרוֹת, וְשִׁמְּשָׁה אֶת בֵּיתָהּ, וּפֵרְשָׁה וְרָאֲתָה - הִיא טְמֵאָה וְהֵן טְהוֹרוֹת:

ג. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אַרְבַּע נָשִׁים דַּיָּן שַׁעְתָּן, בְּתוּלָה, מְעֻבֶּרֶת, מֵנִיקָה, וּזְקֵנָה. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֲנִי לֹא שָׁמַעְתִּי אֶלָּא בְּתוּלָה. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֵין אוֹמְרִים לְמִי שֶׁלֹּא רָאָה אֶת הַחֹדֶשׁ - יָבֹא וְיַעִיד, אֶלָּא לְמִי שֶׁרָאָה. אַתָּה לֹא שָׁמַעְתָּ, וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי. אַתָּה שָׁמַעְתָּ אַחַת, וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי אַרְבַּע. כָּל יָמָיו שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הָיוּ הָעָם נוֹהֲגִין כְּדִבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אַחַר שֶׁמֵּת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, הֶחֱזִיר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶת הַדָּבָר לְיוֹשְׁנָהּ כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

הַשָּׁלֵם

ד. וְאֵיזוֹ הִיא בְּתוּלָה? כָּל שֶׁלֹּא רָאֲתָה דָּם מֵימֶיהָ. וְאַף עַל פִּי שֶׁנִּשֵּׂאת וְהָיוּ לָהּ בָּנִים, אֲנִי קוֹרֵא אוֹתָהּ 'בְּתוּלָה' עַד שֶׁתִּרְאֶה רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה. הֱוֵי, לֹא אָמְרוּ בְּתוּלָה לִבְתוּלָה אֶלָּא לְדָמִים:

אֵיזוֹ הִיא מְעֻבֶּרֶת? מִשֶּׁיִּוָּדַע עֻבָּרָהּ. וְכַמָּה הִיא הַכָּרַת הָעֻבָּר? סוּמְכוֹס מְשׁוּם רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לח, כד): "וַיְהִי כְּמִשְׁלֹשׁ חֳדָשִׁים". הָיְתָה בְּחֶזְקַת מְעֻבֶּרֶת וְרָאֲתָה, וְאַחַר כָּךְ הִפִּילָה דָּבָר שֶׁאֵינוֹ וָלָד - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר, זֵכֶר לַדָּבָר (יְשַׁעְיָה כו, יח): "הָרִינוּ חַלְנוּ כְּמוֹ יָלַדְנוּ רוּחַ":

ה. תִּינוֹקֶת שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת וְרָאֲתָה, רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. שְׁנִיָּה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. שְׁלִישִׁית - הֲרֵי הִיא כְּכָל הַנָּשִׁים וּמְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת וּמִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ. הִפְסִיקָה שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת וְרָאֲתָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. וְעוֹד הִפְסִיקָה שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת וְרָאֲתָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. וְעוֹד הִפְסִיקָה שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת וְרָאֲתָה - הֲרֵי הִיא כְּכָל הַנָּשִׁים וּמְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת וּמִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ. וּכְשֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת וְרָאֲתָה, פַּעַם רִאשׁוֹנָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. שְׁנִיָּה - מְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת וּמִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ. הִפְסִיקָה שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת וְרָאֲתָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. וְאֵימָתַי הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת? מִשֶּׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מַעֲשֶׂה בְּרִיבָה אַחַת בְּהֵיתָלוֹ, שֶׁהִפְסִיקָה שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת, וּבָא הַמַּעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים, וְאָמְרוּ: דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. אָמְרוּ לוֹ: הוֹרַאת שָׁעָה הָיְתָה:

ו. רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: מְעֻבֶּרֶת וּמֵנִיקָה - אֵין דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ, עַד שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת, וִימֵי עִבָּרָהּ מִצְטָרְפִין לְתוֹךְ יְמֵי מֵנִקְתָּהּ. זְקֵנָה שֶׁהִפְסִיקָה שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת וְרָאֲתָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. הִפְסִיקָה שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת וְרָאֲתָה - הֲרֵי הִיא כְּכָל הַנָּשִׁים, וּמְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת וּמִפְקִידָהּ לִפְקִידָהּ. לֹא שָׁכְנָה (שִׁעֵת וְסִתָּהּ), אֶלָּא שֶׁפִּחֲתָה אוֹ שֶׁהוֹתִירָה:

ז. אַרְבַּע נָשִׁים שֶׁאָמְרוּ 'דַּיָּן שַׁעְתָּן' (כִּיצַד?) - רָאֲתָה כֶּתֶם וְאַחַר כָּךְ רָאֲתָה דָּם - דַּיָּהּ

תּוֹסֶפְתָּא

שְׁעָתָהּ. הִפְסִיקָה שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת בֵּין רְאִיָּה לִרְאִיָּה וְלֹא רָאֲתָה, וְאַחַר כָּךְ רָאֲתָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ. הִפְסִיקָה דַּם טֹהַר וְלֹא רָאֲתָה, וְאַחַר כָּךְ רָאֲתָה - דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק שֵׁנִי

א. מְנִיקָה שֶׁמֵּת לָהּ בְּנָהּ בְּתוֹךְ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ - מְטַמְּאָה מֵעֵת לְעֵת, לְפִיכָךְ אִם מֵנִקָתוֹ וְהוֹלֶכֶת, אֲפִלּוּ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ שָׁנִים -דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: דַּיָּהּ שְׁעָתָהּ כָּל עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ, לְפִיכָךְ אִם מֵנִקְתָּהּ וְהוֹלֶכֶת אֲפִלּוּ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ שָׁנִים - אֵין לָהּ אֶלָּא עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ: מְנִיקָה שֶׁמֵּת בַּעְלָהּ - הֲרֵי זוֹ לֹא תֵאָרֵס וְלֹא תִנָּשֵׂא עַד שֶׁיִּהְיוּ לָהּ עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ. רַבִּי יוֹנָתָן בֶּן יוֹסֵף אוֹמֵר, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: לְדִבְרֵי הָאוֹמֵר עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ - מֻתֶּרֶת לִנָּשֵׂא [בְּעֶשְׂרִים וְאֶחָד חֹדֶשׁ]. לְדִבְרֵי הָאוֹמֵר שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ - מֻתֶּרֶת לְהִנָּשֵׂא לַחֲמִשָּׁה עָשָׂר חֹדֶשׁ, שֶׁאֵין הֶחָלָב נֶעְכָּר אֶלָּא לְאַחַר שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים:

ב. תִּינוֹק יוֹנֵק וְהוֹלֵךְ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע חֹדֶשׁ. מִכָּאן וָאֵילָךְ כְּיוֹנֵק שֶׁקֵּץ; דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: תִּינוֹק יוֹנֵק וְהוֹלֵךְ אֲפִלּוּ בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים. פֵּרַשׁ וְחָזַר אַחַר עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ שְׁלֹשָׁה יָמִים, וּמִתּוֹךְ בּוּרְיוֹ - הֲרֵי הוּא כְּיוֹנֵק שֶׁקֵּץ:

ג. חַיֶּבֶת אִשָּׁה בְּטִפּוּל בְּנָהּ כָּל עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ. אֶחָד בְּנָהּ וְאֶחָד שֶׁנִּתַּן לָהּ בֵּן לְהָנִיק. הָאִשָּׁה שֶׁנִּתַּן לָהּ בֵּן לְהָנִיק, לֹא תַעֲשֶׂה עִמּוֹ מְלָאכָה וְלֹא תָּנִיק עִמּוֹ תִּינוֹק אַחֵר. תִּינוֹק הַמַּכִּיר אֶת אִמּוֹ - אֵין נוֹתְנִין אוֹתוֹ לְמֵינֶקֶת אַחֶרֶת, מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת. יוֹנֵק תִּינוֹק מֵעוּבֶּדֶת כּוֹכָבִים וּמִבְּהֵמָה טְמֵאָה, וְאֵין חוֹשְׁשִׁין כְּיוֹנֵק שֶׁקֵּץ. וְלֹא יַאֲכִילֶנָּה נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים.

הַשָּׁלֵם

וּמִכֻּלָּן הוּא יוֹנֵק וַאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת. וְאִם הָיָה גָּדוֹל - אָסוּר. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר: יוֹנְקִין הָיוּ מִבְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּיוֹם טוֹב:

ד. שָׁלֹשׁ נָשִׁים מְשַׁמְּשׁוֹת בְּמוֹךְ: קְטַנָּה, מְעֻבֶּרֶת, וּמְנִיקָה. קְטַנָּה - שֶׁמָּא תִּתְעַבֵּר וְשֶׁמָּא תָּמוּת. מְעֻבֶּרֶת - שֶׁמָּא תַּעֲשֶׂה עֻבָּרָהּ סַנְדָּל. וּמֵינֶקֶת - שֶׁמָּא תִּגְמֹל אֶת בְּנָהּ. וְאֵי זוֹ הִיא קְטַנָּה? מִבַּת אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד וְעַד בַּת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד. פָּחוֹת מִכֵּן וְיֶתֶר עַל כֵּן, מְשַׁמֶּשֶׁת כְּדַרְכָּהּ וְאֵינוֹ חוֹשֶׁשֶׁת; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ מְשַׁמֶּשֶׁת כְּדַרְכָּהּ וְהוֹלֶכֶת וַה' מְשַׁמֵּר עַל יָדָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קטז, ו): "שֹׁמֵר פְּתָאִים ה'":

ה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כָּל עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ - דָּשׁ מִבִּפְנִים וְזוֹרֶה מִבַּחוּץ. אָמְרוּ לוֹ: הַלָּלוּ אֵינוֹ אֶלָּא מַעֲשֶׂה עֵר וְאוֹנֶן: לֹא יִשָּׂא אָדָם מְעֻבֶּרֶת חֲבֵרוֹ וּמֵינֶקֶת חֲבֵרוֹ מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי כג, י): "אַל תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלָם וּבִשְׂדֵי יְתוֹמִים אַל תָּבֹא":

ו. כָּל הַיָּד הַמַּרְבָּה בַּנָּשִׁים לִבְדּוֹק - הֲרֵי זוֹ מְשֻׁבַּחַת. וּבָאֲנָשִׁים - תִּקָּצֵץ. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: יָד לָאַמָּה - תִּקָּצֵץ יָדוֹ עַל טִבּוּרוֹ. אָמְרוּ לוֹ: הֲרֵי כְּרֵסוֹ נִבְקַעַת! אָמַר לָהֶם: אַף אֲנִי לֹא נִתְכַּוַּנְתִּי אֶלָּא לְכָךְ. מָשְׁלוּ מָשָׁל, לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה? לְנוֹתֵן אֶצְבַּע בָּעַיִן, כָּל זְמַן שֶׁהוּא דּוֹחֵק הַרְבֵּה - מוֹצִיא דִּמְעָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשִׁכְבַת זֶרַע, אֲבָל לִזִיבָה, כָּל הַיָּד הַמַּרְבָּה לִבְדּוֹק - הֲרֵי זוֹ מְשֻׁבַּחַת:

ז. שׁוֹטָה, מַטְבִּילִין אוֹתוֹ וּמַאֲכִילִין אוֹתוֹ לִתְרוּמָה לָעֶרֶב, וּמְשַׁמְּרִין אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִישָׁן. וְאִם יָשַׁן וְעָמַד - טָמֵא מִיָּד. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר: עוֹשִׂין לוֹ כִּיס שֶׁל עוֹר, וּמַלְבִּישִׁים אוֹתוֹ וּבוֹדְקִין אוֹתוֹ לְתוֹכוֹ, וְאִם נִמְצָא בְּתוֹכוֹ שִׁכְבַת זֶרַע - טָמֵא. וְאִם לָאו - טָהוֹר. אָמְרוּ לוֹ: נִמְצֵאתָ מַבְרִיחַ מִן הַסָּפֵק וּמֵבִיא אוֹתוֹ לִידֵי וַדַּאי, מִפְּנֵי שֶׁבָּא לִידֵי חִמּוּם. אָמַר לָהֶם: וְאִם לְדִבְרֵיכֶם, שׁוֹטֶה אֵין לוֹ תַּקָּנָה! אָמְרוּ לוֹ: לְדִבְרֵינוּ, יָשֵׁן -

תּוֹסֶפְתָּא

טָמֵא, לֹא יָשֵׁן - טָהוֹר. לִדְבָרֶיךָ, שֶׁמָּא יִרְאֶה טִפָּה כְּחַרְדָּל וְתִבָּלַע בַּכִּיס:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. כָּל הַנָּשִׁים - כְּתָמָן מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ. וְנָשִׁים שֶׁאָמְרוּ דַּיָּן שַׁעְתָּן - כְּתָמָן מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ, חוּץ מִקְּטַנָּה שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל הַנָּשִׁים שֶׁאָמְרוּ דַּיָּן שַׁעְתָּן - כְּתָמָן כִּרְאִיָּתָן. וּקְטַנָּה שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת - יֵשׁ לָהּ כְּתָמִים. וְשֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת - אֵין לָהּ כְּתָמִים. כָּל אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת - כְּתָמָהּ מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ, שֶׁאִם תִּרְאֶה שֶׁלֹּא בְשָׁעַת וֶסְתָּהּ - מְטַמֵּא מֵעֵת לְעֵת. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הֶחְמִירוּ בְכֶתֶם יֶתֶר מִן הָרְאִיָּה, שֶׁהַכֶּתֶם מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ, וְהָרְאִיָּה אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת. רָאֲתָה כֶּתֶם וְאַחַר כָּךְ רָאֲתָה דָּם - הֲרֵי זוֹ חוֹשֶׁשֶׁת מִשּׁוּם זוֹב; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין חוֹשֶׁשֶׁת מִשּׁוּם זוֹב. הָרוֹאֶה כֶּתֶם, אִם יֵשׁ בּוֹ לְחַלֵּק שְׁלֹשָׁה גְּרִיסִין לִשְׁלֹשָׁה יָמִים - חוֹשֶׁשֶׁת, וְאִם לָאו - אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן אַגְרָא אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסֵי: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ הֲרֵי זוֹ חוֹשֶׁשֶׁת. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה בֶּן אַגְרָא - בִּזְמַן שֶׁלֹּא בָדְקָה, וְדִבְרֵי חֲכָמִים - בִּזְמַן שֶׁבָּדְקָה. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אַנְטִיגְנוֹס אוֹמֵר: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת. אִם תּוֹלָה כִּתְמָהּ בַּאֲחֵרוֹת, דַּיָּן הוּא שֶׁתִּתָּלֶה כִּתְמָהּ בְּעַצְמָהּ:

ב. פְּעָמִים שֶׁהַכְּתָמִים מְבִיאִין אֶת הָאִשָּׁה לִידֵי זִיבָה. כֵּיצַד? לָבְשָׁה שָׁלֹשׁ חֲלוּקוֹת הַבְּדוּקוֹת לָהּ בִּשְׁלֹשָׁה יָמִים, וּמָצְאָה עֲלֵיהֶם כֶּתֶם, אוֹ שֶׁרָאֲתָה שְׁנֵי יָמִים וְחָלוּק אַחַת - טְמֵאָה.

ג. אֵיזֶה שְׁעוּר וֶסֶת? מָשָׁל מָשָׁל, לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה? לְעֵד וְשַׁמָּשׁ שֶׁהָיוּ נְתוּנִין בְּצַד הַמַּשְׁקוֹף, כֵּיוָן שֶׁיָּצָא הַשַּׁמָּשׁ וְנִכְנַס הָעֵד מִיָּד - זֶהוּ שְׁעוּר וֶסֶת. הֵרֵי וֶסֶת שֶׁאָמְרוּ, לְקִנּוּחַ וְלֹא לִבְדִיקָה. אֵיזֶה אַחַר זְמַן? פֵּרֵשׁ רַבִּי אֶלִיעֶזֶר בַּר צָדוֹק: כְּדֵי שֶׁתּוֹשִׁיט יָדָהּ לְתַחַת הַכַּר אוֹ תַּחַת הַכֶּסֶת, וְתִטֹּל הָעֵד

הַשָּׁלֵם

וְתִבְדֹּק בּוֹ. וְדָבָר זֶה שָׁאַל רַבִּי צָדוֹק לִפְנֵי חֲכָמִים בְּאוּשָׁא, אֵיזֶה אַחַר זְמַן? אָמְרוּ לוֹ: לֹא שָׁמַעְנוּ. אָמַר לָהֶם: כָּךְ פֵּרְשׁוּ חֲכָמִים בְּיַבְנֶה: לֹא שֶׁשָּׁהֲתָה כְּדֵי שֶׁתֵּרֵד מִן הַמִּטָּה וְתַדִּיחַ אֶת פָּנֶיהָ, תּוֹךְ זְמַן הוּא זֶה, וּטְמֵאִין מִסָּפֵק, וּפְטוּרִין מִן הַקָּרְבָּן, וְחַיָּבִין בְּאָשָׁם תָּלוּי. שָׁהֲתָה כְּדֵי שֶׁתֵּרֵד מִן הַמִּטָּה וְתַדִּיחַ אֶת פָּנֶיהָ - אַחַר זְמַן הוּא זֶה. וְכֵן כְּשֶׁשָּׁהֲתָה מֵעֵת לְעֵת וּמִפְקִידָה לִפְקִידָה, בּוֹעֲלָהּ מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַגָּע וְאֵינוֹ מְטַמֵּא מִשּׁוּם בּוֹעֵל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אַף מְטַמֵּא מִשּׁוּם בּוֹעֵל. רַבִּי יְהוּדָה בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי אוֹמֵר: בּוֹעֲלָהּ נִכְנַס לַהֵיכָל וּמַקְטִיר קְטֹרֶת. כָּל אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת, וּמְעֻבֶּרֶת וּמְנִיקָה, וְכָל הַנָּשִׁים שֶׁאָמְרוּ דַּיָּן שַׁעְתָּן - בּוֹעֲלָהּ טָהוֹר. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּזְמַן שֶׁהִנִּיחָהּ בְּחֶזְקַת טְהוֹרָה, אֲבָל הִנִּיחָהּ טְמֵאָה - עַד שֶׁתֹּאמַר: 'טְהוֹרָה אֲנִי לוֹ':

ד. דַּם הַנִּמְצָא בַּפְּרוֹזְדוֹר - שׁוֹרְפִין עָלָיו אֶת הַתְּרוּמָה, וְחַיָּבִין עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. וְהַיּוֹצֵא מִן הַחֻדָּר, אִם יָדוּעַ שֶׁהוּא דַּם מַכָּה - טָהוֹר. סָפֵק דַּם חֻדָּר, סָפֵק דַּם הַמַּכָּה - טָמֵא. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר: דַּם הַיּוֹצֵא מִן הַחֻדָּר, אַף עַל פִּי שֶׁבְּיָדוּעַ שֶׁדַּם הַמַּכָּה - טָמֵא. וְרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ: דַּם הַמַּכָּה - טָהוֹר. נִמְצֵאתָ אוֹמֵר: שְׁלֹשָׁה סְפֵקוֹת בָּאִשָּׁה. בִּבְשָׂרָהּ, סָפֵק טָהוֹר סָפֵק טָמֵא - טָמֵא. עַל חֲלוּקָהּ, סָפֵק טָהוֹר סָפֵק טָמֵא - טָהוֹר. בְּמַגָּעוֹת וּבְהֶיסֵּטוֹת - הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב:

ה. שָׁחוֹר כַּחֻרֶת, עָמוֹק מִכָּאן - טָמֵא. דִּיהָא מִכָּאן, אֲפִלּוּ כְּכָחוֹל - טָהוֹר. לֹא מִתְחַלֶּת בְּרִירָתוֹ הוּא מַשְׁחִיר, אֶלָּא מִשֶּׁנֶּעֱקַר הוּא מַשְׁחִיר. לְמָה זֶה דּוֹמֶה? לְדַם הַמַּכָּה, מִשֶּׁנֶּעֱקַר הוּא מַשְׁחִיר. קֶרֶן כַּרְכּוֹם כַּבְּרוּר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, כְּעֶלְיוֹן וְלֹא כַתַּחְתּוֹן, כַּלַּח וְלֹא כַיָּבֵשׁ. וְכֻלָּן אֵין רוֹאִין אוֹתָן אֶלָּא בֵּין חַמָּה לְצֵל. כְּמֵימֵי אֲדָמָה כֵּיצַד? מֵבִיא אֲדָמָה מִבְּקֵעַת בֵּית כָּרֶם וּמֵצִיף עָלָיו מַיִם; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מִבְּקֵעַת סִכְנִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִבְּקֵעַת יוֹטְבַת. רַבִּי

תּוֹסֶפְתָּא

שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי עֲקִיבָא: אַף שֶׁל בִּקְעַת גִּנּוֹסָר וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן. וּמְשַׁעֲרִין אוֹתָן עֲכוּרִים וְאֵין מְשַׁעֲרִין אוֹתָן צְלוּלִים. צָלְלוּ - לֹא יַחֲזִיר וְיַעֲכִּרֶם שְׁנַיִּים. וְאֵין שִׁעוּר לַמַּיִם, שֶׁאֵין שִׁעוּר לָעָפָר. שְׁנֵי חֲלָקֵי מַיִם וְאֶחָד יַיִן, מִן יַיִן הַשָּׁרוּנִי, וְדוֹמֶה לַכַּרְמְלִי, חַי וְלֹא מָזוּג, חָדָשׁ וְלֹא יָשָׁן:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק רְבִיעִי

א. הַמַּפֶּלֶת חֲתִיכָה, סוּמְכוֹס אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר, וְכֵן הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר כִּדְבָרָיו: קוֹרְעִין אוֹתָהּ, אִם יֵשׁ בְּתוֹכָהּ דַּם - הֲרֵי זֹה נִדָּה, וְאִם לָאו - אֵינָהּ נִדָּה. הַמַּפֶּלֶת כְּמִין קֻלְפָּה, כְּמִין שְׂעָרָה, כְּמִין עָפָר, כְּמִין יַבְחוּשִׁים אֲדֻמִּים - תַּטִּיל לַמַּיִם וּבְפוֹשְׁרִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מְמַעֲכוֹ בְּרוֹק עַל הַצִּפָּרֶן, אִם נִמּוֹחַ - הֲרֵי זוֹ נִדָּה, וְאִם לָאו - אֵינָהּ נִדָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק: שְׁנֵי דְּבָרִים הֶעֱלָה אַבָּא מִטְּבְעִין לְיַבְּנֶה. מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהָיְתָה מַפֶּלֶת כְּמִין קֻלְפּוֹת אֲדֻמּוֹת, וּבָאוּ וְשָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי צָדוֹק, וְהָלַךְ רַבִּי צָדוֹק וְשָׁאַל לַחֲכָמִים, וְשָׁלְחוּ חֲכָמִים לָרוֹפְאִים, וְאָמְרוּ: יֵשׁ לָהּ מַכָּה מִבִּפְנִים, לְפִיכָךְ מַפֶּלֶת כְּמִין קֻלְפּוֹת אֲדֻמּוֹת - תַּטִּיל לַמַּיִם. וְאִם נִמּוֹחוּ - טְמֵאָה. שׁוּב מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהָיְתָה מַפֶּלֶת כְּמִין שְׂעָרוֹת אֲדֻמּוֹת, וּבָאוּ וְשָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי צָדוֹק, וְהָלַךְ רַבִּי צָדוֹק וְשָׁאַל לַחֲכָמִים, וְשָׁלְחוּ חֲכָמִים לָרוֹפְאִים, וְאָמְרוּ: שׁוּמָא יֵשׁ בְּמֵעֶיהָ, לְפִיכָךְ הָיְתָה מַפֶּלֶת כְּמִין שְׂעָרוֹת אֲדֻמּוֹת - תַּטִּיל לַמַּיִם. אִם נִמּוֹחוּ - טְמֵאָה:

ב. הַמַּפֶּלֶת כְּמִין בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף - טְמֵאָה לֵידָה; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ מִצּוּרַת אָדָם. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא בֶּן גַּמְלִיאֵל: נִרְאִין דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר - בִּבְהֵמָה, מִפְּנֵי שֶׁגַּלְגַּלֵּי עֵינוֹ שֶׁל בְּהֵמָה דּוֹמִין לְגַלְגַּלֵּי עֵינָיו שֶׁל אָדָם, וְנִרְאִין דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּעוֹפוֹת, שֶׁאֵין בּוֹ מִצּוּרַת אָדָם. מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה אַחַת בְּצִידֹן שֶׁהִפִּילָה דְּמוּת עוֹרֵב שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי

הַשָּׁלֵם

חֲכָמִים, וְאָמְרוּ: כָּל שֶׁאֵין בּוֹ מִצּוּרַת אָדָם - אֵינוֹ וָלָד:

ג. צוּרַת פָּנִים שֶׁאָמְרוּ, אֶחָד מִכָּל צוּרַת פָּנִים חוּץ מֵאָזְנַיִם. וְסַנְדָּל שֶׁאָמְרוּ, דּוֹמֶה לְדָג שֶׁבַּיָּם, מִתְּחִלָּתוֹ וָלָד הוּא, אֶלָּא שֶׁנִּרְצַף. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: דּוֹמֶה לְלָשׁוֹן שֶׁל שׁוֹר הַגָּדוֹל. וְלָמָּה אָמְרוּ סַנְדָּל? וַהֲלֹא אֵין סַנְדָּל שֶׁאֵין עִמּוֹ וָלָד! אֶלָּא שֶׁמָּא תַּפִּיל עִמּוֹ זָכָר וּתְהֵא מְקֻלְקֶלֶת לַנְּקֵבָה. אוֹ שֶׁאִם תַּפִּיל שְׁנֵיהֶם, אֶחָד לִפְנֵי שְׁקִיעַת הַחַמָּה, וְאֶחָד לְאַחַר שְׁקִיעַת הַחַמָּה, מוֹנֶה תְּחִלַּת לֵידָה לָרִאשׁוֹן וְסוֹף לֵידָה לָאַחֲרוֹן; שְׁלִיָּא שֶׁאָמְרוּ, תְּחִלָּתָהּ כְּחוּט הָעֵרֶב וְסוֹפָהּ כְּתוּרְמוּס וַחֲלוּלָה כַּחֲצוֹצְרוֹת. וְאֵין שְׁלִיָּא פְּחוּתָה מִטֶּפַח. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: דּוֹמֶה לַקְּרָקְבָּן שֶׁל תַּרְנְגוֹל. וְלֹא אָמְרוּ שְׁלִיָּא וָלָד אֶלָּא שֶׁאֵין שְׁלִיָּא בְּלֹא וָלָד:

ד. הַטַּבּוּר - חִבּוּר בָּאָדָם עַד טֶפַח לִיטַמֵּא וּלְטַמֵּא. אֲבָל בַּבְּהֵמָה - אֵינוֹ חִבּוּר. עוֹר הַבָּא כְּנֶגֶד פָּנָיו שֶׁל אָדָם, בֵּין חַי בֵּין מֵת - הֲרֵי זֶה טָהוֹר וּמֻתָּר בַּהֲנָאָה. וְאֵיזוֹ שְׁפִיר מְרֻקָּם? אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר: תְּחִלַּת בְּרִיָּתוֹ מֵרֹאשׁוֹ, שְׁתֵּי עֵינָיו כִּשְׁתֵּי טִפִּין שֶׁל זְבוּב. שְׁנֵי חוֹטְמָיו כִּשְׁנֵי טִפִּין שֶׁל זְבוּב. פִּיו מָתוּחַ כִּשְׁעוֹרָה וּגְוִיָּתוֹ כַּעֲדָשָׁה. וְאִם הָיְתָה נְקֵבָה - גְּוִיָּתָהּ כִּשְׁעוֹרָה לְאָרְכָּהּ. חִתּוּךְ יָדַיִם וְרַגְלַיִם אֵין בּוֹ. וְעָלָיו מְפֹרָשׁ בַּקָּבָלָה (איוב י, י): "הֲלֹא כֶחָלָב תַּתִּיכֵנִי" וְגוֹ':

ה. אֵין בּוֹדְקִין בַּמַּיִם, מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם עַזִּין וּמְבַעֲרִין אוֹתוֹ. וְאֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ אֶלָּא בַּשֶּׁמֶן, מִפְּנֵי שֶׁהַשֶּׁמֶן רַךְ וּמְזַכֵּךְ. וְאֵין רוֹאִין אוֹתוֹ אֶלָּא בַּחַמָּה. הַמַּפֶּלֶת שְׁפִיר שֶׁאֵינוֹ מְרֻקָּם, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: וָלָד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ וָלָד. וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּרַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מִשֵּׁם אָבִיו: קוֹרְעִין אוֹתוֹ, אִם יֵשׁ בּוֹ דַּם - הֲרֵי זֶה נִדָּה, וְאִם יֵשׁ בּוֹ בָּשָׂר - הֲרֵי זֶה וָלָד:

ו. הַשְּׁלִיָּא בַּבַּיִת - הַבַּיִת טָמֵא; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שִׁמְעוֹן

תּוֹסֶפְתָּא

אוֹמְרִים: הַבַּיִת טָהוֹר. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי מֵאִיר: אִי אַתָּה מוֹדֶה שֶׁאִם הוֹצִיאוּהוּ בְּסֵפֶל בַּבַּיִת הַחִיצוֹן שֶׁהוּא טָהוֹר? אָמַר לָהֶם: מִפְּנֵי שֶׁבָּטֵל בַּחִיצוֹן. אָמְרוּ לוֹ: כְּשֵׁם שֶׁבָּטֵל בַּחִיצוֹן - כָּךְ בָּטֵל בַּפְּנִימִי. אָמַר לָהֶם: אֵינוֹ דּוֹמֶה נְמוֹק פַּעַם אַחַת לִנְמוֹק שְׁתֵּי פְּעָמִים. יָצָא מְחֻתָּךְ אוֹ מְסֹרָס - אֵינוֹ וָלָד. עַד שֶׁיֵּצֵא רֻבּוֹ - הֲרֵי הוּא כְּיָלוּד. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: עַד שֶׁיֵּצֵא כְּתִקּוּנוֹ. וְאֵיזֶהוּ רֹב רֹאשׁוֹ? רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מִשֶּׁיֵּצְאוּ צְדָעָיו. אַבָּא חָנָן מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מִשֶּׁיֵּצֵא פַּדַּחְתּוֹ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים מִשֶּׁיֵּרָאוּ קַרְנֵי רֹאשׁוֹ.

ז. הַמַּפָּלֶת גּוּף שֶׁאֵינוֹ חָתוּךְ וְרֹאשׁ שֶׁאֵינוֹ חָתוּךְ, גּוּף אָטוּם - אֵין זֶה וָלָד. וְאֵיזֶהוּ גּוּף אָטוּם? כְּדֵי שֶׁיִּנָּטֵל מִן הַחַי וְיִחְיֶה - הֲרֵי זֶה וָלָד. כְּדֵי שֶׁיִּנָּטֵל מִן הַחַי וְיָמוּת - אֵינוֹ וָלָד. יָד אֲטוּמָה וְרֶגֶל אֲטוּמָה - אֵין זֶה וָלָד. יָד חֲתוּכָה וְרֶגֶל חֲתוּכָה - הֲרֵי זֶה וָלָד, וְאֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא מִגּוּף אָטוּם בָּאוּ:

ח. הַמַּפָּלֶת, וְאֵינוֹ יָדוּעַ מַהוּ - תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וּלְנִדָּה. וְלָמָּה אָמְרוּ לַזָּכָר? שֶׁאִם תִּרְאֶה יוֹם שִׁלְשִׁים וְאַרְבָּעָה, וְתַחְזֹר וְתִרְאֶה יוֹם אַרְבָּעִים וְאֶחָד - תְּהֵא מְקֻלְקֶלֶת עַד יוֹם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. וְכֵן לִנְקֵבָה, שֶׁאִם תִּרְאֶה יוֹם שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה וְתַחְזֹר וְתִרְאֶה יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד - תְּהֵא מְקֻלְקֶלֶת עַד יוֹם שְׁמוֹנִים וּשְׁמוֹנָה. אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: מַעֲשֶׂה בְּקַלּוֹפְּטְרָא מַלְכַּת אֲלֶכְסַנְדְּרִית, שֶׁהֵבִיאָה שִׁפְחוֹתֶיהָ שֶׁנִּתְחַיְּבוּ מִיתָה לַמֶּלֶךְ, וּקְרָעַתָן, וְנִמְצָא הַזָּכָר נִגְמָר לְאַרְבָּעִים וְאֶחָד, וּנְקֵבָה לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד. אָמְרוּ לוֹ: אֵין מְבִיאִין רְאָיָה מִכָּאן. וּמֵהֵיכָן מְבִיאִין רְאָיָה? מִי שֶׁנִּכְנְסָה אֶצֶל בַּעְלָהּ וּמֵת בַּעְלָהּ מִיָּד, אוֹ שֶׁבָּא בַעְלָהּ מִמְּדִינַת הַיָּם, וָמֵת מִיָּד:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. בְּנוֹת כּוּתִים - נִדּוֹת מְעָרִיסָתָן. וְהַכּוּתִים - מְטַמְּאִים מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כְּעֶלְיוֹן, מִפְּנֵי שֶׁהֵן בּוֹעֲלֵי נִדּוֹת, וְהֵן יוֹשְׁבוֹת עַל כָּל דַּם וְדַם. יוֹם שֶׁהִיא פּוֹסֶקֶת בּוֹ סוֹפֶרֶת בְּתוֹךְ שִׁבְעָה.

הַשָּׁלֵם

בְּנוֹת הַצְּדוֹקִין, בִּזְמַן שֶׁנִּוְהֲגוֹת לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי אֲבוֹתֵיהֶן - הֲרֵי הֵן כְּכוּתִיּוֹת. פֵּרְשׁוּ לְדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל - הֲרֵי הֵן כְּיִשְׂרְאֵלִיּוֹת. מַעֲשֶׂה בִּצְדוֹקִי אֶחָד, שֶׁסָּח עִם כֹּהֵן גָּדוֹל, וְנִתְזָה צְנוֹרָה מִפִּיו וְנָפְלָה עַל בְּגָדָיו, בָּא כֹהֵן גָּדוֹל וְשָׁאַל אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמְרָה לוֹ: אַף עַל פִּי שֶׁאָנוּ נְשֵׁי צְדוֹקוֹת - כֻּלָּן נִשְׁאָלוֹת לַחֲכָמִים. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אָנוּ בְּקִיאִין בִּצְדוֹקוֹת יוֹתֵר מִן הַכֹּל, שֶׁכֻּלָּן נִשְׁאָלוֹת לַחֲכָמִים חוּץ מִן אַחַת הָיְתָה שֶׁלֹּא הֶרְאָתָה לַחֲכָמִים, וְמֵתָה:

ב. בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְפִרְקָן - הֲרֵי הֵן בְּחֶזְקַת טָהֳרָה, וְאֵין הַנָּשִׁים בּוֹדְקוֹת אוֹתָן. וּמִשֶּׁהִגִּיעוּ לְפִרְקָן - הֲרֵי הֵן בְּחֶזְקַת טְמֵאוֹת, וְהַנָּשִׁים בּוֹדְקוֹת אוֹתָן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף מִשֶּׁהִגִּיעוּ, אֵין הַנָּשִׁים בּוֹדְקוֹת אוֹתָן, שֶׁמָּא יְקַלְקְלוּ בִּידֵיהֶן, אֶלָּא סָכוֹת אוֹתָן שֶׁמֶן מִבִּפְנִים וּמְקַנְּחוֹת אוֹתָן מִבַּחוּץ, וְהֵן נִבְדָּקוֹת מֵאֲלֵיהֶן:

ג. דַּם עוֹבֶדֶת כּוֹכָבִים וְדַם טָהֳרָה שֶׁל מְצֹרַעַת, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: כְּדַם מַגֵּפָתָהּ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: כִּרוֹקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ. דַּם יוֹלֶדֶת שֶׁלֹּא טָבְלָה - מְטַמֵּא לַח וְאֵין מְטַמֵּא יָבֵשׁ (דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר). רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְקוּלֵי בֵּית שַׁמַּאי וּמֵחוּמְרֵי בֵּית הִלֵּל (בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים: מְטַמֵּא לַח וְאֵין מְטַמֵּא יָבֵשׁ וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ). אָמְרוּ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי: אִי אַתֶּם מוֹדִים (בְּנִדָּה) שֶׁאִם הִגִּיעָה זְמַנָּהּ לִטְבֹּל וְלֹא טָבְלָה, וְרָאֲתָה דַּם שֶׁהִיא טְמֵאָה. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּאי לְבֵית הִלֵּל: לֹא! אִם אֲמַרְתֶּם בִּנְדָּה שֶׁאָפְלוּ טָבְלָה וְרָאֲתָה - טְמֵאָה, תֹּאמַר בְּיוֹלֶדֶת שֶׁאִם טָבְלָה וְרָאֲתָה - שֶׁהִיא טְהוֹרָה. אָמְרוּ לָהֶם: יוֹלֶדֶת בְּזוֹב תּוֹכִיחַ, שֶׁאִם טָבְלָה וְרָאֲתָה לְאַחַר יְמֵי סְפִירָה - טְהוֹרָה, לֹא טָבְלָה וְרָאֲתָה - טְמֵאָה. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּאי: הוּא הַדִּין וְהוּא הַתְּשׁוּבָה, יוֹלֶדֶת בְּזוֹב, יְמֵי לֵידָה עוֹלִין לָהּ לִימֵי זִיבָתָהּ:

ד. הַמַּקְשָׁה, כַּמָּה תִּשְׁפֶּה וּתְהֵא זָבָה? רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מֵעֵת לְעֵת. וַהֲלָכָה כִּדְבָרָיו. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי

תּוֹסֶפְתָּא

שִׁמְעוֹן: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים יוֹמוֹ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים מֵעֵת לְעֵת. הַמַּקְשָׁה בִּימֵי נִדָּה - נִדָּה. בִּימֵי זִיבָה - טְהוֹרָה. קָשְׁתָה יוֹם אֶחָד וְשָׁפְתָה שְׁנַיִם, אוֹ שֶׁקָּשְׁתָה שְׁנַיִם וְשָׁפְתָה יוֹם אֶחָד, אוֹ שֶׁשָּׁפְתָה וְקָשְׁתָה וְחָזְרָה וְשָׁפְתָה - הֲרֵי זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. אֲבָל שָׁפְתָה יוֹם אֶחָד וְקָשְׁתָה שְׁנַיִם, אוֹ שֶׁשָּׁפְתָה שְׁנַיִם וְקָשְׁתָה יוֹם אֶחָד, אוֹ שֶׁקָּשְׁתָה וְשָׁפְתָה, וְחָזְרָה וְקָשְׁתָה - אֵין זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. שׁוֹפִי סָמוּךְ לְלֵידָה - הֲרֵי זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. חֲנַנְיָה בֶּן חֲכִינַאי מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: כָּל שֶׁחָל קִשּׁוּי שֶׁלָּהּ בְּיוֹם שְׁלִישִׁי שֶׁלָּהּ, אֲפִלּוּ כָּל הַיּוֹם כֻּלָּהּ בְּשׁוֹפִי - אֵין זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב: כַּמָּה הִיא קִשּׁוּיָהּ וִיהֵא תָּלוּי בַּוָּלָד? אֲפִלּוּ אַרְבָּעִים וַחֲמִשִּׁים יוֹם; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי טַרְפוֹן: דַּיָּהּ חֲדָשָׁה. כֵּיצַד? קָשְׁתָה שְׁנַיִם מִן הַשְּׁמִינִי וְאֶחָד מִן הַתְּשִׁיעִי, אֲפִלּוּ בְּתְחִלַּת תְּשִׁיעִי יָלְדָה - הֲרֵי זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. אֲבָל יוֹם אֶחָד בַּשְּׁמִינִי וּשְׁנַיִם בַּתְּשִׁיעִי, אֲפִלּוּ בְּסוֹף תְּשִׁיעִי יָלְדָה - אֵין זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: אַרְבָּעָה עָשָׂר כְּיוֹלֶדֶת נְקֵבָה. לְפִיכָךְ אִם קָשְׁתָה שִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם - שְׁלֹשָׁה הָרִאשׁוֹנִים רְאוּיִין לְזִיבָה, וַהֲרֵי הִיא יוֹלֶדֶת בְּזוֹב:

ה. יֵשׁ מַקְשָׁה עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה יוֹם, וְאֵינָהּ זָבָה. כֵּיצַד? שְׁנַיִם בְּלֹא עֵת, וְשִׁבְעָה נִדָּה, וּשְׁנַיִם לְאַחַר נִדָּה, וְאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁל קִשּׁוּי. אֲבָל אִי אֶפְשָׁר שֶׁתַּקְשֶׁה עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה יוֹם בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ וָלָד, וְלֹא הִיא יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. יֵשׁ רוֹאָה מֵאָה יָמִים וְאֵינָהּ זָבָה. כֵּיצַד? שְׁנַיִם בְּלֹא עֵת, וְשִׁבְעָה נִדָּה, וּשְׁנַיִם לְאַחַר נִדָּה, וּשְׁמוֹנִים שֶׁל נְקֵבָה, וְשִׁבְעָה נִדָּה, וּשְׁנַיִם שֶׁלְּאַחַר נִדָּה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מֵאָה וַחֲמִשִּׁים. שְׁנַיִם בְּלֹא עֵת, וְשִׁבְעָה נִדָּה, וּשְׁנַיִם שֶׁלְּאַחַר נִדָּה, וַחֲמִשִּׁים שֶׁל קִשּׁוּי, וּשְׁמוֹנִים שֶׁל נְקֵבָה, וְשִׁבְעָה נִדָּה, וּשְׁנַיִם שֶׁל אַחַר נִדָּה. אָמְרוּ לוֹ: אִם כֵּן יֵשׁ מַקְשָׁה כָּל יָמֶיהָ וְלֹא תִּהְיֶה זָבָה בָּהֶן. אָמַר לָהֶם: אֵין קִשּׁוּי לַנְּפָלִים. הָיְתָה בְּחֶזְקַת מְעֻבֶּרֶת וְקָשְׁתָה שְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר זֶה - אֲסוּרָה לְבִיתָהּ וַאֲסוּרָה לֶאֱכוֹל בַּתְּרוּמָה. קָשְׁתָה וְאַחַר כָּךְ הִפִּילָה דָּבָר שֶׁאֵינוֹ וָלָד - הֲרֵי זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. הַמַּקְשָׁה שְׁלֹשָׁה יָמִים וְיָצָא הַוָּלָד דֶּרֶךְ דוֹפְנָהּ - הֲרֵי זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֵין זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב. וְדַם הַיּוֹצֵא מִשָּׁם - טָמֵא. רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר:

ו. הַפּוֹלֶטֶת שִׁכְבַת זֶרַע מִבִּפְנִים - טְמֵאָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: דַּיָּהּ כְּבוֹעֲלָהּ, מַה בּוֹעֲלָהּ אֵינוֹ מְטַמֵּא מִבִּפְנִים כְּבַחוּץ, אַף הִיא אֵינָהּ מְטַמְּאָה בִּפְנִים כְּבַחוּץ. תִּינוֹקֶת בַּת יוֹם אֶחָד - לְנִדָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: מַעֲשֶׂה בְּעֵין בּוּל וְהִטְבִּילוּהָ קֹדֶם לְאִמָּהּ. בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים מִתְקַדֶּשֶׁת בִּבְיאָה; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. אַחַר זְמַן שֶׁל בְּדִיקוֹת הַבֵּן וְהַבַּת, אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ אֵין אָנוּ יוֹדְעִים ׳לְשֵׁם מִי נַדָּרְנוּ וּלְשֵׁם מִי הִקְדַּשְׁנוּ׳ - נִדְרֵיהֶם נֶדֶר הֶקְדֵּשָׁן הֶקְדֵּשׁ. מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי חֲנִינָא, שֶׁהִדִּירוּ אָבִיו בְּנָזִיר, וְהֵבִיאוּ אָבִיו לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל, וְהָיָה רַבָּן גַּמְלִיאֵל בּוֹדְקוֹ אִם בָּא לִכְלָל הַסִּימָנִין. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם בָּא לִכְלָל עוֹנוֹת נְדָרִים. אָמַר רַבִּי: אַל תִּצְטַעֵר, אִם בִּרְשׁוּת אַבָּא אֲנִי - הֲרֵי רְשׁוּת אַבָּא עָלַי וַהֲרֵינִי נָזִיר לְמַפְרֵעַ, אִם בִּרְשׁוּת עַצְמִי אֲנִי - הֲרֵינִי נָזִיר מֵעַכְשָׁו. עָמַד וְנִשְּׁקוֹ עַל רֹאשׁוֹ, אָמַר: מֻבְטָח אֲנִי בְּשֵׁם הַשָּׁמַיִם שֶׁאֵין זֶה נִפְטָר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁיּוֹרֶה הוֹרָאוֹת בְּיִשְׂרָאֵל. וְלֹא נִפְטַר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁהוֹרָה הוֹרָאוֹת בְּיִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק: אֲנִי רָאִיתִי שֶׁהָיָה מוֹרֶה הוֹרָאוֹת בְּיִשְׂרָאֵל:

ז. מַעֲשֶׂה בְּתִינוֹק אֶחָד שֶׁהִקְדִּישׁ קַרְדֳּמוֹ לַשָּׁמַיִם, וְהֵבִיאוּ אָבִיו לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְהָיָה רַבִּי עֲקִיבָא בּוֹדְקוֹ, אָמַר לוֹ: בְּנִי, לְמִי הִקְדַּשְׁתָּ? שָׁמָא לַחַמָּה וְלַלְּבָנָה וְלַכּוֹכָבִים וְלַמַּזָּלוֹת שֶׁהֵן יָפִין?! אָמַר לוֹ: לֹא הִקְדַּשְׁתִּי אֶלָּא לְמִי שֶׁהִבְרִיל שֶׁלּוֹ! אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: בָּדוֹק זֶה וּמְתֻקָּן. שׁוּב מַעֲשֶׂה בְּתִינוֹק אֶחָד, שֶׁהָיוּ בָּאִין עִמּוֹ נְכָרִים בִּסְפִינָה, וְעָמַד עֲלֵיהֶן נַחְשׁוֹל, וְהָיוּ זוֹעֲקִין לֵאלֹהֵיהֶם כְּעִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר (יונה א, ה): ״וַיִּירְאוּ

הַשָּׁלֵם

תּוֹסֶפְתָּא

הַמַּלְחִים וַיִּזְעֲקוּ אִישׁ אֶל אֱלֹהָיו״. אָמַר לָהֶן אוֹתוֹ הַתִּינוֹק: עַד מָתַי אַתֶּם נִשְׁטִין? זַעֲקוּ לְמִי שֶׁבָּרָא הַיָּם! וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים, וְאָמְרוּ: בָּדוּק זֶה וּמְתֻקָּן:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק שִׁשִּׁי

א. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. גֵּר עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי מִצְרִי וַאֲדוֹמִי, כּוּתִי, נָתִין, חָלָל וּמַמְזֵר שֶׁבָּא עַל בַּת כֹּהֵן לֵוִי וְיִשְׂרָאֵל - פּוֹסְלִין מִן הַכְּהוּנָּה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: כָּל שֶׁזַּרְעוֹ כָּשֵׁר - כְּשֵׁרִין, וְכָל שֶׁזַּרְעוֹ פָּסוּל - פְּסוּלִין. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כָּל שֶׁאַתָּה רַשַּׁאי לִשָּׂא בִּתּוֹ - אַתָּה רַשַּׁאי לִשָּׂא אַלְמְנוּתוֹ:

ב. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת - שׁוּמָא. מִבֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד עַד בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת - שׁוּמָא. רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: סִימָן. בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת - הֲרֵי הוּא כְּאִישׁ לְכָל דָּבָר. בֶּן אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּבֶן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת - הֲרֵי הוּא כְּבֶן תֵּשַׁע לְכָל דָּבָר. בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁהֵבִיא אַחַר מִכָּאן - הֲרֵי הוּא כְּבֶן תֵּשַׁע לְכָל דָּבָר. בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁהֵבִיא אַחַר מִכָּאן - הֲרֵי הוּא כְּסָרִיס לְכָל דָּבָר. בַּת עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁהֵבִיאָה לְאַחַר מִכָּאן - הֲרֵי הִיא כְּאִילּוֹנִית לְכָל דָּבָר. רַבִּי יוֹסֵי בֶּן כִּפַּר אוֹמֵר: שְׁנַת עֶשְׂרִים שֶׁנִּכְנְסוּ מִמֶּנּוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם - מוֹנִין אוֹתָהּ שָׁנָה שְׁלֵמָה. וְכֵן הוֹרָה רַבִּי בְּלוּד עַל תִּינוֹקֶת בַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שֶׁנִּכְנְסוּ הֵימֶנָּה שְׁלֹשִׁים יוֹם - שֶׁתְּהֵא כְּתִינוֹקֶת בַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד לְכָל דָּבָר:

ג. וְאֵלּוּ הֵן סִימָנֵי בוֹגֶרֶת, רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר: מִשֶּׁיִּקָּשְׁקְשׁוּ הַדַּדִּין. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר: מִשֶּׁיִּכָּסֵף רֹאשׁ הַחֹטֶם. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מִשֶּׁיַּקִּיף עֲטָרָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מִשֶּׁתִּתְפַּשֵּׁט הַכַּף. וְכֵן הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כְּשֵׁם שֶׁאָמְרוּ שְׁלֹשָׁה סִימָנִין מִלְמַעְלָה, כָּךְ אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה סִמָּנִים מִלְמַטָּה,

הַשָּׁלֵם

פָּנָה מִלְמַעְלָה - לֹא הֵבִיאָה סִימָנִין מִלְמַטָּה. בּוֹחֵל מִלְמַעְלָה - הֵבִיאָה סִימָנִין מִלְמַטָּה. צָמֵל מִלְמַעְלָה - נִתְפַּשְׁטָה הַכַּף מִלְמַטָּה:

ד. עַד מָתַי תִּינוֹקֶת מְמָאֶנֶת? עַד שֶׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁיֵּרֵבֶּה הַשָּׂחוֹר עַל הַלָּבָן. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: עַד שֶׁתַּקִּיף עֲטָרָה (רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: עַד שֶׁיִּתְפַּשֵּׁט אֶת הַכַּף. בֶּן שְׁלֹקִית אוֹמֵר: עַד שֶׁתִּכָּלְכֵּל). אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: מָצָאתִי חֲנִינָא בֶּן חֲכִינַאי מִצִּדָּן, אָמַר לִי: כְּשֶׁהָלַךְ אֵצֶל רַבִּי עֲקִיבָא, אֲמוֹר לוֹ: עַד מָתַי תִּינוֹקֶת מְמָאֶנֶת? אִם יֹאמַר לְךָ עַד שֶׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אֲמוֹר לוֹ: וַהֲלֹא בְּמַעֲמַד כְּלְכֶם הֵעִיד בֶּן שְׁלֹקִית בְּיַבְנֶה עַד שֶׁתִּכָּלְכֵּל. כְּשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵתִי דְּבָרִים לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, אָמַר לִי: כְּלְכַל אֵינִי יוֹדֵעַ, בֶּן שְׁלֹקִית אֵינִי מַכִּיר, אֶלָּא עַד שֶׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת:

ה. שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת שֶׁאָמְרוּ, אֲפִלּוּ אַחַת עַל גַּבָּהּ וְאַחַת עַל כְּרָסָהּ. אַחַת עַל גַּבֵּי קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתֶיהָ שֶׁל יָד וְאַחַת עַל גַּבֵּי קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתֶיהָ שֶׁל רֶגֶל; דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אִישׁ כְּפַר עַכּוֹ, שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן: כָּל הַנִּבְדָּקוֹת - נִבְדָּקוֹת עַל פִּי נָשִׁים. וְכֵן הָיָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מוֹסֵר לְאִמּוֹ, וְרַבִּי יִשְׁמָעֵאל הָיָה מוֹסֵר לְאִשְׁתּוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לִפְנֵי הַפֶּרֶק וּלְאַחַר הַפֶּרֶק - נָשִׁים בּוֹדְקוֹת אוֹתָן, תּוֹךְ הַפֶּרֶק - אֵין הַנָּשִׁים בּוֹדְקוֹת אוֹתָן, שֶׁאֵין מַשִּׂיאִין סְפֵקוֹת עַל פִּי הַנָּשִׁים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אַף תּוֹךְ הַפֶּרֶק נֶאֱמֶנֶת הָאִשָּׁה, לְהַחְמִיר אֲבָל לֹא לְהָקֵל. כֵּיצַד? נֶאֱמֶנֶת הָאִשָּׁה לוֹמַר קְטַנָּה הָיִיתִי שֶׁלֹּא תַּחְלֹץ, וּגְדוֹלָה הָיִיתִי שֶׁלֹּא תְּמָאֵן. אֲבָל אֵין נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר ׳קְטַנָּה הָיִיתִי׳ שֶׁתְּמָאֵן, ו׳גְּדוֹלָה הָיִיתִי׳ שֶׁתַּחְלֹץ:

ו. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק: כָּךְ הָיוּ מְפָרְשִׁין בְּיַבְנֶה וְאָמְרוּ: כֵּיוָן שֶׁבָּא הַתַּחְתּוֹן - שׁוּב אֵין מַשְׂגִּיחִין בָּעֶלְיוֹן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בְּנוֹת כְּרַכִּין - תַּחְתּוֹן מְמַהֵר לָבוֹא. בְּנוֹת כְּפָרִים - עֶלְיוֹן מְמַהֵר לָבוֹא, שֶׁטּוֹחֲנוֹת בָּרֵחַיִם. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר

תּוֹסֶפְתָּא

אוֹמֵר: בְּנוֹת עֲשִׂירִים - צַד הַיָּמִין מִמַּהֵר לָבוֹא, שֶׁנִּישׂוּף בְּאַפְרַקְסוּתָן. בְּנוֹת עֲנִיִּים - צַד הַשְּׂמֹאל מִמַּהֵר לָבוֹא, מִפְּנֵי שֶׁמְּבִיאִין כַּדֵּי מַיִם וְנוֹשְׁאוֹת אֲחֵיהֶן עַל גִּיסְּיהֶן:

ז. כָּל הַמְּטַמֵּא בְּאֹהֶל הַמֵּת - מְטַמֵּא טֻמְאַת שִׁבְעָה. יֵשׁ מְטַמֵּא טֻמְאַת שִׁבְעָה וְאֵין מְטַמֵּא טֻמְאַת הָאֹהֶל; כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ קְרָנַיִם - יֵשׁ לוֹ טְלָפַיִם. וְיֵשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ טְלָפַיִם וְאֵין לוֹ קְרָנַיִם; כָּל הַנּוֹטֵל צְדָקָה - נוֹטֵל מַעֲשֵׂר עָנִי. וְיֵשׁ נוֹטֵל מַעֲשֵׂר עָנִי וְאֵינוֹ נוֹטֵל צְדָקָה:

ח. דַּם הַנִּדָּה וּבְשַׂר הַמֵּת, כָּל אֵלּוּ שֶׁהִרְקִיבוּ - הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. מִשּׁוּם רַבִּי נָתָן אָמְרוּ: פַּת שֶׁעִפְּשָׁה אֵינוֹ מְטַמֵּא טֻמְאַת אוֹכָלִין (וְשָׁרִין אוֹתָהּ בְּמָקוֹמָהּ). וְכַמָּה הוּא שְׁרִיָּתָן בְּפוּשָׁרִים? מֵעֵת לְעֵת. יְהוּדָה בֶּן נַקִּיסָא אוֹמֵר: תְּחִלָּתָהּ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין סוֹפָהּ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַד שֶׁיְּהֵא פּוּשָׁרִין מֵעֵת לְעֵת: אָמַר רַבִּי מֵאִיר: מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ בְּשֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בְּמָבוֹי, מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ עַד שֶׁיֹּאמַר: 'בְּדַקְתִּי אֶת הַמָּבוֹי הַזֶּה וְלֹא הָיָה בּוֹ שֶׁרֶץ', אוֹ עַד שְׁעַת כִּבּוּד, מִפְּנֵי שֶׁחֶזְקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בּוֹדְקִין בִּשְׁעַת כִּבּוּדֵיהֶם, וְאִם לֹא בָדְקוּ - הִפְסִידוּ הֵן לְמַפְרֵעַ. וּמִפְּנֵי מַה אָמְרוּ כֻּתִּם שֶׁבֶּחָלוּק מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ, עַד שֶׁתֹּאמַר: 'בְּדַקְתִּי אֶת הֶחָלוּק הַזֶּה וְלֹא הָיָה בּוֹ כֻּתָּם', אוֹ עַד שְׁעַת כִּבּוּס, מִפְּנֵי שֶׁחֶזְקַת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל בּוֹדְקוֹת חֲלוּקֵיהֶן בִּשְׁעַת כִּבּוּסֵיהֶן, וְאִם לֹא בָדְקוּ - הִפְסִידוּ הֵן לְמַפְרֵעַ. רַבִּי אַחָא אוֹמֵר: תַּחְזֹר וּתְכַבֵּס, אִם דָּהָה מַרְאִיתוֹ - בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא לְאַחַר כִּבּוּס, וְאִם לָאו - בְּיָדוּעַ שֶׁקֹּדֶם כִּבּוּס. רַבִּי אוֹמֵר: אֵינוֹ דּוֹמֶה כֻּתָּם שֶׁלִּפְנֵי כִּבּוּס כֻּתָּם שֶׁלְּאַחַר כִּבּוּס, שֶׁלִּפְנֵי הַכִּבּוּס - מַגְלִיד, שֶׁלְּאַחַר הַכִּבּוּס - מַקְדִּיר:

ט. קַרְדֹּם שֶׁנִּגְנַב בְּתוֹךְ הַבַּיִת - מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ, עַד שֶׁיֹּאמַר: 'נָעַלְתִּי אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה'. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מְטַהֵר, שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים שֶׁמָּא הִשְׁאִילוֹ לְאַחֵר וּשְׁכָחָהּ, אוֹ שֶׁמָּא נָטַל מִזִּוִּית זוֹ וְהִנִּיחוֹ בְּזָוִית אַחֶרֶת. אֲחֵרִים אוֹמְרִים מִשּׁוּם רַבִּי נָתָן: כָּל

הַשָּׁלֵם

הַכְּתָמִים הַנִּמְצָאִים בְּמֶרְחֲצָאוֹת שֶׁל נָשִׁים - טְמֵאִין. בֵּית הַמֶּרְחָץ שֶׁל כּוּתִים - מְטַמֵּא בְּאֹהֶל מִפְּנֵי שֶׁקּוֹבְרִין שָׁם אֶת הַמֵּתִים. רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר, מִפְּנֵי שֶׁחֶלְדָּה וּבַרְדְּלָס גּוֹרְרִין אוֹתָם מִיָּד:

י. שָׂדֶה שֶׁנֶּאֱבַד בָּהּ קֶבֶר - נֶאֱמָן הַכּוּתִי לוֹמַר: 'אֵין שָׁם קֶבֶר', לְפִי שֶׁאֵינוֹ מֵעִיד עַל גּוּפוֹ שֶׁל קֶבֶר. וְאִילְן שֶׁמִּסִּיךְ עַל הָאָרֶץ - נֶאֱמָן הַכּוּתִי לוֹמַר: 'אֵין תַּחְתָּיו קֶבֶר', לְפִי שֶׁאֵינוֹ מֵעִיד אֶלָּא עַל גּוּפוֹ שֶׁל קֶבֶר:

יא. תּוֹלָה בְּכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לָהּ לִתְלוֹת. מַעֲשֶׂה וְתָלָה רַבִּי מֵאִיר בְּקִילּוֹר. וְרַבִּי תָּלָה בְּשָׂרָף שֶׁל שִׁקְמָה. סָפֵק עָבְרָה בְּשׁוּק שֶׁל טַבָּחִים סָפֵק לֹא עָבְרָה - הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ תּוֹלָה. עָבְרָה, סָפֵק נִתְזָה עָלֶיהָ סָפֵק לֹא נִתְזָה עָלֶיהָ - הֲרֵי זוֹ תּוֹלָה. נִתְעַסְּקָה בְּאָדוֹם - אֵינָהּ תּוֹלָה. בְּשָׁחוֹר בְּמוּעָט - אֵינָהּ תּוֹלָה, בִּמְרֻבֶּה - תּוֹלָה. בְּנָכְרִית, רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: עַד שֶׁתְּהֵא נָכְרִית רְאוּיָה לִרְאוֹת. תּוֹלָה חֲמוּרָה בַּקַּלָּה. כֵּיצַד תּוֹלָה? בְּשׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם בַּשֵּׁנִי שֶׁלָּהּ, וּבְסוֹפֶרֶת שִׁבְעָה שֶׁלֹּא טָבְלָה, לְפִיכָךְ הִיא מְתֻקֶּנֶת וַחֲבֵרְתָּהּ מְקֻלְקֶלֶת. רַבִּי אוֹמֵר: אֵינָהּ תּוֹלָה, לְפִיכָךְ שְׁתֵּיהֶם מְקֻלְקָלוֹת. הַכֹּל שָׁוִין שֶׁהִיא תּוֹלָה בְּשׁוֹמֶרֶת יוֹם בָּרִאשׁוֹן שֶׁלָּהּ, וּבְיוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טֹהַר, וּבְתוּלָה שֶׁדָּמֶיהָ טְהוֹרִים:

יב. נִמְצָא עַל חָלוּק בְּנָהּ הַשּׁוֹכֵב בְּצִדָּהּ - הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁמִּתְהַפֵּךְ. וְלֹא עַל בְּנָהּ בִּלְבַד אָמְרוּ, אֶלָּא כָּל אָדָם, אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בַּהֹוֶה. נִמְצָא עַל פְּסִיקְיָא שֶׁלָּהּ - הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה, שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁמַּתֶּרֶת מִתַּחְתָּהּ - נוֹגַעַת בַּתּוֹרְפָּה. הָיְתָה מַכָּה עַל יְרֵכָהּ - תּוֹלָה. עַל צַוָּארָהּ שֶׁהִיא יְכוֹלָה לִתְלוֹת - תּוֹלָה. עַל כְּתֵפָהּ שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִתְלוֹת - אֵינָהּ תּוֹלָה, וְאֵינָהּ אוֹמֶרֶת: 'שָׁמָּא בַּיָּד הוֹלִיכָהּ לְשָׁם'. נִמְצָא עַל קִשְׁרֵי אֲצְבְּעוֹתֶיהָ - טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהַיָּדִים עַסְקָנִיּוֹת הֵן. הָיוּ עָלֶיהָ שְׁנֵי כְתָמִים אֶחָד מִלְמַעְלָה וְאֶחָד מִלְמַטָּה, אַף עַל פִּי שֶׁהַתַּחְתּוֹן גָּדוֹל וְהָעֶלְיוֹן קָטָן - תּוֹלֶה אֶת הַתַּחְתּוֹן בָּעֶלְיוֹן

תּוֹסֶפְתָּא

עַד כְּגְרִיס, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר מִמָּקוֹם שֶׁבָּא הָעֶלְיוֹן בָּא הַתַּחְתּוֹן:

מַסֶּכֶת נִדָּה פֶּרֶק שְׁבִיעִי

א. נִמְצָא עַל בֵּית יָד אֲנַקְלִי שֶׁלָּהּ, אִם מַגִּיעַ כְּנֶגֶד תּוֹרְפָּהּ – טְמֵאָה. וְאִם לָאו – טְהוֹרָה. הָיְתָה פּוֹשֶׁטַתָּהּ וּמִתְכַּסָּה בָּהּ בַּלַּיְלָה. כָּל מָקוֹם שֶׁנִּמְצָא בָּהּ כֶּתֶם – טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא חוֹזֵר. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסֵי: הֲלָכָה זוֹ הוֹרִיתִי בְּרוֹמִי לְטַמְאָה, וּכְשֶׁבָּאתִי אֵצֶל חֲבֵרַי, אָמְרוּ לִי: יָפֶה הוֹרֵיתָ:

ב. לָבְשָׁה שִׁלְשָׁה חֲלָקִין הַבְּדוּקִין לָהּ, וְנִמְצָא עַל הַפְּנִימִי, וְלָהּ לְתְלוֹת – הֲרֵי זוֹ תּוֹלָה עַל הַחִיצוֹן. וְאֵין לָהּ לְתְלוֹת – אֵינָהּ תּוֹלָה. קְצָרָה שֶׁלָּבְשָׁה חֲלוּקָה שֶׁל אֲרֻכָּה, וַאֲרֻכָּה שֶׁלָּבְשָׁה חֲלוּקָה שֶׁל קְצָרָה, אִם הִגִּיעַ כְּנֶגֶד בֵּית תּוֹרְפָּהּ שֶׁל אֲרֻכָּה – שְׁתֵּיהֶן טְמֵאוֹת. כְּנֶגֶד בֵּית תּוֹרְפָּהּ שֶׁל קְצָרָה, קְצָרָה – טְמֵאָה. וַאֲרֻכָּה – טְהוֹרָה:

ג. שְׁתַּיִם שֶׁהָיוּ טוֹחֲנוֹת בְּרֵיחַיִם שֶׁל יָד, נִמְצָא עַל הָרֶגֶל הַפְּנִימִי – שְׁתֵּיהֶן טְמֵאוֹת. עַל הָרֶגֶל הַחִיצוֹנָה – הִיא טְמֵאָה וַחֲבֶרְתָּהּ טְהוֹרָה. נִמְצָא בֵּינַתַיִם – שְׁתֵּיהֶן טְמֵאוֹת. מַעֲשֶׂה וְנִמְצָא עַל שְׂפָתוֹ שֶׁל אַמְבָּטִי, וְעַל עֲלֵי שֶׁל זַיִת בְּשָׁעָה שֶׁהֵן מַסִּיקוֹת אֶת הַתַּנּוּר, וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְטִמְּאוּם. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה – טָהוֹר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם הָרְגָה מַאֲכֶלֶת – תּוֹלָה. וְאִם לָאו – אֵינָהּ תּוֹלָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ – תּוֹלָה. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: אֲנִי אוֹמֵר דָּבָר אֶחָד וְהֵם אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד, לִדְבָרַי אֵין סוֹף, וּלְדִבְרֵיהֶם אֵין סוֹף. לִדְבָרַי אֵין סוֹף, אֵין לְךָ אִשָּׁה שֶׁהִיא טְהוֹרָה, שֶׁאֵין לְךָ כָּל מִטָּה שֶׁאֵין עָלֶיהָ כַּמָּה טִפֵּי דַּם מַאֲכֶלֶת. לְדִבְרֵיהֶם אֵין סוֹף, שֶׁאֵין לְךָ אִשָּׁה שֶׁאֵינָהּ טְהוֹרָה לְבַעְלָהּ, שֶׁאֵין לְךָ כָּל סָדִין וְסָדִין שֶׁאֵין עָלֶיהָ כַּמָּה טִפֵּי דָמִים. אֲבָל רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי חֲנִינָא בֶּן גַּמְלִיאֵל מִדְּבָרַי וּמִדִּבְרֵיהֶם, שֶׁהָיָה אוֹמֵר: תּוֹלָה בְּמַאֲכֶלֶת עַד כְּגְרִיס שֶׁל פּוּל, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָרְגָה (תּוֹלָה בִּבְנָהּ וּבְבַעְלָהּ), וְכִדְבָרָיו אָנוּ מוֹרִים:

הַשָּׁלֵם

ד. כֶּתֶם הָאָרֹךְ – מִצְטָרֵף. טִפֵּי טִפִּין – אֵין מִצְטָרְפִין. רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק אוֹמֵר: הָעֵד שֶׁהוּא נָתוּן תַּחַת הַכַּר וְנִמְצָא עָלָיו דָּם, אִם עָגֹל – טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא דַּם מַאֲכֶלֶת, וְאִם מָשׁוּךְ – טָמֵא מִפְּנֵי שֶׁהוּא דַּם הַקְּנוּחַ:

ה. הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה צְרָכֶיהָ וְרָאֲתָה דָּם, אִם עוֹמֶדֶת – טְמֵאָה, וְאִם יוֹשֶׁבֶת – טְהוֹרָה; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ – טְהוֹרָה. אִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁעָשׂוּ צְרָכֵיהֶם בְּתוֹךְ הַסֵּפֶל, וְנִמְצָא דָּם עַל הַמַּיִם, רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹמְרִים: תּוֹלָה. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֵינוֹ תּוֹלָה:

ו. דַּם הַיּוֹצֵא עִם הָרְעִי – טָהוֹר. דַּם הַמְנַתֵּף, בֵּין לִפְנֵי הַמַּיִם בֵּין לְאַחַר הַמַּיִם – טָמֵא. הַנִּמְצָא בְּתוֹכוֹ – טָהוֹר. לְמַגָּעוֹת וּלְהֶיסֵּטוֹת – הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב:

איוב פרק ט

א וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר:
ב אָמְנָם יָדַעְתִּי כִי־כֵן וּמַה־יִּצְדַּק אֱנוֹשׁ עִם־
אֵל:
ג אִם־יַחְפֹּץ לָרִיב עִמּוֹ לֹא־יַעֲנֶנּוּ אַחַת מִנִּי־
אָלֶף:
ד חֲכַם לֵבָב וְאַמִּיץ כֹּחַ מִי־הִקְשָׁה אֵלָיו
וַיִּשְׁלָם:
ה הַמַּעְתִּיק הָרִים וְלֹא יָדָעוּ אֲשֶׁר הֲפָכָם בְּאַפּוֹ:
ו הַמַּרְגִּיז אֶרֶץ מִמְקוֹמָהּ וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצוּן:
ז הָאֹמֵר לַחֶרֶס וְלֹא יִזְרָח וּבְעַד כּוֹכָבִים יַחְתֹּם:
ח נֹטֶה שָׁמַיִם לְבַדּוֹ וְדוֹרֵךְ עַל־בָּמֳתֵי יָם:
ט עֹשֶׂה־עָשׁ כְּסִיל וְכִימָה וְחַדְרֵי תֵמָן:
י עֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד־אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד־אֵין
מִסְפָּר:
יא הֵן יַעֲבֹר עָלַי וְלֹא אֶרְאֶה וְיַחֲלֹף וְלֹא־אָבִין
לוֹ:
יב הֵן יַחְתֹּף מִי יְשִׁיבֶנּוּ מִי־יֹאמַר אֵלָיו מַה־
תַּעֲשֶׂה:
יג אֱלוֹהַּ לֹא־יָשִׁיב אַפּוֹ תַּחְתָּו שָׁחֲחוּ עֹזְרֵי
רָהַב:
יד אַף כִּי־אָנֹכִי אֶעֱנֶנּוּ אֶבְחֲרָה דְבָרַי עִמּוֹ:
טו אֲשֶׁר אִם־צָדַקְתִּי לֹא אֶעֱנֶה לְמִשְׁפְּטִי
אֶתְחַנָּן:
טז אִם־קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי לֹא־אַאֲמִין כִּי־יַאֲזִין
קוֹלִי:
יז אֲשֶׁר־בִּשְׂעָרָה יְשׁוּפֵנִי וְהִרְבָּה פְצָעַי חִנָּם:
יח לֹא־יִתְּנֵנִי הָשֵׁב רוּחִי כִּי יַשְׂבִּעֵנִי מְרֹרִים:
יט אִם־לְכֹחַ אַמִּיץ הִנֵּה וְאִם־לְמִשְׁפָּט מִי
יוֹעִידֵנִי:
כ אִם־אֶצְדַּק פִּי יַרְשִׁיעֵנִי תָּם־אָנִי וַיַּעְקְשֵׁנִי:
כא תָּם־אָנִי לֹא־אֵדַע נַפְשִׁי אֶמְאַס חַיָּי:
כב אַחַת הִיא עַל־כֵּן אָמַרְתִּי תָּם וְרָשָׁע הוּא
מְכַלֶּה:
כג אִם־שׁוֹט יָמִית פִּתְאֹם לְמַסַּת נְקִיִּם יִלְעָג:
כד אֶרֶץ | נִתְּנָה בְיַד־רָשָׁע פְּנֵי־שֹׁפְטֶיהָ יְכַסֶּה
אִם־לֹא אֵפוֹא מִי־הוּא:
כה וְיָמַי קַלּוּ מִנִּי־רָץ בָּרְחוּ לֹא־רָאוּ טוֹבָה:
כו חָלְפוּ עִם־אָנִיּוֹת אֵבֶה כְּנֶשֶׁר יָטוּשׁ עַלֵי־
אֹכֶל:
כז אִם־אָמְרִי אֶשְׁכְּחָה שִׂיחִי אֶעֱזְבָה פָנַי
וְאַבְלִיגָה:
כח יָגֹרְתִּי כָל־עַצְּבֹתָי יָדַעְתִּי כִּי־לֹא תְנַקֶּנִי:
כט אָנֹכִי אֶרְשָׁע לָמָּה־זֶּה הֶבֶל אִיגָע:
ל אִם־הִתְרַחַצְתִּי בְמוֹ־בְמֵי־שָׁלֶג וַהֲזַכּוֹתִי
בְּבֹר כַּפָּי:
לא אָז בַּשַּׁחַת תִּטְבְּלֵנִי וְתִתְעַבּוּנִי שַׂלְמוֹתָי:
לב כִּי־לֹא־אִישׁ כָּמוֹנִי אֶעֱנֶנּוּ נָבוֹא יַחְדָּו
בַּמִּשְׁפָּט:
לג לֹא יֵשׁ־בֵּינֵינוּ מוֹכִיחַ יָשֶׁת יָדוֹ עַל־שְׁנֵינוּ:
לד יָסֵר מֵעָלַי שִׁבְטוֹ וְאֵמָתוֹ אַל־תְּבַעֲתַנִּי:
לה אֲדַבְּרָה וְלֹא אִירָאֶנּוּ כִּי לֹא־כֵן אָנֹכִי עִמָּדִי:

איוב פרק י

א נָקְטָה נַפְשִׁי בְּחַיָּי אֶעֶזְבָה עָלַי שִׂיחִי אֲדַבְּרָה
בְּמַר נַפְשִׁי:
ב אֹמַר אֶל־אֱלוֹהַּ אַל־תַּרְשִׁיעֵנִי הוֹדִיעֵנִי עַל
מַה־תְּרִיבֵנִי:
ג הַטּוֹב לְךָ | כִּי־תַעֲשֹׁק כִּי־תְמָאַס יְגִיעַ

כַּפֶּיךָ וְעַל־עֲצַת רְשָׁעִים הוֹפָעְתָּ׃
ד הֲעֵינֵי בָשָׂר לָךְ אִם־כִּרְאוֹת אֱנוֹשׁ תִּרְאֶה׃
ה הֲכִימֵי אֱנוֹשׁ יָמֶיךָ אִם־שְׁנוֹתֶיךָ כִּימֵי גָבֶר׃
ו כִּי־תְבַקֵּשׁ לַעֲוֹנִי וְלִחַטָּאתִי תִדְרוֹשׁ׃
ז עַל־דַּעְתְּךָ כִּי־לֹא אֶרְשָׁע וְאֵין מִיָּדְךָ מַצִּיל׃
ח יָדֶיךָ עִצְּבוּנִי וַיַּעֲשׂוּנִי יַחַד סָבִיב וַתִּבְלָעֵנִי׃
ט זְכָר־נָא כִּי־כַחֹמֶר עֲשִׂיתָנִי וְאֶל־עָפָר תְּשִׁיבֵנִי׃
י הֲלֹא כֶחָלָב תַּתִּיכֵנִי וְכַגְּבִנָּה תַּקְפִּיאֵנִי׃
יא עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תְּשֹׂכְּכֵנִי׃
יב חַיִּים וָחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי וּפְקֻדָּתְךָ שָׁמְרָה רוּחִי׃
יג וְאֵלֶּה צָפַנְתָּ בִלְבָבֶךָ יָדַעְתִּי כִּי־זֹאת עִמָּךְ׃
יד אִם־חָטָאתִי וּשְׁמַרְתָּנִי וּמֵעֲוֹנִי לֹא תְנַקֵּנִי׃
טו אִם־רָשַׁעְתִּי אַלְלַי לִי וְצָדַקְתִּי לֹא־אֶשָּׂא רֹאשִׁי
שְׂבַע קָלוֹן וּרְאֵה עָנְיִי׃
טז וְיִגְאֶה כַּשַּׁחַל תְּצוּדֵנִי וְתָשֹׁב תִּתְפַּלָּא־בִי׃
יז תְּחַדֵּשׁ עֵדֶיךָ | נֶגְדִּי וְתֶרֶב כַּעַשְׂךָ
עִמָּדִי חֲלִיפוֹת וְצָבָא עִמִּי׃
יח וְלָמָּה מֵרֶחֶם הֹצֵאתָנִי אָגוַע וְעַיִן לֹא־תִרְאֵנִי׃
יט כַּאֲשֶׁר לֹא־הָיִיתִי אֶהְיֶה מִבֶּטֶן לַקֶּבֶר אוּבָל׃
כ הֲלֹא־מְעַט יָמַי יחדל וַחֲדָל ישית וְשִׁית מִמֶּנִּי
וְאַבְלִיגָה מְעָט׃
כא בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְלֹא אָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ חֹשֶׁךְ
וְצַלְמָוֶת׃
כב אֶרֶץ עֵפָתָה | כְּמוֹ אֹפֶל צַלְמָוֶת וְלֹא סְדָרִים וַתֹּפַע כְּמוֹ־אֹפֶל׃

איוב פרק יא

א וַיַּעַן צֹפַר הַנַּעֲמָתִי וַיֹּאמַר׃
ב הֲרַב דְּבָרִים לֹא יֵעָנֶה וְאִם־אִישׁ שְׂפָתַיִם יִצְדָּק׃
ג בַּדֶּיךָ מְתִים יַחֲרִישׁוּ וַתִּלְעַג וְאֵין מַכְלִם׃
ד וַתֹּאמֶר זַךְ לִקְחִי וּבַר הָיִיתִי בְעֵינֶיךָ׃
ה וְאוּלָם מִי־יִתֵּן אֱלוֹהַּ דַּבֵּר וְיִפְתַּח שְׂפָתָיו עִמָּךְ׃
ו וְיַגֶּד־לְךָ | תַּעֲלֻמוֹת חָכְמָה כִּי־כִפְלַיִם לְתוּשִׁיָּה
וְדַע כִּי־יַשֶּׁה לְךָ אֱלוֹהַּ מֵעֲוֹנֶךָ׃
ז הַחֵקֶר אֱלוֹהַּ תִּמְצָא אִם עַד־תַּכְלִית שַׁדַּי תִּמְצָא׃
ח גָּבְהֵי שָׁמַיִם מַה־תִּפְעָל עֲמֻקָּה מִשְּׁאוֹל מַה־תֵּדָע׃
ט אָרְכָּה מֵאֶרֶץ מִדָּהּ וּרְחָבָה מִנִּי־יָם׃
י אִם־יַחֲלֹף וְיַסְגִּיר וְיַקְהִיל וּמִי יְשִׁיבֶנּוּ׃
יא כִּי־הוּא יָדַע מְתֵי־שָׁוְא וַיַּרְא־אָוֶן וְלֹא יִתְבּוֹנָן׃
יב וְאִישׁ נָבוּב יִלָּבֵב וְעַיִר פֶּרֶא אָדָם יִוָּלֵד׃
יג אִם־אַתָּה הֵכַנְתָּ לִבֶּךָ וּפָרַשְׂתָּ אֵלָיו כַּפֶּיךָ׃
יד אִם־אָוֶן בְּיָדְךָ הַרְחִיקֶהוּ וְאַל־תַּשְׁכֵּן בְּאָהָלֶיךָ עַוְלָה׃
טו כִּי־אָז | תִּשָּׂא פָנֶיךָ מִמּוּם וְהָיִיתָ מָצָק וְלֹא תִירָא׃
טז כִּי־אַתָּה עָמָל תִּשְׁכַּח כְּמַיִם עָבְרוּ תִזְכֹּר׃
יז וּמִצָּהֳרַיִם יָקוּם חָלֶד תָּעֹפָה כַּבֹּקֶר תִּהְיֶה׃

יח וְבָטַחְתָּ כִּי־יֵשׁ תִּקְוָה וְחָפַרְתָּ לָבֶטַח תִּשְׁכָּב:
יט וְרָבַצְתָּ וְאֵין מַחֲרִיד וְחִלּוּ פָנֶיךָ רַבִּים:
כ וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלֶינָה וּמָנוֹס אָבַד מִנֶּהֶם וְתִקְוָתָם מַפַּח־נָפֶשׁ:

איוב פרק יב

א וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמַר:
ב אָמְנָם כִּי אַתֶּם־עָם וְעִמָּכֶם תָּמוּת חָכְמָה:
ג גַּם־לִי לֵבָב | כָּמוֹכֶם לֹא־נֹפֵל אָנֹכִי מִכֶּם וְאֶת־מִי־אֵין כְּמוֹ־אֵלֶּה:
ד שְׂחֹק לְרֵעֵהוּ | אֶהְיֶה קֹרֵא לֵאלוֹהַּ וַיַּעֲנֵהוּ שְׂחוֹק צַדִּיק תָּמִים:
ה לַפִּיד בּוּז לְעַשְׁתּוֹת שַׂאֲנָן נָכוֹן לְמוֹעֲדֵי רָגֶל:
ו יִשְׁלָיוּ אָהָלִים | לְשֹׁדְדִים וּבֹטְחוֹת לְמַרְגִּיזֵי אֵל לַאֲשֶׁר הֵבִיא אֱלוֹהַּ בְּיָדוֹ:
ז וְאוּלָם שְׁאַל־נָא בְהֵמוֹת וְתֹרֶךָּ וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְיַגֶּד־לָךְ:
ח אוֹ שֵׂיַח לָאָרֶץ וְתֹרֶךָּ וְיִסַּפְרוּ לְךָ דְּגֵי הַיָּם:
ט מִי לֹא־יָדַע בְּכָל־אֵלֶּה כִּי יַד־יְהוָה עָשְׂתָה זֹּאת:
י אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל־חָי וְרוּחַ כָּל־בְּשַׂר־אִישׁ:
יא הֲלֹא־אֹזֶן מִלִּין תִּבְחָן וְחֵךְ אֹכֶל יִטְעַם־לוֹ:
יב בִּישִׁישִׁים חָכְמָה וְאֹרֶךְ יָמִים תְּבוּנָה:
יג עִמּוֹ חָכְמָה וּגְבוּרָה לּוֹ עֵצָה וּתְבוּנָה:
יד הֵן יֶהֱרוֹס וְלֹא יִבָּנֶה יִסְגֹּר עַל־אִישׁ וְלֹא יִפָּתֵחַ:
טו הֵן יַעְצֹר בַּמַּיִם וְיִבָּשׁוּ וְיְשַׁלְּחֵם וְיַהַפְכוּ אָרֶץ:
טז עִמּוֹ עֹז וְתוּשִׁיָּה לּוֹ שֹׁגֵג וּמַשְׁגֶּה:
יז מוֹלִיךְ יוֹעֲצִים שׁוֹלָל וְשֹׁפְטִים יְהוֹלֵל:
יח מוּסַר מְלָכִים פִּתֵּחַ וַיֶּאְסֹר אֵזוֹר בְּמָתְנֵיהֶם:
יט מוֹלִיךְ כֹּהֲנִים שׁוֹלָל וְאֵתָנִים יְסַלֵּף:
כ מֵסִיר שָׂפָה לְנֶאֱמָנִים וְטַעַם זְקֵנִים יָקָּח:
כא שׁוֹפֵךְ בּוּז עַל־נְדִיבִים וּמְזִיחַ אַפִּיקִים רָפָּה:
כב מְגַלֶּה עֲמֻקוֹת מִנִּי־חֹשֶׁךְ וַיֹּצֵא לָאוֹר צַלְמָוֶת:
כג מַשְׁגִּיא לַגּוֹיִם וַיְאַבְּדֵם שִׁטַּח לַגּוֹיִם וַיְנַחֵם:
כד מֵסִיר לֵב רָאשֵׁי עַם־הָאָרֶץ וַיַּתְעֵם בְּתֹהוּ לֹא־דָרֶךְ:
כה יְמַשְׁשׁוּ־חֹשֶׁךְ וְלֹא־אוֹר וַיַּתְעֵם כַּשִּׁכּוֹר:

איוב פרק יג

א הֵן־כֹּל רָאֲתָה עֵינִי שָׁמְעָה אָזְנִי וַתָּבֶן לָהּ:
ב כְּדַעְתְּכֶם יָדַעְתִּי גַּם־אָנִי לֹא־נֹפֵל אָנֹכִי מִכֶּם:
ג אוּלָם אֲנִי אֶל־שַׁדַּי אֲדַבֵּר וְהוֹכֵחַ אֶל־אֵל אֶחְפָּץ:
ד וְאוּלָם אַתֶּם טֹפְלֵי־שֶׁקֶר רֹפְאֵי אֱלִל כֻּלְּכֶם:
ה מִי־יִתֵּן הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישׁוּן וּתְהִי לָכֶם לְחָכְמָה:
ו שִׁמְעוּ־נָא תוֹכַחְתִּי וְרִבוֹת שְׂפָתַי הַקְשִׁיבוּ:
ז הַלְאֵל תְּדַבְּרוּ עַוְלָה וְלוֹ תְּדַבְּרוּ רְמִיָּה:
ח הַפָּנָיו תִּשָּׂאוּן אִם־לָאֵל תְּרִיבוּן:
ט הֲטוֹב כִּי־יַחְקָר אֶתְכֶם אִם־כְּהָתֵל בֶּאֱנוֹשׁ תְּהָתֵלּוּ בוֹ:
י הוֹכֵחַ יוֹכִיחַ אֶתְכֶם אִם־בַּסֵּתֶר פָּנִים תִּשָּׂאוּן:
יא הֲלֹא שְׁאֵתוֹ תְּבַעֵת אֶתְכֶם וּפַחְדּוֹ יִפֹּל עֲלֵיכֶם:
יב זִכְרֹנֵיכֶם מִשְׁלֵי־אֵפֶר לְגַבֵּי־חֹמֶר גַּבֵּיכֶם:
יג הַחֲרִישׁוּ מִמֶּנִּי וַאֲדַבְּרָה־אָנִי וְיַעֲבֹר עָלַי מָה:
יד עַל־מָה | אֶשָּׂא בְשָׂרִי בְשִׁנָּי וְנַפְשִׁי אָשִׂים בְּכַפִּי:
טו הֵן יִקְטְלֵנִי לֹא לוֹ אְיַחֵל אַךְ־דְּרָכַי אֶל־פָּנָיו

אוֹכִיחַ:
טז גַּם־הוּא־לִי לִישׁוּעָה כִּי־לֹא לְפָנָיו חָנֵף
יָבוֹא:
יז שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ מִלָּתִי וְאַחֲוָתִי בְּאָזְנֵיכֶם:
יח הִנֵּה־נָא עָרַכְתִּי מִשְׁפָּט יָדַעְתִּי כִּי־אֲנִי
אֶצְדָּק:
יט מִי־הוּא יָרִיב עִמָּדִי כִּי־עַתָּה אַחֲרִישׁ וְאֶגְוַע:
כ אַךְ־שְׁתַּיִם אַל־תַּעַשׂ עִמָּדִי אָז מִפָּנֶיךָ לֹא
אֶסָּתֵר:
כא כַּפְּךָ מֵעָלַי הַרְחֵק וְאֵמָתְךָ אַל־תְּבַעֲתָנִי:
כב וּקְרָא וְאָנֹכִי אֶעֱנֶה אוֹ־אֲדַבֵּר וַהֲשִׁיבֵנִי:
כג כַּמָּה לִי עֲוֹנוֹת וְחַטָּאוֹת פִּשְׁעִי וְחַטָּאתִי
הֹדִיעֵנִי:
כד לָמָּה־פָנֶיךָ תַסְתִּיר וְתַחְשְׁבֵנִי לְאוֹיֵב לָךְ:
כה הֶעָלֶה נִדָּף תַּעֲרֹץ וְאֶת־קַשׁ יָבֵשׁ תִּרְדֹּף:
כו כִּי־תִכְתֹּב עָלַי מְרֹרוֹת וְתוֹרִישֵׁנִי עֲוֹנוֹת
נְעוּרָי:
כז וְתָשֵׂם בַּסַּד | רַגְלַי וְתִשְׁמֹר כָּל־אָרְחוֹתָי
עַל־שָׁרְשֵׁי רַגְלָי תִּתְחַקֶּה:
כח וְהוּא כְּרָקָב יִבְלֶה כְּבֶגֶד אֲכָלוֹ עָשׁ:

איוב פרק יד

א אָדָם יְלוּד אִשָּׁה קְצַר יָמִים וּשְׂבַע־רִגְז:
ב כְּצִיץ יָצָא וַיִּמָּל וַיִּבְרַח כַּצֵּל וְלֹא יַעֲמוֹד:
ג אַף־עַל־זֶה פָּקַחְתָּ עֵינֶךָ וְאֹתִי תָּבִיא בְמִשְׁפָּט
עִמָּךְ:
ד מִי־יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא לֹא אֶחָד:
ה אִם חֲרוּצִים | יָמָיו מִסְפַּר־חֳדָשָׁיו אִתָּךְ חֻקָּו
עָשִׂיתָ וְלֹא יַעֲבֹר:
ו שְׁעֵה מֵעָלָיו וְיֶחְדָּל עַד־יִרְצֶה כְּשָׂכִיר יוֹמוֹ:
ז כִּי יֵשׁ לָעֵץ תִּקְוָה
אִם־יְכֻרַת וְעוֹד יַחֲלִיף וְיֹנַקְתּוֹ לֹא תֶחְדָּל:
ח אִם־יַזְקִין בָּאָרֶץ שָׁרְשׁוֹ וּבֶעָפָר יָמוּת גִּזְעוֹ:
ט מֵרֵיחַ מַיִם יַפְרִחַ וְעָשָׂה קָצִיר כִּמּוֹ־נָטַע:
י וְגֶבֶר יָמוּת וַיֵּחֱלָשׁ וַיִּגְוַע אָדָם וְאַיּוֹ:
יא אָזְלוּ־מַיִם מִנִּי־יָם וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ:
יב וְאִישׁ שָׁכַב וְלֹא־יָקוּם
עַד־בְּלִתִּי שָׁמַיִם לֹא יָקִיצוּ וְלֹא־יֵעֹרוּ מִשְׁנָתָם:
יג מִי יִתֵּן | בִּשְׁאוֹל תַּצְפִּנֵנִי תַּסְתִּירֵנִי עַד־שׁוּב
אַפֶּךָ
תָּשִׁית לִי חָק וְתִזְכְּרֵנִי:
יד אִם־יָמוּת גֶּבֶר הֲיִחְיֶה
כָּל־יְמֵי צְבָאַי אֲיַחֵל עַד־בֹּוא חֲלִיפָתִי:
טו תִּקְרָא וְאָנֹכִי אֶעֱנֶךָּ לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ תִּכְסֹף:
טז כִּי־עַתָּה צְעָדַי תִּסְפּוֹר לֹא־תִשְׁמֹר עַל־
חַטָּאתִי:
יז חָתַם בִּצְרוֹר פִּשְׁעִי וַתִּטְפֹּל עַל־עֲוֹנִי:
יח וְאוּלָם הַר־נוֹפֵל יִבּוֹל וְצוּר יֶעְתַּק מִמְּקֹמוֹ:
יט אֲבָנִים | שָׁחֲקוּ מַיִם תִּשְׁטֹף־סְפִיחֶיהָ עֲפַר־
אָרֶץ
וְתִקְוַת אֱנוֹשׁ הֶאֱבַדְתָּ:
כ תִּתְקְפֵהוּ לָנֶצַח וַיַּהֲלֹךְ מְשַׁנֶּה פָּנָיו
וַתְּשַׁלְּחֵהוּ:
כא יִכְבְּדוּ בָנָיו וְלֹא יֵדָע וְיִצְעֲרוּ וְלֹא־יָבִין לָמוֹ:
כב אַךְ־בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכְאָב וְנַפְשׁוֹ עָלָיו תֶּאֱבָל:

איוב פרק טו

א וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתֵּימָנִי וַיֹּאמַר:
ב הֲחָכָם יַעֲנֶה דַעַת־רוּחַ וִימַלֵּא קָדִים בִּטְנוֹ:
ג הוֹכֵחַ בְּדָבָר לֹא יִסְכֹּון וּמִלִּים לֹא־יוֹעִיל בָּם:

ד אַף־אַתָּה תָּפֵר יִרְאָה וְתִגְרַע שִׂיחָה לִפְנֵי־אֵל:

ה כֵּי יְאַלֵּף עֲוֹנְךָ פִּיךָ וְתִבְחַר לְשׁוֹן עֲרוּמִים:

ו יַרְשִׁיעֲךָ פִּיךָ וְלֹא־אָנִי וּשְׂפָתֶיךָ יַעֲנוּ־בָךְ:

ז הֲרִאישׁוֹן אָדָם תִּוָּלֵד וְלִפְנֵי גְבָעוֹת חוֹלָלְתָּ:

ח הַבְסוֹד אֱלוֹהַ תִּשְׁמָע וְתִגְרַע אֵלֶיךָ חָכְמָה:

ט מַה־יָּדַעְתָּ וְלֹא נֵדָע תָּבִין וְלֹא־עִמָּנוּ הִוא:

י גַּם־שָׂב גַּם־יָשִׁישׁ בָּנוּ כַּבִּיר מֵאָבִיךָ יָמִים:

יא הַמְעַט מְמֶךָ תַּנְחוּמוֹת אֵל וְדָבָר לָאַט עִמָּךְ:

יב מַה־יְּקָחֲךָ לִבֶּךָ וּמַה־יִּרְזְמוּן עֵינֶיךָ:

יג כִּי־תָשִׁיב אֶל־אֵל רוּחֶךָ וְהוֹצֵאתָ מִפִּיךָ מִלִּין:

יד מָה־אֱנוֹשׁ כִּי־יִזְכֶּה וְכִי־יִצְדַּק יְלוּד אִשָּׁה:

טו הֵן בְּקְדֹשָׁו לֹא יַאֲמִין וְשָׁמַיִם לֹא־זַכּוּ בְעֵינָיו:

טז אַף כִּי־נִתְעָב וְנֶאֱלָח אִישׁ־שֹׁתֶה כַמַּיִם עַוְלָה:

יז אֲחַוְךָ שְׁמַע־לִי וְזֶה־חָזִיתִי וַאֲסַפְּרָה:

יח אֲשֶׁר־חַכָמִים יַגִּידוּ וְלֹא כָחֲדוּ מֵאֲבוֹתָם:

יט לָהֶם לְבַדָּם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא־עָבַר זָר בְּתוֹכָם:

כ כָּל־יְמֵי רָשָׁע הוּא מִתְחוֹלֵל וּמִסְפַּר שָׁנִים נִצְפְּנוּ לֶעָרִיץ:

כא קוֹל־פְּחָדִים בְּאָזְנָיו בַּשָּׁלוֹם שׁוֹדֵד יְבוֹאֶנּוּ:

כב לֹא־יַאֲמִין שׁוּב מִנִּי־חֹשֶׁךְ וצפו וְצָפוּי הוּא אֵלֵי־חָרֶב:

כג נֹדֵד הוּא לַלֶּחֶם אַיֵּה יָדַּע | כִּי־נָכוֹן בְּיָדוֹ יוֹם־חֹשֶׁךְ:

כד יְבַעֲתֻהוּ צַר וּמְצוּקָה תִּתְקְפֵהוּ כְּמֶלֶךְ | עָתִיד לַכִּידוֹר:

כה כִּי־נָטָה אֶל־אֵל יָדוֹ וְאֶל־שַׁדַּי יִתְגַּבָּר:

כו יָרוּץ אֵלָיו בְּצַוָּאר בַּעֲבִי גַּבֵּי מָגִנָּיו:

כז כִּי־כִסָּה פָנָיו בְּחֶלְבּוֹ וַיַּעַשׂ פִּימָה עֲלֵי־כֶסֶל:

כח וַיִּשְׁכֹּן | עָרִים נִכְחָדוֹת בָּתִּים לֹא־יֵשְׁבוּ לָמוֹ אֲשֶׁר הִתְעַתְּדוּ לְגַלִּים:

כט לֹא־יֵעָשֵׁר וְלֹא־יָקוּם חֵילוֹ וְלֹא־יִטֶּה לָאָרֶץ מִנְלָם:

ל לֹא־יָסוּר | מִנִּי־חֹשֶׁךְ יֹנַקְתּוֹ תְּיַבֵּשׁ שַׁלְהֶבֶת וְיָסוּר בְּרוּחַ פִּיו:

לא אַל־יַאֲמֵן בַּשָּׁוְא נִתְעֶה כִּי־שָׁוְא תִּהְיֶה תְמוּרָתוֹ:

לב בְּלֹא־יוֹמוֹ תִּמָּלֵא וְכַפָּתוֹ לֹא רַעֲנָנָה:

לג יַחְמֹס כַּגֶּפֶן בִּסְרוֹ וְיַשֵּׁל כַּזַּיִת נִצָּתוֹ:

לד כִּי־עֲדַת חָנֵף גַּלְמוּד וְאֵשׁ אָכְלָה אָהֳלֵי־שֹׁחַד:

לה הָרָה עָמָל וְיָלַד אָוֶן וּבִטְנָם תָּכִין מִרְמָה:

הודפס לזכות

ולברכה והצלחה
וישועה של

מנחם מענדל בן
ציפורה מעהל

וכל משפחתו
ויוצאי חלציו

נתרם על ידי קופת צדקה
של מנחם מעהל

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת ויחי

ח	יום ראשון	עלות השחר (72 דק) ... 5:27 נץ החמה ..... 6:39 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:09 סו"ז תפילה ..... 9:59 חצות היום ..... 11:40 שקיעה ..... 4:39 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:52	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קה **ירושלמי:** נזיר כד **תוספתא:** נדה א **נ"ך:** איוב ט **משניות:** תרומות ז **זהר:** חלק ג עמ' רנג-רנד	28
ט	יום שני	עלות השחר (72 דק) ... 5:27 נץ החמה ..... 6:39 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:10 סו"ז תפילה ..... 10:00 חצות היום ..... 11:40 שקיעה ..... 4:40 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:53	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קן **ירושלמי:** נזיר כה **תוספתא:** נדה ב **נ"ך:** איוב י **משניות:** תרומות ח **זהר:** חלק ג עמ' רנה-רנו	29
י	יום שלישי	**תענית עשרה בטבת, הילולת רבי נתן זיע"א** עלות השחר (72 דק) ... 5:28 נץ החמה ..... 6:40 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:10 סו"ז תפילה ..... 10:00 חצות היום ..... 11:41 שקיעה ..... 4:40 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:53	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קז **ירושלמי:** נזיר כו **תוספתא:** נדה ג **נ"ך:** איוב יא **משניות:** תרומות ט **זהר:** חלק ג עמ' רנז-רנח	30
יא	יום רביעי	עלות השחר (72 דק) ... 5:28 נץ החמה ..... 6:40 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11 סו"ז תפילה ..... 10:01 חצות היום ..... 11:41 שקיעה ..... 4:41 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:54	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קח **ירושלמי:** נזיר כז **תוספתא:** נדה ד **נ"ך:** איוב יב **משניות:** תרומות י **זהר:** חלק ג עמ' רנט-רס	31
יב	יום חמישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:28 נץ החמה ..... 6:40 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11 סו"ז תפילה ..... 10:01 חצות היום ..... 11:42 שקיעה ..... 4:42 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:55	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קט **ירושלמי:** נזיר כח **תוספתא:** נדה ה **נ"ך:** איוב יג **משניות:** תרומות יא **זהר:** חלק ג עמ' רסא-רסב	1
יג	יום שישי	עלות השחר (72 דק) ... 5:28 נץ החמה ..... 6:40 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:11 סו"ז תפילה ..... 10:01 חצות היום ..... 11:42 שקיעה ..... 4:43 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:56	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קי **ירושלמי:** נזיר כט **תוספתא:** נדה ו **נ"ך:** איוב יד **משניות:** מעשרות א **זהר:** חלק ג עמ' רסג-רסד	2
יד	שב"ק	**שבת קודש פרשת ויחי** עלות השחר (72 דק) ... 5:29 נץ החמה ..... 6:41 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:12 סו"ז תפילה ..... 10:02 חצות היום ..... 11:42 שקיעה ..... 4:43 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:56	**ליומוד יומי:** **בבלי:** זבחים קיא **ירושלמי:** נזיר ל **תוספתא:** נדה ז **נ"ך:** איוב טו **משניות:** מעשרות ב **זהר:** חלק ג עמ' רסה-רסו	3

הדלקת נרות (40 דק): **4:03** (20 דק): **4:23**

מוצש"ק לשיטת ר"ת: 5:56

אָמַר רַבִּי נָתָן הַקָּדוֹשׁ:

'מִי שֶׁחָזָק בִּטְבִילַת מִקְוֶה – יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל!'...

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)